

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése február végén lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

A minisztertanács után.

Budapest, márczius 4.

Ma megvolt az a minisztertanács, mely félhivatalos híradás szerint a politikai helyzettel foglalkozott s amelytől mindenki a helyzet tisztázását várta. A kormány nem mondott le, szándékában sincs a bankbizottság ismeretes határozata következtében lemondani, sőt ha a jelek nem csalnak, fel akarja venni a harcot azokkal, akik a mai helyzetet fel akarják borítani. A miniszteri tanács ugyanis egyhangú határozattal kimondta, hogy ragaszkodik Wekerlének a bankbizottság legutolsó ülésén tett kijelentéséhez, hogy addig, míg a tárgyalásokat az osztrák kormányval nem fejezte, semmiféle utasítást el nem fogadhat.

Ezzel az akut válság egyelőre elhárított. De a helyzet félreismerése volna a mai minisztertanácsi határozatnak azt a jelentőséget tulajdonítani, hogy ezzel egyuttal a válságos helyzet orvosol-

tatott is. Mindenesetre nagy jelentőségű az, hogy a bankkérdésben a kormány újból dokumentálta a szolidaritását, de ma már igazán második sorba került a bankkérdés. Mert ha a válságot a bankkérdés idézte is föl, tegnap óta már nem arról van elsősorban szó, hogy önálló jegybankot kapunk-e, kartelbankot-e, vagy pedig az Osztdák-Magyar Bank szabadalma hosszabbított-e meg, hanem arról, hogy a koalíciónak s a parlamenti többségnek a kormány-e a vezére, vagy pedig a bankbizottság.

Mi hívei vagyunk az önálló jegybanknak. Épp oly meggyőződéssel s épp oly kitartással, mint azok, akik a bankbizottság ismeretes határozatát meghozták. De veszedelmet láttunk az első pillanatban is s veszedelmet látunk ma is abban, hogy a kormány falhoz szorított s az 1907. évi kiegyezési törvény ellenére köttessék meg a kormány keze.

Nem mondjuk, hogy észszerű volt a kormánytól, mikor a kiegyezési tárgyalások alatt kötelezettséget vállalt az osztrák kormányval tárgyalni a bankkérdésben. De ha vállalt s ha ehhez a kötelezettséghez a magyar képviselőház szankciója járult, úgy ennek konzekvenciáit is le kell vonni. Lehet sürgetni a tárgyalások befejezését, hogy a bankbizottság s a parlament határozhasson, de a tárgyalások befejezése előtt

hozott határozat a kormány ellen bizalmatlanságot involválna a parlament részéről. A bankbizottság tagadja, hogy határozata a kormány ellen akart volna irányulni s ezt el is hisszük, de lehetetlen kétségbe vonni a kormánynak azt a jogát, hogy maga állapítsa meg, nem fogja-e fel a határozatot bizalmatlanságnak.

Éppen azért a mai minisztertanácsi határozatot nem tartjuk a válság megoldásának. Nem is akart az lenni. Mindössze csak válasz volt a bizottsági határozatra. A bizottság utasítást akar adni a kormánynak s a kormány kijelenti, hogy míg az osztrák kormányval tárgyalásokat folytat, a képviselőház részéről utasításokat nem fogadhat el s állását köti ahhoz, hogy a bankbizottság jelentésének érdemleges tárgyalása addig elhalasztassék, míg az osztrák kormányval megkezdett tárgyalások végét nem érnek.

A helyzet igazi bonyodalmait tehát csak most kezdődnek. Mert most döntenie kell a bizottságnak, hogy ismeretes keddi határozatát terjeszti-e a Ház elé s döntenie kell a képviselőháznak, hogy a jelentést napirendre tűzi-e, vagy sem. Tehát végeredményében majd csak akkor fog eldőlni, hogy a képviselőház többsége a kormánynal szolidáris-e, vagy pedig a bankbizottsággal, ha a je-

Nándorfehérvár.

Irta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tilos.)

Mikor ezelőtt vagy tizenöt esztendővel, (mondjuk, hogy amnyi!) a francia irók meglátogattak bennünket, s magyarországi bankettezésük után némelyek le akartak rándulni a szerb fővárost megtekinteni, egy most magas állásban pompázó diplomata azt mondta Coppéennek:

— Vous y aurez beau á vous gratter!

Azaz, hogy lesz odalenn min vakaródnai.

És ez a mondás a fülemben csengett akkor, midőn egy hivatalos megbízás leküldött az Obrenovitsok sasfészkébe, amelyben azonban, mint külső, kácsák és libák tanyáztak. Meglátam hát, jól felpuskaporozva, de csak azzal a porral, amelyet valami Zacherl nevű vérszomjas osztrák talált fel, pedig nem volt rá szükség, mert egyetlen éjszakát sem töltöttünk nyugodalmas ágyban, hanem fehér és zöld asztalok körül, sőt a negotiumi ürmöstől piros is lett egyik-másik ugy hajnal felé. De hát a szerbiánusok meg akarták mutatni, hogy ragadt rájuk a szomszédos magyar vendégszeretettől és ezt tőlük telhetőleg be is bizonyították.

Akkor még a fiatal Sándor ült a trónon, aki apjával minden lépten-nyomon összekülböztött úgy, hogy győzték őket egymással kibékíteni. Mi is egy ilyen béke-aktusnak voltunk a tanúi. De azért kellő utlevéllel Tiltelben elláttak bennünket.

Késő éjjel értünk — két újságíró kollégámmal — a pályaudvarba, melyben a mi-

niszterelnök, Nikolajevits Szevotomir, ez a kiváló magyarbarát, Szerbia legműveltebb és legmesszebb látó diplomatája fogadott bennünket, a rendőrőfőkkel egyetemben s kalauzolt a király koresmájába, mert — mi türems-tagadás benne, — mi a fiatal Sándornak voltunk vendégei s minthogy a Hungária-hotel az ő tulajdona volt, abba szállásoltatott bennünket.

Alig hogy elhelyezkedtünk a grand-hotelben valahogy, máris gyűlésre híttak, melynek vége magnum-áldomás volt s belenyult a hajnalba. Világosodott, mikor az utolsó tósztok elhangzottak.

Soha kedvesebb társaságot! Katonatisztek, miniszterek, főhivatalnokok, professzorok, irók, redaktorok, vegyesen s a bratizálás folyt a maga széles medrében, mint Belgrád alatt a Duna, melynek egyik partján a szerbiánusok füstölő kanóccsal lesték valamikor a szemközti partot, a tulsó oldalon pedig kétféjű sasos bakák jártak élesre töltött Mammlicherrrel fel s alá. De hát az ilyen gondos baráti örködés daczára is meleg volt a hangulat, s mindegyik tudott valami szépet, valami kedveset mondani hazánkról, mindenkinek meleg szeretetet mutatott nemzetünk iránt. Akkor még így volt és sokáig így is maradt. Kellemes gyorsasággal multak az órák, egyik felköszöntő a másikat érte, kivájtuk évszázados sírjából a szerb-magyar barátságot, letisztogattuk róla a penészt és megöntöttük negotiumi tüzes vörös borral, amelytől tudvalevőleg az eféle plánták nagyon gyorsan és melegen tenyésznek. A hatás és öröm-lelkesültség magas fokra emelkedett, mikor egy felköszöntőben emlékeztettem Hunyady Jánosra, aki haldoklása órá-

jában kivitette magát sátra elé, hogy Belgrád falait láthassa — még egyszer!

Mi is megláttuk hát Belgrád falait, de csak reggeli ködben, hazatérésünk alkalmával, amikor is alig maradt két órák az alvásra, de azt kihasználtuk becsületesen. Olyan gyorsan és jól aludtunk, hogy bevált egy egész éjszakai nyugalomnak. Alig zártuk le azonban a szemünket, már fel is kellett nyitnunk, mert valaki zörgött és beboesáttatást kért. Udvari ember volt, aki figyelmzettetett, hogy még ma délelőtt a fiatal király vár bennünket.

Igen ám, de egyikünk sem hozott udvarképes ruházatot. Már pedig egyikünk sem rendelkezett a megboldogult Blowitz flegmájával, amelylyel térdnadrágban és tarka ingben prezentálta magát a román király előtt, mondván, hogy a balkáni fejedelmekre nézve szerenese az, ha ő meglátogatja. Nekünk mégis frakk után kellett néznünk. És nem hiába néztünk.

Nem hiába van Tiller Samunak Európa minden városában fióküzlete. Csak oda kellett izenni, küldtek azok frakkot, az igaz, hogy nem a mi természetünkre szabottat, de én mindig hallottam valamit az udvari fogadgatások feszességéről. Jó, ha ezt előre érzi az ember a maga frakkjában.

Tizenegyóra volt, mire felkészülöttünk s megindultunk a régi konak felé. Hosszu földszintes épület, akár csak egy falusi magyar kuria. Előtte kis kert, körülötte is kert, oldalt az udvarról a bejárása, amelyen át egy folyosóra jutottunk. Arról nyílt jobbra-balra néhány ajtó, a szolgálattevő tiszték és udvari eselédék szobái. Egy pillanat alatt megnépsült a folyosó és talpig arannyal galonniro-

lentés néhány nap múlva a Ház elé kerül.

S ha nem hiszszük is, hogy a parlament olyan döntést hozzon, mely a kormány mai minisztertanácsi határozata folytán a minisztérium lemondását vonná maga után, mégis tarthatatlannak véljük a mostani politikai helyzetet. Lehetséges lehasználni, dacára az óriási kormánypárti többségnek, mikor ez a többség nem homogén, mikor a koalícióhoz tartozó pártok állandóan farkasszemet néznek egymással s egymás intencióit félreismerve, legtöbbször félremagyarázva, folytonosan palotaforradalmakat szerveznek, úgy, hogy a kormány erejének s munkájának tekintélyes részét a pártok és párttöredékeknek együvé tartása veszi igénybe. Ennek véget kell érnie és pedig gyorsan. A legközelebbi napok fogják megmutatni, hogy a mai minisztertanácsi határozatnak minő hatása volt a pártokra. Ha abban megnyugosznak, úgy a válság egyelőre elsimult s a parlament vezetése ismét visszakerült a kormány kezébe. De ha a kormány ezt nem tudja elérni, úgy az ország érdekében van, hogy ennek konzekvenciáit minél előbb levonja. Mert ha a kormány képtelen a parlament vezetésére, vagy pedig a parlamenti többség nem akarja magát ennek a vezetésnek alárendelni, akkor az egész országra kiható súlyos politikai válság következik be.

Azért nem elég a kormánynak a mai határozatából kitünő szolidaritása. Ez csak első lépés lehet a válság orvoslásához, de csakis úgy, ha a parlament vezetését ismét a kezébe ragadja s erélyl, öntudattal és ügyességgel tudja a széthuzni akaró elemeket ismét összetartani azoknak a nagy célok érdekében, amelyeknek megvalósítása a koalíció feladata.

Budapest, márczius 4.

A képviselőház holnap, délelőtt tíz óra kor ülést tart, amelynek napirendjén a ma elfogadott általános kereseti adóról szóló javaslat harmadszori olvasása és az adóreform részletes tárgyalásának folytatása van.

Jekelfalussy a királynál. Mint a Budapesti Tudósító értesül, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter holnap délelőtt egy napi tartózkodásra Bécsbe utazik. A holnapi nap folyamán a király külön kihallgatáson fogadja a minisztert, aki ez alkalommal a két ujonczjavaslatot terjeszti legfelsőbb szentesítés elé.

Zichy Aladár Bécsben. Gróf Zichy Aladár, ő felsége személye körüli miniszter, aki tegnapi tervezett bécsi útját a mai minisztertanács következtében kénytelen volt elhalasztani, ma éjjel rövid tartózkodásra Bécsbe utazott.

Kristóffy a királynál. Bécsből jelentik félhivatalosan, hogy a király ma az általános kihallgatás során Kristóffy volt minisztert is fogadta.

A jogakadémiák kérelme. Az összes állami jogakadémiák — kassai, pozsonyi és nagyváradi — küldöttsége tisztelgett ma a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban gróf Apponyi Albert miniszternél, Tóth János és Molnár Viktor államtitkároknál. Kérésük oda irányult, hogy az ő státusuk is rendeztessék, mert ez az egyetlen státus az egész állami szervezetben, mely a VII. fizetési osztályban kezd és végzi pályáját és amely, dacára nagy fontosságának, teljesen háttérbe szorult a tisztviselői státuszrendezése alkalmával, úgy hogy az a veszedelem forog fenn, hogy ez a kiváló jelentőségű faktor elveszti szugrestenciáját, mert senki sem fog ily pályára menni. Úgy a miniszter, mint az államtitkárok biztosították a küldöttséget jóindulatukról, hogy igazságos és méltányos kérésüknek, amennyire lehet, elég lesz téve.

Összeférhetlenségi bejelentés Széll Kálmán ellen. Kovács Gyula józsefvárosi bádogosmester összeférhetlenségi bejelentést tett Széll Kálmán ellen. A képviselőház elnökségéhez érkezett bejelentés eladja, hogy Széll a kormány segítségével lett a Jelzáloghitelbank kormányzója és hogy Kossuth közbenjárására a postatakarékpénztár körülbelül tízmillió korona értékű hitelt nyújtott Széll bankjának, a kormány közbenjárására pedig az

Osztrák-Magyar Bank szintén tízmillió korona hitelt nyújtott a banknak. Justh Gyula elnök a bejelentést egyenesen áttette az összeférhetlenségi bizottsághoz. Széll Kálmán is eljött ma a Házba és fölháborodással beszélt a bejelentőről, amelynek minden adata valótlan.

Megtámadott mandátum. A képviselőház II. bíráló bizottsága ma délelőtt 10 órától tárgyalta Ivánka Milán bazini képviselő választása elleni petíció ügyét Szentiványi Árpád elnöklésével. A kérvényezőket dr. Moldoványi Gyula, a megtámadott képviselőt dr. Erdélyi János ügyvéd képviselte.

Buza Barna előadó és kiküldött vizsgálóbiztos ismertette a vizsgálat eredményét. A vizsgálat hosszú és nagyterjedelmű volt; a vizsgálóbiztos több, mint 500 tanut hallgatott ki. A vallomások eltérők. Az intelligencia köréből való tanuk szerint minden közömbösen igen nagy volt a nemzetiségi izgatás és magyargyűlölet. A nép embereinek vallomásai szerint nem volt izgatott hangulat. A vallomások megegyeztek abban, hogy még ezelőtt négy-öt évvel teljes nyugalom volt azon a vidéken, a tót nép papja után indult és szívesen tanult magyarul, de mióta a nemzetiségi lapokat tömegesen küldik a nép közé, az elfordul napjaitól és gyűlöli mindent, ami magyar. Egyes vallomások szerint a nemzetiségi izgatást ellenzéki körökben a néppárt kezdte a kerületben. A vallomások arról is szóltak, hogy egyes falvakban az a hit van a nép között elterjedve, hogy a magyarok testvértelenségűek a világon, a tótoknak pedig az oroszok, csehek, horvátok a rokonai, tehát a tótoknak a magyaroktól el kell szakadniuk és csatlakozni kell rokonaikhoz. Érdekes, hogy a néppártiakat a nemzetiségi pártiak „liberal”-oknak csúfolták. Ez a tótok között a legnagyobb sértés, aki veszteget és pénzért szavaz.

Az ismertetés két órai megszakítással délután fél 6 óráig tartott. Azután az ügyvédek tették meg előterjesztéseiket. A bírálóbizottság este 8 órakor a tárgyalás folytatását holnap délelőtt 10 órára halasztotta.

A zárszámadások. A képviselőház zárszámadási bizottsága ma délután 5 órakor Sziklay Ottó elnöklésével ülést tartott, amelyen az állami számvéviszék részéről Dárday Sándor alelnök, Szukkováti Gyula tanácsos vettek részt. Éber Antal előadó ismertette az 1907. számadási évről pótnegyedében, az 1908. számadási év I. és II. negyedében előfordult tulkiadások és előirányzat nélküli kiadások és hitelátruházásokról előterjesztett számvéviszék-i jelentést és azt a bizottság tudomásul vette.

zott lakások sorfala között nyitottunk a szalomban.

Egyszerű polgári fogadó szoba. A falon meglehetősen rossz képek ábrázoltak szerb anyákat, a terem közepén virágkosár, nyíló kaméliákkal és violákkal, a szoba sarkában kanapé és butor-garnitúra, a földön két keleti szőnyeg. Minden ajtó betéve.

Negyedórán várakozás után a szolgálattevő tiszt jött és jelentette, hogy Sándor király vár bennünket.

Kitárták a kétszárnyú fehér ajtót, s beljebb mentünk. Szembe jött velünk a fiatal Sándor király, mosolygó arcú, középtermetű barna gyerek, szürke zakettben és ugyanolyan nadrágban, úgy nézett ki, mint egy vakációra hazaszabadult nagyobb diák. Mosolyogva jött elé, mind a két kezét nyújtotta felém, s mikor bemutatam a két társamat s átadtam neki a magammal hozott könyvet és irásokat, bevezetett az utcára néző, jobban mondva: az utczafeleli kertre nyíló dolgozószobájába. Az egyik sarokban állt az íróasztala, előtte nehéz borszék, a másik sarokban széles asztal, körülötte három-négy karosszék. Oda ültetett le bennünket.

Hosszu és élénk beszélgetés kezdődött. Első kérdése természetesen az volt, hogy tesszik Belgrád?

— Fényesen, felség, — mondom. — Vilányos világitást és ivlámpákat láttunk első belépésünkre... Milyen fényes fogadtatás!

— Igen — feleli mosolyogva, (mindig mosolygott), — de az, amit megvilágít, — az nem nagyon fényes...

És beszélt városfejlesztő szándékairól s mivel akkor készültünk az országos kiállításra, szoba hozta azt is. Megkoczkáztattam az állítást, hogy fel fog bennünket keresni.

— Hogyne, — felelte, — jó szomszédok meglátogatják egymást!

Akkor még jó szomszédok voltunk!

Eközben menni akartunk. Ott marasztalt bennünket reggelire. Két lakáj fölterített a széles asztalon és hozott egy rengeteg ezüst tálcán tömördek poharat friss vízzel, egy üvegtálcán valami rózsaszínű, folyékony eledelt s a tálcza szélére tett sok ezüstkanalat.

A kollégám megbökött. Úgy látszik, kérdezni akart valamit.

— Mi bajod?

— Te! hogy kell ezt enni?

— Te csak nézz a királyra, ugyanis az vesz először. Ahogy ő eszik, te is egyél úgy... Remélem, nem akarsz előtte venni a tálból?

Nem akart, hanem gondosan leste, hogy mit csinál ő felsége? Ő felsége fogott egy nagy kanalat, belémártotta a dulcsásba, — mert az volt az istenadta eledel, — a száába dugta, aztán beletette a kanalat a vízspoharak egyikébe. No, ez nem nehéz. Ezt utánna csináltuk mindnyájan.

Az első fogás után fekete kávé jött, mint ahogy minden fogás után az jön. Csakhogy a harmadik fekete kávé jeladás rendszeren a végzésre.

Egyáltalán, hogy napjában mennyi fekete kávé kellett meginni, az a esodával határos. Ahova mentünk látogatni, az első szava a gazdának így harsogott kifelé:

— Kafa!...

Amire aztán megindult a kafedzsi s megrögtönözte a törökös kávé. Egyáltalán mindenkor frissen főzik, török módra. Erős, mint a méreg és visszautasítani gorombaság.

Igy ittam én meg egy nap tizenhözlet csésze fekete kávé, most is esodálom, hogy a guta meg nem ütött mindnyájunkat. De hát a király asztalánál még csak a kezdet kezdetén voltunk a kávézásnak.

A Csulbasztin nevű nemzeti eledel következett, amely száritott és füstölt marhahusból áll. Késsel kell lehámozni és apró darabkáiban élvezendő. Még most is a gyomromban fekszik.

A harmadik kávé után jelentette a szolgálattevő tiszt, hogy ő felsége, Milán király, vár bennünket. No hát, ne várakoztassuk.

Buesuzóra különösen a figyelmembe ajánlotta a fiatal király, hogy elmenjek a színházba, mert nagyon jó darabot adnak. Egy orosz drámát, amelynek az a címe: „Nasztup.” (Roham.)

Megnézem, feleltem, kivált ha tolmács is lesz velem, mert én bizony gyerekkorom óta, amikor Bácskában nevelkedtem, vígan beszélgettem szerbül a cselédséggel, nagyon sokat elfelejtettem.

Milán király az új konakban várt bennünket. Az új konakot állítólag az a francia részvénytársaság építette, amely a dohánymonopoliumot kapta meg. Keleti fényvel berendezett, bannulatosan szép lépcsőházon keresztül az első emeltre mentünk, amelynek széles folyosójáról a Milán szobái nyíltak. A dolgozószobájában fogadott bennünket. Farkas Ezsau kollégám egy esomó jegyzék-papírossal és hegyezett czeruzákkal volt felfogyverezve. Várta az enunciaciókat.

Farkasordító hideg volt a Milán király szobájában. Február volt és mi vékony és kölcsönzött frakkokban. De hát ki kellett állani. Milán leültetett bennünket egy sarok-

A kormány és a bank.

— A pártok forrongása. —

Budapest, márczius 4.

Az a minisztertanács, amely ma délután azzal a kimondott czéllal ült össze, hogy a *parlament* helyzettel foglalkozzék, olyan határozatot hozott, amely a válságot nem oldotta ugyan meg, de annak nyílt kitörését elodázta. A nevezetes kommüniké így hangzik:

Ma délután 4 órakor *Wekerle* Sándor miniszterelnök elnöklésével a kereskedelemügyi miniszteriumban minisztertanács volt, amelyen részt vett a kabinet valamennyi tagja. A jegyzőkönyvet *Mórfy* Albin államtitkár vezette. A minisztertanács este fél hétkor ért véget. A minisztertanács üléséről a következő félhivatalos jelentést adták ki:

A bankbizottság folyó évi márczius 2-án tartott ülésében azt határozta, hogy az érdemeleges tárgyalásokat folytatja és határozati javaslatát, illetőleg jelentését a képviselőház elé terjeszti. A mai napon tartott minisztertanács *egyhangilag magáévá tette a miniszterelnöknek a bankbizottság ezen ülésén tett nyilatkozatát, mely szerint a kormány addig, míg az osztrák kormányval a már ismert alapon tárgyalásokat folytat, a képviselőház részéről utasításokat nem fogadhat el.* A kormány ennek megfelelően a bankbizottság jelentésének előterjesztésekor azt a javaslatot teszi a Háznak, hogy a Ház a bizottság jelentését mindaddig ne tűzze napirendre, míg a kormány a folyamatban levő banktárgyalásokat be nem fejezi s arról a Háznak előterjesztést nem tesz. A kormány *siettetni fogja az osztrák kormányval folytatott tárgyalások befejezését, de állását köti ahhoz, hogy a Ház időt engedjen a tárgyalások befejezésére és addig elhalasztja a bankbizottság jelentésének érdemleges tárgyalását.*

A minisztertanácsnak ezt a határozatát bizonyos tekintetben kiegészíti *Kossuth* Ferencnek az a nyilatkozata, amelyet a „N. Fr.

Pr.” budapesti levelezője előtt tett, aki azt a kérdést intézte hozzá, *igaz-e több lapnak az a híre, hogy ellentét van közte és a függetlenségi párt között. A kereskedelmi miniszter a kérdésre így válaszolt:*

— Tudtommal ellentét *nincsen.* Én is, a párt is a kartelbankot akarjuk megvalósítani, amely Ausztriának semmi képzelhető módon sem ártana, úgy hogy az ez ellen megnyilvánuló ellenszenv Ausztriában nem más, mint előítélet, amelyet az észhez szólva el lehetne simítani. Ha a kartelbank létrejövetele nem sikerül, úgy én, mint a függetlenségi párt Magyarországnak az *önálló nemzeti bankra* vonatkozó és a magyar törvényekbe világosan beiktatott jogát akarjuk érvényesíteni. *Véleményeltérés* van közte és a párt néhány tagja közt arra nézve, hogy időszerű-e az, hogy a bankbizottság elfoglalandó álláspontját a képviselőház elé terjesztsze, *mielőlt a kormány bevégezte volna a kartelbankra vonatkozó tárgyalásokat.* Már újévi beszédemben figyelmeztettem a pártot arra, hogy ezekre a tárgyalásokra időt kell engedni, ezek lefolyását zavarni nem szabad, ha csak a legtávolabb reményt is akarjuk táplálni a bankkérdés békés elintézésére. A párt ezt az álláspontot helyeselte akkor, hiszem, hogy annak többsége helyesli most is.

A tudósítónak arra a kérdésére, *hogy volt-e tudomása előzetesen a bankbizottságnak azon intenciójáról, hogy a kormánynak a tárgyalás folyamán utasítás adassék, Kossuth* Ferenc egész határozottan kijelentette, hogy erről az utolsó perczben értesült, amikor is *nemcsak nem adta beleegyezését, de egyenesen figyelmeztetett arra, hogy helyteleníti, sőt ezzel ellenkező álláspontját a bizottság több vezető tagjának a bankbizottság ülése előtt tudomására is hozta.*

A minisztertanács határozata által teremtett helyzetet a kormányhoz közel álló igen előkelő helyen így jellemzik:

— Az első dolog, amelyet ez a határozat dokumentál, az, hogy a kormány ismét kezébe vette az ügyek vezetését, amelyet egy pillanatra a bankbizottság magához ragadott és ezzel a szituáció súlypontját visszahelyezte a képviselőházba.

A bankbizottság szombaton, vagy esetleg a jövő héten kedden fog ismét ülést tartani, amelyen elfogadják az előadói jelentés tervezetét a hozzáfűzött határozati javaslattal együtt. A képviselőház legközelebbi ülésén aztán *Holló* Lajos a jelentést beterjeszti a Ház elé, *Wekerle* Sándor miniszterelnök pedig hivatkozva a mai minisztertanácsi határozatra kérni fogja, hogy a jelentést a képviselőház az osztrák kormányval folytatott banktárgyalások befejezéseig ne vegye tárgyalás alá. A miniszterelnök világosan fel fogja vetni a *bizalmi kérdést* és a függetlenségi pártnak módjában lesz a kormányt leszavazni. Ez azonban aligha fog megtörténni. De fölösleges is volna a válság nyílt kitörését ilyen módon előidézni, mert nemsokára ugyis ki fog törni. A mai minisztertanácson ugyanis gróf *Zichy* Aladár és gróf *Andrássy* Gyula, mint a koalícióban levő határozatos pártok vezetői, *már felvetették a demisszió kérdését* és ettől csak azzal a föltétellel állottak el, ha *Wekerle* Sándor miniszterelnök az osztrák kormányval folytatott banktárgyalásokat annyira siettetni, hogy azok még ennek a hónapnak első felében befejeződnek. Akkor azután egyszerre tiszta lesz a helyzet. Ha a bécsi tárgyalások azzal végződnek, hogy a kartelbank alapján megegyezés jön létre a két kormány között, akkor nincs többé szó válságról, meg van a fuzió és a politikai helyzetet évtizedekre lehet konszolidálni. Ha pedig — és fájdalom, ez a valószínűbb dolog — a tárgyalások eredménytelenül végződnek, a válság magától előáll, mert megszűnik a kabinetben a szolidaritás. A minisztertanács mai határozata tehát — föltéve, hogy a függetlenségi párt respektálja — legföljebb tíz napra odázta el a válságot és a helyzetet csak annyiban változtatta meg, hogy a krízis a képviselőház állásfoglalása nélkül is be fog következni.

Ez az információ világítja meg a legelőszöbben a helyzetet, amelyet megerősít még az a félhivatalos jelentés is, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök most nem utazik Bécsbe, hanem bevárja, amíg letelik a szokásos két hét, hogy újból megjelöljék a király előtt. Ez a határidő teljesen összevág információnk dátumával.

A hatás a pártokban.

A pártok természetesen rendkívüli érdeklődéssel várták a minisztertanács határozatát és a klubokban egész este nagy élénkség uralkodott.

A *függetlenségi pártkörben* a képviselők nagy csoportjában megjelent *Justh* Gyula képviselőházi elnök és gróf *Batthyány* Tivadar, a bankbizottság elnöke is. A párt tagjai körülötük csoportosulva a társalgó teremben élénk eszmecsere folytattak az aktuális politikai kérdésekről, különösen a bankbizottság legutóbbi ülésén történekről és a mai minisztertanácsról, amelynek eredményét türelmetlenül várták. Ugy hét óra körül izgalmat keltett a pártkörbe érkezett az a híresztelés, mintha a minisztertanács azt határozta volna, hogy a kormány tagjai állásukat kötik ahhoz, hogy a bankbizottság az érdemleges tárgyalásokat ne folytassa. Később azonban megkapták a minisztertanács mai határozatának autentikus szövegét és úgy *Justh* Gyula, mint gróf *Batthyány* Tivadar, valamint a párt többi jelenlevő tagjai megnyugvással fogadták a határozatot. Gróf *Batthyány* Tivadar *Justh* Gyula jelenlétében és az ő helyeslése közben ezeket mondta:

bördivánára, akkor odaplántálta magát az asztal elé, egyik kezével rákönykölt, a másikat bedugta a mellénygombjai közé és elkezdte a monológját:

— Ich bin hier par ordre méines Sohnes und Königs und werde hier so lange verharren, bis es die Interessen Serbiens und des serbischen Volkes... etc... etc... amint megolvasható az akkori különféle politikai lapoknak illusztrált számaiban. Én bizony már nem emlékezem a hosszu és unalmas politikai beszédre, mely egyenesen a sajtónak volt szánva, csak azt jegyeztem meg belőle, hogy az ő ellenségei milyen gazemberek, és ha Oroszországban volnának, már régen Szibériába deportálták volna őket.

Aztán leült közénk, éppen mellém. A másik oldalán X. kollégám ült, aki, mikor Milán az ő szerb ellenségeiről kezdett beszélni, kik az élete ellen törnek, felháborodásában a király térdére ült, azzal a lelkes szóval:

— Ná, was Sie net sagen, Majestaet!...

Majd leestem a székről. Hanem minden elmúlik, úgy ez is... Odalenn már *Nikolajevics* miniszterelnök várt bennünket s vittek a sörháza. Egyuttal kávéház volt ez az intézmény, melynek uteza felőli ablaka mellett egy hosszu vízözön előtti billiárdasztal húzódott. A párja a budapesti újságírók együletében látható. Emellett két, ingujjra vetkezett szerbiánus billiárdozott és veszekedett kegyetlenül. Megkérdeztem: kicsodák?

A szomszédom felvilágosított, hogy az egyik a hadügyminiszter, a másik a legfőbb ítélőszék elnöke.

Délután a kultuszminiszter ur az egyetemre vitt. Kocsiba ültünk, s irántam való udvariasságból németül kiáltotta oda a ko-

csisnak, hamisítatlan szerb kiejtéssel, hogy „auff di Unwersitet!”

A kocsi — német szót ballván, — gondolta magában: beszélhetsz nekem, svaba, obesenyak jedan... s elkezdett körben hajtani Belgrád területén.

Egynegyed óráig csak tartott szóval ő exzellenziája, de akkor már megunt a ringlispilt s kiordított a kocsisnak:

— Kucser!... Szakkkkerment!... Unwerzitet!!!...

— Jó, jó... — gondolta magában a kucser — te csak óbégass, majd én hajtok, óraszámra...

De már ekkor dühbe iramodott a kegyelmes ur és leeresztvén a kocsi ablakát, kipirult areczal ordított a megriadt izvoscsikra:

— Kudatyes na... obesenyak, ker!... Otacea tvoje... etc.

Riadtan csapott a lovak közé a nyomorult... Hüjj!... Ez „nosztrasz!” Ha ő ezt tudta volna!...

Este a színházban kitűnő előadást láttam, jó darabot jól játszva. Annál rosszabbul játszottak másnap a szkupésinában, ahol fehérlo gatyák tömegében elveszett a parlamentárizmus.

A debánygyárból kijövet a király ajánlókául egyezer cigarettát tartalmazó, koronás pléhdobozt adtak át mind a hármunknak. Félészteideig tartott, míg elfüstöltük, s a kék-füstkarikákban de hányszor jelent meg előttem a tragikus végű fiatal király barna arca, stereotip mosolygása, és a belgrádi esendélet, minisztereivel, kávéházaival, szkupésinájával és engedetlen kocsisaival...

— Az adott helyzetben ez az elképzelhető legjobb megoldás. A bankbizottság is, a kormány is teljes működési körét biztosítja magának. A bizottsági határozatot, amelynek az a célja, hogy az ország előtt álláspontunkat dokumentálja, legközelebb benyújtjuk a képviselőházhoz. Mikor kerüljön napirendre, azt a kormányval egyetértve fogjuk megállapítani. Azután a két kormány folytathatja tárgyalásait, de természetesen, hogy gondoskodni fogunk arról, hogy a bizottsági jelentés tárgyalásának elhalasztása megfelelő kereteken belül maradjon.

Justhnak és Batthyánynak ez az álláspontja általános helyesléssel találkozott és a képviselők azzal oszlottak szét, hogy a válság elsimult.

A függetlenségi párton erősen készülődnek a legközelebbi értekezletre, amelyet, nem amint tervezve volt kedden, hanem márczius 8-án, hétfőn délután 5 órakor tartanak Kossuth Ferencz miniszter elnöklésével a párt Erzsébet-köruti körhelyiségének tanács-termében. Az értekezlet tárgya: a párt belügyei. A párt elnöksége ez uton is kéri a párt tagjait, hogy a hétfői értekezleten lehetőleg teljes számban jelenjenek meg. Az értekezletre a párt vidéki tagjait külön is meghívták. Ezen az értekezleten nagy tüntetésre készülnek, amely impozáns megnyilatkozása lesz újból a párt egységének, az önálló bank ügye melletti tántoríthatatlan állásfoglalásuk és a pártvezér, Kossuth Ferencz iránt érzett bizalmuknak és ragaszkodásuknak. Itt említjük meg, hogy Ugron Gábor ma estére megírta harmadik cikkét is, amelyben már foglalkozik azzal a hírrel is, hogy a függetlenségi párt legközelebbi ülésén kirekeszti őt.

Justh Gyula hallja meg álláspontom indokolását. — mondja cikkében Ugron. — En olvastam, hogy engem azért is kell az ajtón kívül tenni kellemtelen cikkemért, mert szembeszállok a függetlenségi párt többségével. Ez nem igaz. En a Kossuthot falhozszorító és dezaváló akció ellen vagyok, melyt a párt nyilvánvaló kiselbbsége színe hoz és terrorizmussal érvényesíteni akar.

Képződik mindenki, így Justh is, ha azt hiszi, hogy a függetlenségi párt vele lecsereleli éléről Kossuthot, hogy két vezért, két kardot akar egy hüvelyben, hogy a pártot szakadás elé hagyja vinni bárgyu türelemmel. Nincs más többség, mint a függetlenségi párt a Házban, és a függetlenségi párt többsége nevében nem Justh Gyula jogosult beszélni, hanem Kossuth. Képzelt többség és képzelt megbízás alapján nem követelhet tölem engedelmességet sem ő sem más. En pedig engedelmesség: amíg a körben vagyok, a párt határozatoknak tartozom és semmiféle bitor parancsnak.

Miről is van szó? A bankbizottság függetlenségi tagjai — nem a pártértekezlet — egy határozati javaslatot fogalmaztak egyik értekezletükön, melyre nem hívtak meg és ezt előterjesztette Holló Lajos. Nem az önálló bankról van vita, hanem a határozati javaslatnak a kormány és Kossuth ellen irányított hegye- és éléről. Nem a magyar nemzeti bank ellen írtam, hanem az ellen, hogy előbb Kossuth meghívása, meghallgatása nélkül határozzanak, sőt később a Kossuth által ajánlott szöveget mellőzték.

Az alkotmánypárton nagy megnyugvást keltett a kormány határozata, de a beavatottak csak azt látták, hogy a válság egy kicsit eltoldódott. Ezek véleményét tükrözi vissza a párt hivatalos lapjának ez a kijelentése:

— Az állapot tarthatatlan s tele van olyan, tarthatatlanságokkal, melyeken a megszokott kis elhalasztások, megkerülések, szövegeztetések és kimagyarázások nem segíthetik túl az országot. Ha lett volna azokban, akiknek ez hivatásuk volt, erő és kitartás visszautasítani a terrort, lerázni magukról az erőszakosságot s igazuk, értékük és hivatásuk tudatában szembeszállni a hajszával, mely csakhamar bepusztult volna a saját értéklenségébe; akkor lehetett volna, megmaradván a lehetőségek józan politikájánál, e körül új pártalakulással javított és életképes formá-

ban fentartani azt az összefogódzást, mely három éven át az országot a fejlődés útján tartotta. Ez azonban nem így történt s ezzel vált a helyzet tarthatatlanná. Már pedig ami tarthatatlan, azt nem szabad tartani. Ha a helyzet tarthatatlan, akkor minél előbb fel kell borítani; fel kell borítani teljesen, hogy kövön ne maradjon belőle s a felszabadult erők hivatásuk és életképességük szerint síthessenek az ország érdekeinek szolgálatába és rendezkedhessenek el ezek körül. Hogy ki mindenkinek nem futja majd ekkor a számvetése, az azoknak a bajuk, akik az ország bőrére irogatják számvetésüket.

Végül a néppárt szokása szerint tartózkodó álláspontra helyezkedett. Gróf Zichy Aladár ma este, a minisztertanács után, Bécsbe utazott és a kormány nevében ő fog jelentést tenni a királynak a helyzetről.

Izgalmak a folyosón.

A válság hírére egyszerre megérkeztek a mezei hadak. Ritkán látott képviselők jelentek meg a folyosón és egy-egy szereplő politikust nagy csoportban vettek körül, lázas érdeklődéssel hallgatva a legjelentékenyebb és legismertebb híradásokat is. A folyosó és minden jelenség: vitatkozás, titkolózás, izgalom, szenvedelmes kitérés nem csupán azt mutatta, hogy a helyzet már válságos, hanem azt is, hogy a válság nyílt kitérése előtt állunk.

Fél egy óra körül a függetlenségi folyosónak az elnöki bejáró előtt levő részénél nagy csoportosulás keletkezett. Holló Lajos, a bankbizottság előadója tartott itt beszédet igen hangosan és kiterjeszkedve különösen az ő csoportját ért támadásokra.

A beszédbe Földes Béla vitte be, felemlgetve a kritikát, melyek hatvanhetes részről a bankbizottság legutóbbi ülése kapcsán elhangzottak.

— Utolsó vergődését éljük most a 67-es törekvéseknek, — mondotta Holló Lajos — a 67-es urak azt hiszik, hogy minket, a nagy többséget, fel tudnak tartóztatni a céljainkért való küzdelemben. Minket támadnak, hogy mi puccsot akarunk csinálni, minket támadnak akkor, mikor kénytelenek belátni, hogy az ő, ellenünk tervezett örökös puccsaikról van szó, amelyek — sajnos — sohasem sikerülnek. Mielőtt a bankbizottság ez évben megkezdte volna érdemleges működését, megállapodott a kormányval aziránt, hogy két hónap elteltével a tárgyalások a bizottságban kezdetüket veszik. A bankbizottság minden egyes lépéséről tudott a kormány és ahhoz minden egyes alkalommal hozzá is járult, oktalan dolog tehát azt állítani, hogy mi a kormány ellen cselekedtünk volna. Egy, a parlament többségéből alakult bizottságnak nincsen szüksége arra, hogy titkon dolgozzon a kormány ellen. A kormányt, a bankbizottság születésétől fogva, minden egyes akciójáról értesítettük. Az ő beleegyezésükkel történt minden; Wekerle és Kossuth is ismerte a határozati javaslatot. A függetlenségi párt a bankkérdésben teljesen egységes, de azért, mint többség, egy lépést sem tesz az ellen a kormány ellen, mely az ő bizalma folytán vezeti az ügyeket. Majd ha a függetlenségi párt kormányra jut, akkor próbáljanak a 67-es urak ellenünk támadni. Csináljanak egy parlamenti ellenzékét és küzdenek az önálló bank ellen. Álljanak ki a porondra és valljanak nyíltan színt. De ne császári törekvések háta mögé állva lövöldözzenek a függetlenségi törekvések ellen. A nemzet három évvel ezelőtt többségre juttatta a függetlenségi pártot. A három év alatt egyetlen egy programponot sem valósítottunk meg, de hisségesen elvégeztük a ránk rótt nehéz munkát. Most még két év van hátra, hogy az önálló bankot a kellő időre felállíthassa. És a 67-es pártoknak most még az is fáj, hogy ezt az egyetlen programponot, mint első lépést, meg akarja a párt valósítani.

— A koalíció most már nem tarthatja magát tovább, — jegyezte meg Földes Béla.

— Így tarthatatlan is a helyzet, — válaszolta Holló Lajos. — Lehetetlen, hogy a többséggel koalícióban levő pártok harcsozjanak a függetlenségi törekvések ellen. De csinálhatnak azok az urak még több puccsot is, meg va-

gyok győződve, hogy nem fog nekik a jövőben sem sikerülni az önálló bank ügyét leverni.

— Próbálná meg valaki Ausztriában, hogy a közös bank ellen küzdjön, — szólt Balogh Mihály, — azonnal ellátják a dolgot.

— Ez az egész harc a 48 és a 67 végső küzdelme, — mondta Szemere Huba. — Ez nem bankkérdés, hanem határozottan nagy politikai kérdés.

Holló Lajos argumentumaival később Balogh Ernő függetlenségi képviselő az alkotmánypártiakkal kezdett vitázni. Gróf Andrássy Gyula belügyminisztert akarta meggyőzni arról, hogy a bankbizottság függetlenségi párti tagjainak állásfoglalása teljesen korrekt volt. A miniszter így felelt:

— Az állásfoglalás annyira nem volt korrekt, hogy azt Kossuth Ferencz is a legnagyobb mértékben elítélte.

Majd így folytatta gróf Andrássy:

— Az én programmom az, mindenképpen siettetni a dolgok fejlődését, tisztázását és azután majd meglátjuk, hogy mi történik. De már most sem hallgathatom el azt a véleményemet, hogy korai a függetlenségi párt állásfoglalása az önálló bank mellett, azért, mert a kartelbank dolgában az egész kormány szolidárisan megállapodott és a kormány teljes erővel érvényesíteni akarja álláspontját. Ha a kartelbank föllállítását nem sikerül, akkor áll elő a követelés, hogy mást csináljunk.

— De hát akkor mire való a bankbizottság? — kérdezte Balogh Ernő.

— Arra való, — felelte Andrássy — hogy tanácskozzék, tárgyaljon és akkor foglaljon állást, amikor politikai szükségessége elkövetkezik.

— Boesánat, excellenciás uram, — mondta Balogh — de az csak kétségtelen, hogy az önálló banknak feltétlen többsége van a képviselőházban.

— Ez igaz, — felelte Andrássy — de éppen ezért nem látom be, miért az erőszakoskodás? Minek a revolverezés? A kormány a kartelbank kérdésében szolidáris. Minek térjünk le előre erről az alapról, amíg valamely eredményt el nem értünk, vagy pedig kudarcot nem vallottunk? Revolverezni nem lehet a politikában, sikert nem is érhetnek el vele az urak!

Volt még egy összeütközés Polónyi Géza és Ugron Gábor között. Polónyi megszólitotta a folyosón Ugron Gábort ilyképpen:

— Miért szitod te most cikkelyeiddel a visszavonást a függetlenségi pártban s miért akard megbontani, holott a párt soha sem volt olyan egységes és fegyelmezett, mint most.

— Az ilyen beszédekkel nem lehet engem elbolondítani — felelte Ugron Gábor — ezek csak frázisok és jól tudom, mit jelentenek. Kelepezébe akarják vinni Kossuthot és le akarják járítani, de nem gondoltok arra, hogy Kossuth lejárata a függetlenségi párt halálát jelenti. Azért ne ámítsatok engem pártegységgel, fegyelmezettséggel, ezek csak frázisok. Ugron ezután haragosan távozott.

Budapest, márczius 4.

Az idej ujonczozások. A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszternek az idej ujonczállítás foganatosítása tárgyában a várme-gyékhez intézett, rendeletét. A rendelet közli, hogy az 1909. évi főszorozás a már jóváhagyott utazási és működési tervtől részben eltérőleg a folyó évi márczius 8-tól május 15-ig, Budapest székesfővárosban pedig június 15-éig terjedő időben lesz megtartandó és ehhez képest az egyes törvényhatóságokra már megállapított működési tervek annyiban szenvednek változást, hogy azokban a sorozó járásokban, amelyekben a sorozás kezdete márczius 8-ánál korábbi napra esett volna, a főszorozás új utazási és működési tervek szerint, lehetőleg közvetlenül a többi járásokban lebonyolított sorozások után, május 15-ig lesz megtartandó.

Az önálló bank mellett. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt több tagja pártértekezlet egybehívását indítványozta, hogy azon egy népgyűlés tartásának eszméjét beszéljék meg. Az értekez-

let elhatározta, hogy utasítani fogja az intézőbizottságot, mint a pártnak erre az intézkedésre illetékes szervét, hogy népgyűlést hívjon össze. A népgyűlésen az önálló bank kérdésével fognak foglalkozni és azt a határozati javaslatot terjesztik be, hogy a párt fejezze ki rendületlen bizalmát *Kossuth* Ferencz, az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke és a kormány iránt és hangsúlyozza, hogy az önálló bankért törhetetlenül küzd továbbra is.

Frank leleplezése. Zágrábból jelentik: A Starcevic-párti dissidensek lapja, a *Hrvatska Sloboda* ma érdekes leleplezéseket közöl dr. Frank József ellen, aki egy *Krucics* nevű embernek állítólag megígérte, hogy közvetítésével kivándorlási ügynökséget szerez neki. Miután ezt előlme nem sikerült s az ügynökséget másnak adták, *Krucics* közölte a *Frankkal* váltott leveleket, amelyekben két darab 10.000 koronás fedezeti váltóról van szó. A nevezett lap a leveleket facsimilében közli.

Adót mindenre, ami él!

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 4.

A napirend előtt *Buza* Barna és *Vázsonyi* Vilmos mondották el egymásról a véleményüket. E vélemények magva az, hogy *Buza* kiábrándult *Vázsonyiból* és *Vázsonyi* kiábrándult *Buzából*.

E szentimentális akkordok elcsendesülése után, a prózai általános kereseti adót vették elő. A szónokok arról beszéltek, milyen foglalkozási embereket adóztassanak meg és kiknek a válláról vegyenek le terheket. Erről az utóbőről, ha szó is esett, a szónak nem volt fogantatja. Mint minden pénzügyminiszternek, *Wekerle* Sándor is az a vélekedése, hogy úgy szép az adó, ha minél nagyobb.

Igy például *Vázsonyi* Vilmos azt javasolta, hogy az orvosokat, írókat, művészeket ne sújtsa az általános kereseti adó. Amire *Wekerle* Sándor ártatlanul azt felelte, hogy hiszen a közvélemény épp ezeknek a megadóztatását követeli a legvehemensebben. A Ház természetesen, alávetette magát a közvélemény vehemens követelésének.

Eber Antal pedig észrevelte, hogy a haltenyésztőkre nem vet ki adót a javaslat. Hát járja ez? A miniszterelnök möhön mondta rá, hogy persze hogy nem járja! Ennek következtében a haltenyésztők szintén fognak kereseti adót fizetni.

Sok-sok indítványt tettek még ezután; sőt maga a miniszterelnök is előljárt a jó példával. Egyszer még azt is megeselekedte, hogy azt indítványozta, hogy a büntetési százalékot öt százalékról négy százalékra szállítsák le. Ne emeljenek, hanem csökkentsenek! Bármennyire valószínűtlennek is lássék ez, *Wekerle* csakugyan rászánta magát erre a javaslatra, a Ház megelfogadta.

Még nem volt vége az ülésnek és a tőkekamat- és járadékadóról szóló javaslat utolsó paragrafusát is lemorzsolgatták. Elővehették hát a „nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójukról” szóló javaslatot. Természetesen, *Polónyi* Géza volt az első, akinek hozzájárulni valója volt. A többiek holnap kerülnek sorra.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Zlinszky István és Dudits Endre.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bemutatja a főrendiház átiratát arról, hogy a földadóról, valamint az 1909-iki ujonczintalék megajánlásáról szóló törvényjavaslatot a

főrendek is elfogadták. A törvényjavaslatokat királyi szentesítés végett fölterjesztik. Jelentette az elnök, hogy gróf *Benyovszky* Sándor összeférhetlenségi ügyének tárgyalását márczius 10-ének délután öt órára tűzték ki.

A Ház ezután harmadszori olvasásban elfogadta a tőkekamat- és járadékadóról szóló törvényjavaslatot.

Buza és Vázsonyi.

Napirend előtt *Buza* Barna személyes megtámadtatás címén válaszolt *Vázsonyi* Vilmos tegnapi felszólalására s visszautasította az elvöládás és köpönyegforgatás vádját s ezt *Vázsonyira* háritotta vissza.

Vázsonyi Vilmos kijelentette, hogy ő még ha akarná, se tudná Bécsnek szállítani az alkotmányt és a magyar nemzeti törekvéseket, mert a császárváros felé vezető úton annyi kurucz tolong, hogy az ut mások számára teljesen el van zárva.

A Ház ezután áttért az általános kereseti adóról szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalására.

Az írók és művészek adója.

Az első szakasznál *Vázsonyi* Vilmos módosítást nyújt be az első szakasz újra való szövegezésére s a negyedik bekezdés kihagyása iránt.

Eber Antal helyesli, hogy a javaslat kereseti adó alá vonja az ingatlan adásvétel közvetítéséből származó jövedelmet, csak a precízebb szövegezés érdekében ajánl módosítást.

Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárul az *Eber* Antal által ajánlott módosításhoz. *Vázsonyi* indítványát, hogy az ügyvédek, orvosok, írók és művészek mentesek legyenek az általános kereseti adó alól, nem fogadhatja el, mert ezek megadóztatását a közhangulat éppen a legerősebben sürgeti. A Ház a szakaszt *Eber* Antal módosításával fogadta el.

Megadóztatások és módosítások.

A második szakasznál nincs felszólalás, a harmadiknál *Eber* Antal az iparszerű haltenyésztés megadóztatását kéri.

Wekerle Sándor miniszterelnök ehhez hozzájárul s a szakaszt így fogadják el.

A negyedik szakasztól a tizedikig nincs felszólalás.

A tizedik szakasznál *Eber* Antal a haszonhajtó foglalkozás megszüntésének elkészített bejelentését enyhébben kívánja büntetni.

Wekerle Sándor miniszterelnök ehhez hozzájárul s a Ház a szakaszt így fogadja el.

A tizenegyedik szakasztól a tizenegyedik szakaszig nincs változtatás.

Ehhez a szakaszhoz *Sándor* Pál és *Polónyi* Géza ajánl módosítást. Mindketten a véleményezett jövedelem alapján való megadóztatás elejtését kéri.

Wekerle Sándor miniszterelnök utal arra, hogy bizonyos esetekben, így kezdő vállalatoknál, nem lehet más alapra támaszkodnia az adókövetésnek, mint a vélelmezett jövedelemre, ezt a jövedelmet másutt is, például Poroszországban is, megadóztatják. Kéri tehát a szakasz változatlan elfogadását.

A Ház a szakaszt változatlanul fogadja el.

A tizenötödik szakasznál *Vizy* Ferencz az erdészeti pénztárak fizetése és járadékainak adómentességét kéri kimondani.

Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárulása után a Ház a szakaszt így fogadja el.

A tizenhatodik és tizenhetedik szakaszt változatlanul megszavazzák.

A tizenhétzedik szakasznál *Eber* Antal az erdő- és faipari vállalatokat a vállalat székhelyén kéri megadóztatni; szeretné, ha ezt legalább a végrehajtási utasításban kimondaná a pénzügyminiszter.

Wekerle Sándor miniszterelnök ehhez nem járulhat hozzá, mert így a községek, ahol a vállalatok üzemet tartanak fenn, nem részesedhetnek az őket illető adójövedelemben.

Eber Antal visszavonja módosítását s a Ház a szakaszt változatlanul elfogadja.

A tizenkilencedik szakasznál *Petrogalli* Oszkár azt indítványozza, hogy a kontingenst huszonkilenc millió koronába állapítsák meg.

Vázsonyi Vilmos azt indítványozza, hogy kétezer koronáig kétszázalékos legyen az adókules, kétezer koronán felül pedig négy százalék.

Sándor Pál csatlakozik *Vázsonyi* indítványához.

(*Sándor* Pál felszólalása közben bejön az ülésterembe *Burdia* Szilárd és *Peseha* Miklós. A Ház mind a kettőt lelkesen megjeljenzi.)

Polónyi Géza felszólalása után *Wekerle* Sándor miniszterelnök tiltakozik *Sándor* Pál felszólalásának ama része ellen, mintha a legutóbbi adókövetésnél atrocitások történtek volna a pénzügyi kormányzat részéről. Ezt legjobban éppen a *Sándor* Pál adatai cáfolják meg. A kereseti adónak huszonkilenc millió koronában való megállapítása lényegesen kedvezőbb megállapítás, mint

azt bármikor is tervezhette volna valaki. Hozzájárul a *Petrogalli* Oszkár indítványához.

A Ház a szakaszt a *Petrogalli* Oszkár módosításával fogadja el.

A huszadik szakaszt felszólalás nélkül, változatlanul megszavazzák.

Az elnök az ülést tíz perczre felfüggeszti.

A huszonegyedik szakasznál *Polónyi* Géza fölveti a kérdést, hogy az adóköteles korhatár a kereseti adónál mikor kezdődik, ezt határozottan meg kellene állapítani.

Wekerle Sándor miniszterelnök szerint a korhatárt adótörvényben nem is lehet megállapítani, ez az ipartörvénynek, vagy a kereskedelmi törvénynek a feladata, az adótörvény ezekhez igazodik, a büntető határozatoknál pedig a büntető törvény megállapításaihoz.

A Ház a huszonegyedik szakaszt változatlanul elfogadja.

Wekerle módosításai.

A huszonkettedik szakasznál nincs felszólalás, a huszonharmadikat *Wekerle* Sándor miniszterelnök stílárius módosításával fogadják el.

A huszonnegyedik szakasztól a huszonkilencedikig nincs felszólalás.

Ennél a szakasznál *Wekerle* Sándor miniszterelnök a bírságnak öt százalékról négy százalékra való leszállítását indítványozza. A Ház a szakaszt így fogadja el.

A harminczadik szakasztól a negyvenkettedik szakaszig változatlanul fogadják el a törvényjavaslatot.

A negyvenkettedik szakasznál *Wekerle* Sándor miniszterelnök azt indítványozza, hogy a szakaszban az üzlethelyiségek mellett az irodahelyiségek is felvétessenek, mint a lakáshoz nem tartozó helyiségek.

Vázsonyi Vilmos a kétezer koronától négyezer koronáig terjedő lakásbér megkülönböztetését kívánja a négyezer koronán felüli lakásbérrel szemben.

Wekerle Sándor miniszterelnök kéri a szakasz elfogadását, miután az lényegileg egyetért a *Vázsonyi* indítványával.

A Ház a szakaszt a miniszterelnök módosításával fogadja el.

A negyvenharmadik szakasznál *Vizy* Ferencz módosítást ajánl.

Wekerle Sándor miniszterelnök felszólalása után a Ház változatlanul fogadja el a szakaszt.

A negyvennegyedik szakaszt *Wekerle* Sándor miniszterelnök módosításával fogadják el.

A negyvenötödik szakasznál *Wekerle* Sándor miniszterelnök a minimális tételek számításánál a hetvenszeres sokszorozásnak hatvanszorosra való leszállítását indítványozza.

A Ház a szakaszt így fogadja el.

A negyvenhatodik szakasznál az ötvenhetedik szakaszig nincs felszólalás.

Az ötvenhetedik szakaszt *Polónyi* Géza felszólalása után változatlanul elfogadják.

Változatlanul megszavazzák a többi szakaszokat is s ezzel az általános kereseti adóról szóló törvényjavaslatot részleteiben is elfogadja a Ház s harmadszori olvasását a holnapra ülésere tűzik ki.

Következik a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A vállalatok adója.

A törvényjavaslat címénél *Polónyi* Géza a pénzügyminiszternek osztatlékainak progresszív megadóztatása mellett foglal állást. Ellenzi a jätékből folyó jövedelem megadóztatását. Követeli, hogy a biztosító-intézetek díjtartalékait magyarországi értékpapirokba fektessék. A közszabványok számára csak az esetben adná meg a kedvezményes adót, telt, ha a belföldi fogyasztás részére termelnek, külföldre irányuló kivitelüket nem részesítene kedvezményben.

Az elnök az ülést két órákor berekeszti.

EGYHÁZAK.

— (Pör a román és a szerb egyház között.) A magyarországi román egyház tudvalevőleg pört indított a karlócazi patriarkátus ellen két szerb zárdának a román egyház részére való átengedése iránt. A román egyház azt állítja, hogy ez a két zárdá, melyeknek vagyona mintegy ötmillió korona, eredetileg a román egyházé volt és hogy a szerb egyház azoknak a tulajdonjogát csak bitorolja. Ebben a nagyarányu pörben a román egyház a napokban fogja beadni a viszonyválaszt, melyet a románok legelőkelőbb jogtudósai és történetészei készítettek. A viszonyválaszt tegnap vizsgálta felül egy bizottság *Aradon* *Papp* János ottani püspök elnöke alatt. A bizottság tagjai *Musata*, *Hamzsa* és *Mangra* archimandriták, *Oncu* és *Goldis* képviselők és dr. *Babes* Emil ügyvéd voltak.

Belgrádban észretérnek.

Lemondanak a kárpótlásról.

Budapest, márczius 4.

A tegnapi riasztó hírek nem bizonyultak valóznak, mert a szerb kormány válasza az orosz felszólalására a legbékésebb volt. A szerb kormány kijelentette, hogy lemond territoriális követeléséről és nem ragaszkodik többé Bosznia és Hercegovina autonómiájához. Katonai intézkedéseit is beszünteti azon feltétel alatt, ha a monarchia hasonlóképp cselekszik.

A szerb kormány válasza mindenestre nagy közeledést jelent a béke felé, dacára annak, hogy a végleges meg egyezés elé még sok akadály tornyosul. A pétervári kabinet most tanulmány tárgyává teszi a szerb válaszjegyzéket, mielőtt Szerbia elhatározásáról értesítené a többi hatalmat. Ennek megtörténte után tanácskozni fognak az intervencióban résztvevő hatalmak, hogy a szerb választ miképpen juttassák tudomására a bécsi külügyi hivatalnak. Csak azután lehet szó arról, hogy a monarchia és Szerbia között megkezdődjenek a közvetlen tárgyalások.

A helyzet súlypontja most már a körül forog, hogy a monarchia minő gazdasági rekompencziókat hajlandó adni Szerbiának. Ezek között elsősorban a duna—adriai vasut megvalósítása jöhet számításba, mely biztosítja Szerbiának a közvetlen összeköttetést a tengerrel. Nagy érdeke Szerbiának a vámkerés rendezése, mert az ideiglenes vám szerződés márczius végén lejár. Ha a magyar és az osztrák parlamentek elfogadják a szerződést, melyet a szerb szkupstina már elfogadott, ismét megnyitják Szerbia előtt a monarchia határát.

Szerbia a történetek után bizonyára megelégszik e rekompencziókkal, melyek révén Szerbia gazdaságilag elég előnyös helyzetbe kerül.

Mai hireink a következők:

Mit válaszolt Szerbia?

Szerbia ma átadta válaszát az orosz követnek, amelyet a hatalmakkal közölni fognak. Szerbia hangsúlyozza békés szándékát és kijelenti hogy *katonai övintézkedései tisztán defenzív jellegűek, és kizárólag azt kívánja, hogy a határon a normális viszonyok helyreálljanak. Szerbia nem követel semmit, és el van határozva arra, hogy érdekeit a hatalmakra bizza, ha elismerik Bosznia és Hercegovina annexióját.*

A „N. Fr. Pr.“ diplomáciai körökben a következőket tudta meg annak a válasznak a tartalmáról, amelyet a szerb kormány Oroszország előterjesztéseire adott:

A szerb kormány lemond a területi engedményekről, lemond továbbá arról, hogy Bosznia és Hercegovina részére az autonómiát követelje és kész a katonai előkészületeket is beszüntetni, azzal a feltétellel, ha Ausztria-Magyarország is kijelenti a leszerelésre való készségét.

Az orosz kormány dolga lesz most megvizsgálni, hogy Szerbia válasza eléggé megfelel-e a hatalmak által a szerb kormánynak adott tanácsoknak. Ha Oroszország így találja, hogy megfelel és a további egyezkedésre elegendő alapot nyújt, erről értesíteni fogják a szerb kormányt. Ennek a megtörténte után

Szerbia jegyzéket intéz a többi hatalmakhoz is, amelyben közli lemondását és feltételeit, mire a hatalmak tanácskozni fognak arról, hogy Ausztria-Magyarországot erről a tényről mi módon értesítsék, aminek a megtörténte után alkalom nyílik majd a közvetlen tárgyalásokra is Ausztria-Magyarország és Szerbia között.

Milovanovics külügyminiszter ma magához hívatta az összes szerb lapok szerkesztőit és közölte velük, hogy a szerb kormánynak Oroszország *rendkívül barátságos szellemben tartott tanácsaira adott választ a békeszerető előzékenység oly mértékben hatja át, amint azt Szerbia érdekei lehetővé teszik.* Ennélfogva nyugtalanságra nincs ok.

A szerb kormány engedékenységét beavott szerb körökben arra magyarázzák, hogy Belgrádban meg vannak győződve arról, hogy *Izvolszki politikájával meg fog bukni.* Ha azonban ez nem következne be és Ausztria-Magyarországgal háborúra kerülné a dolog, ennek a szerb kormánykörök véleménye óhatatlan következménye volna az, hogy *Izvolszkinak le kellene mondania és utódát az orosz közvélemény kényszerítené arra, hogy Szerbiát fegyverrel is támogatssa.*

Szerbia most csak egyet akar elkérülni, azt, hogy Ausztria-Magyarországgal közvetlenül tárgyalások alapján legyen kénytelen megegyezni, mert ezzel a túlhatalmas ellenféllel szemben alárendelt helyzetben van. Szerbia határozott kívánsága ennek folytán az, hogy ügyét nemzetközi konferenciára bizza. Ez a felfogása Franciaországnak, Oroszországnak és Angliának is, mely hatalmaknak az a véleménye, hogy Ausztria-Magyarország nem fog a békés rábeszélés elől elzárkózni.

Szerbia magatartásáról bécsi illetékes helyről távirati uton a következőket közlik:

Hiteles közlés arról a válaszról, amelyet a szerb kormány az orosz kabinetnek adott, eddig még nincs. Ennélfogva *mindazokat a közléseket, amelyek e válasz tartalmára vonatkoznak a legnagyobb óvatossággal kell fogadni.* Csak annyit lehet megállapítani, hogy Szerbia válasza előzékeny és hogy *Izvolszki fellépéseért elismerést érdemel.* Valószínű, hogy az osztrák-magyar külügyi hivatal a szerb kormánynak az orosz jegyzékre adott válaszáról Pétervárról fog közléseket kapni. Azt az időpontot, amelyben ez a hivatalos közlés várható, még nem lehet megállapítani. Nincs kizárva, hogy a szerb kormány a hatalmak képviselőinek legközelebb közvetlen közléseket ad.

Párisból jelentik, hogy a szerb kormány válaszána szövege még nem ismeretes, tartalma azonban hiteles értesülések szerint a következő: Szerbia lemond minden politikai és gazdasági természetű követeléséről s a nagyhatalmakra bizza érdekeinek megóvását. A szerb kormány kijelenti, hogy amennyiben a hatalmak a boszniai annexió kérdését tisztán Törökország és Ausztria-Magyarország ügyének tekintik, abban az esetben semmit sem kívánhat, mert hisz akkor ez a kérdés a porta és az osztrák-magyar monarchia között létrejött egyezés által meg van oldva; de ha a nagyhatalmak olyannak tekintik a boszniai annexiót, mint amelyet a signatarius hatalmaknak kell rendezniük, akkor Szerbia a nagyhatalmaktól várja saját érdekeinek védelmét. A leszerelési kérdés tekintetében Szerbia a normális állapotok helyreállítását kívánja határa mentén.

Párisi hivatalos körök a szerb kormány válaszából azt következtetik, hogy az osztrák-magyar monarchia azzal meg lesz elégedve és most Ausztria-Magyarországon áll, vajjon esz-lakozik-e a konferencia eszméjéhez.

A válasz hatása.

Diplomáciai körök felfogása szerint a belgrádi kormány tegnapi nyilatkozata következtében a *helyzet lényegesen javult*, de a végleges ítélet megalkotásához szükséges ismerni a szerb válaszjegyzék hiteles szövegét s ha az kielégítő, kell, hogy a belgrádi kormány ezt a nyilatkozatát közvetlenül Bécsben is leadja. Annyi bizonyos, hogy a szerb politikában *beállt kedvező fordulat a pétervári kormány*

erélyes és határozott fellépésének köszönhető. Izvolszki magáévá tette Aehrenthal álláspontját, hogy t. i. Szerbia semmiféle területi kárpótlásra nem tarthat igényt (Bosznia-Hercegovina annexiója fejében. Eddigelé kételyek merültek föl, vajjon nem támogatja-e titokban az orosz külpolitika Szerbiának ebbeli igényeit, most Izvolszki eloszlatta ezt a kétséget s az orosz külügyminisztérium félreértést kizáró eljárása következtében Szerbia és Ausztria-Magyarország között könnyen elsimulhatnak az ellentétek. Ha a helyzet még nincs is teljesen tisztázva, annyi bizonyos, hogy jelentékenyen javult, miután a belgrádi kormány kész lemondani azokról a területi igényekről, amelyeknek hangoztatása komolyan veszélyeztette a békét. A belgrádi orosz demarche után remélhetőleg hamarosan meg fognak indulni a közvetlen tárgyalások az osztrák-magyar monarchia és Szerbia között.

Jellemző, hogy Belgrádban miféle hamis és hihetetlenül kalandos mesékkel szítják a harezias szenvedélyeket. Az utóbbi napokban a szerb tiszték egész komolyan beszélték, hogy Olaszország mindazokat az adományokat, amelyek Ausztriából és Magyarországból érkeztek a messzinai földrengés kárvallottainak fölségítésére, Montenegrónak juttatta a szent háboru céljaira, amelyet esküdt ellenségével az osztrák-magyar monarchiával fog megvívni.

A további tárgyalások.

Párisi diplomáciai körökben lehetségesnek tartják hogy a szerb jegyzék csak a pétervári kormányhoz van intézve s ha *tényleg* ez az eset, akkor az eljárás a következő lesz: a bécsi orosz nagykövet tudomására fogja hozni báró Aehrenthalnak a jegyzék szövegét és e jelentés után a pétervári kormányra hárulna az a feladat, hogy *udvariasságból felajánlja a bécsi közös külügyi kormánynak, hogy ismeresse meg őt azokkal a gazdasági engedményekkel, amelyeket közvetlen tárgyalások esetén Szerbiának nyújtani kíván, viszojt a szerb kormánynak bizalmasan javasolja, hogy forduljon teljes bizalommal Ausztria-Magyarországhoz.* Ezzel aztán a pétervári kormány szerepe be volna fejezve. Ilyen módon kikerülhető volna az osztrák-magyar monarchia nagyhatalmi állásával össze nem férő intervenció. Ha Oroszország bármely okból nem vállalná ezt a szerepet, akkor valamely más nagyhatalomra hárulna ez a kötelezettség.

Figyelemre méltó a „Novoje Vremja“ mai vezércikke, amely azt fejtegeti, hogy Szerbiának le kell mondania a területi igényekről, mert Európa, amelyhez Szerbia appellált, azokat az igényeket jogosultaknak nem ismeri el, de másrészt, ha az osztrák-magyar monarchia Bosznia-Hercegovina bármely csekély részéről lemondana, az egyértelmű volna az okkupált tartományok fektarabolásával s akkor szó lehetne arról, hogy Boszniát és Hercegovinát fel kell osztani a monarchia két állama között. A szerbiai területi igények egyébként Bosznia-Hercegovina nemzeti egységét is fenyegetik. Ha Ausztria-Magyarország az okkupált tartományoknak az orthodox szerbek által lakott területéről lemondana, ilyen módon gyöngíteni az annakált tartományokban a szerb elemet. Es végül hiu feltevés az, hogy ezzel a boszniai földszákkal Szerbia és Montenegro egymással és a tengerrel jutna érintkezésbe. Ez a kapcsolat csak papiroson volna meg, de a valóságban nem léteznék. Műndeznek bizonyítják, hogy a józan ész és a politikai érdek egyaránt követeli a territoriális igényekről való lemondást.

Szerbia trónváltozás előtt?

A belgrádi Országos Honvédelmi Bizottság tegnap este ülést tartott és *Muzsics* elnök tudatta, hogy *György trónörökösnek királylyá való proklamálása közvetlen küszöbön áll.* György trónörökös megkérte a Honvédelmi Bizottságot, hogy lehetőleg titokban és higgadtan folytassa működését, mert neki meg kellett ígérnie a királynak és a kormánynak,

hogy abbahagyja a háboru mellett megkezdett agitatórius tevékenységét. Ugy a király, mint a kormány is helyesnek itéli, hogy mihelyt sikerül békésen megoldani a konfliktust az osztrák-magyar monarchiával, Péter király mondjon le a trónról György trónörökös javára. Ilyen körülmények között természetes, hogy neki távol kell állania minden agitációtól. Ez a közlés a Honvédelmi Bizottság tagjai körében nagy izgatottságot keltett, mert eddig a trónörökös volt a leghevesebb támasza a háborus agitációnak.

Ma híre terjedt, hogy a király elhagyja Belgrádot és székhelyét Kragujeváczba teszi át. Ezt a híresztelést illetékes helyről gyorsan megczáfolták és azt jegyezték meg hozzá, hogy a királynak nincs semmi oka Belgrád elhagyására, szükség esetén pedig a király lesz legutolsó, aki Belgrádot elhagyja.

Intervenczió Montenegróban.

Megbízható forrásból híre jár, hogy Olasz- és Oroszország hasonló lépést tettek a napokban Czettinjében is, mint amilyent Oroszország Belgrádban tett, vagyis Czettinjében is a békés magatarást és a területi követelésekről való lemondást tanácsolták.

Mit ír a szerb sajtó.

A „Prijevanski Glasnik“ iróniának mondja a felajánlott gazdasági engedményeket. A szerb kormány nem fog tágítani a területi kompenzációk követelésétől, még ha emiatt ki is trönce a háboru. Szerbia nem fog támadni, de a francia hitelezők kedvéért jogáról sem fog lemondani.

A „Pravda“ vezércikkének címe: Halál vagy gyalázat? A cikkek többek között így ír: Szerbiának most kell lakolnia azért, hogy tulságosan bizott állítólagos barátaiban s nem gondolta meg, hogy a nagyhatalmak csak a saját érdekeiket nézik. A halál és a gyalázat között kell választania Szerbiának. Az előbbi fogja választani. Tovább fog fegyverkezni. Vissza nincs többé út. Csak előre lehet menni. De akkor aztán lángba és vérbe borul egész Európa s meg fogja látni, hogy mire képes egy kicsiny, de kétségbeesésbe kergetett nép.

A „Beogradske Novine“ cikke így végződik: Még ha egész Európa más véleményen van is, Szerbia megmarad a mellett, hogy Ausztria-Magyarország gaszágát meg kell torolni. A büntetést Szerbia fogja végrehajtani. Ha Európa nem kívánja a háborut, megakadályozhatja, hogy segít teljesíteni Szerbia és Montenegró követeléseit, mert máskülönbben a háboru kikerülhetetlen. Harcolni fogunk Ausztria-Magyarország ellen mindaddig, míg csak egy szerb is él és csak akkor tárgyalunk vele, ha mint győztesek a békét diktálhatjuk nekik.

Összeütközés a Drina mellett.

Trebeniczábód jelentik, hogy a Drina szerb partjáról az utóbbi időben többször löttek osztrák és magyar őrsökre, anélkül azonban, hogy az utóbbiak közül valakinek baja lett volna. Tegnap délelőtt ismét volt ily támadás, amelynek áldozatául esett egy Kovacsevics nevű őrsvezető. Az őrsesapatból senki más nem sebesült meg. Az őrsesapat segítségért küldött, amely háromnegyed óra múlva meg is érkezett és üldözni kezdte a szerb bandát. Kisebb csatározás fejlődött, amelyben egyik részen sem sebesültek meg emberek.

Bécsből jelentik, hogy a külügyminiszter nem fogja a határon intézett támadásokat az eddigi közönytől eltérni, hanem Belgrádban azonnal komoly előterjesztésekkel fog élni és nemcsak elégtételt fog kérni a gyilkos támadás miatt, hanem meg fogja követelni azt is, hogy az agyonlőtt Kovacsevics csendőrsvezető személyes viszonyainak megfelelő kárpótlást is adjanak.

A szerb hadiszerszállítás.

A konstantinápolyi szerb követség kijelenti, hogy ez idő szerint Szalonikin át szerb hadiszerszállítást nem várnak. Későbbi időre Szerbia Kiamil basától a hadiszerbehozatalt illetően általános engedelmet nyert, amely engedelmet a portának meg kell tartania. Ha török részről megakadályoz-

nák a hadiszerek keresztülvitelét, a helyzet Szerbiában felette kiélesedne és az a veszedelem támadna, hogy Szerbia kétségbeesésében az általános, jogosulatlan elzáró intézkedés miatt háborura ragadtatja magát. A hadiszerek keresztülviteli engedelmek Törökország részéről szóló megtagadásáról megjelent hírlapi közlemények hatása alatt Gavrilo vics szerb diplomáciai ügyvivő tegnapelőtt a portánál kérdést intézett ez ügyben és azt a rezervált kitérő választ kapta, hogy a török kormány nem adott semmi külön utasítást.

Konstantinápolyi jelentések szerint nemcsak a szerb, hanem a montenegrói diplomáciai képviselőség is aggódik azon értesüléseivel kapcsolatban, hogy a porta több hatalom lépéseire megígérte a Szerbiába rendelt fegyverszállományok átvitelének betiltását. Montenegróra ennek csak akkor volna jelentősége, ha a szállítványok odaérkezése tengeri háboru következtében lehetetlenné válnék. Az erre vonatkozó kérdésre a két képviselőség részint megnyugtató, részint kitérő választ kapott. Szerb közlés szerint Nenadovics szerb követ tegnap újból lépést tett a nagyvezérnél és azt az ígéretet kapta, hogy a Kiamil basa által adott engedélyt most sem fogják megvonni. Szerb részről kijelentik, hogy a portának ellenkező esetben kárpótlást kellene adni a 20 millió frank értékű hadiszerekért. Szerb közlés szerint a nagyvezér megelégedését fejezte ki a Novakovics miniszterelnök körjegyzékében foglalt békés nyilatkozaton és egyidejűleg megczáfolta a híreket, amelyek arról szólnak, hogy Ausztria-Magyarországnak Törökországgal a novibazári szandzsákot illető titkos egyezménye van.

Legújabb híreink.

Belgrád, márczius 4.

Az orosz diplomáciai felszólalásra adott választ a kormány még titkolja, de majdnem valamennyi lap megegyezik abban, hogy a kormány válasza elutasító. Illetékes részről hangsúlyozzák, hogy ez nem felel meg teljesen a valóságnak, mert a szerb válaszcikk nem követi mindenképpen az orosz kormány kifejezésre juttatott tanácsát és a kormány semmiesetre sem mondott le a területi kárpótlásról. Ugy látszik, hogy a válasz kitérő.

Belgrád, márczius 4.

A minisztertanács határozata folyamán a liszt, buza és tengeri, bab, rozs és árpa, zab, szalma, széna és lóhere kivitelét megiltották.

KÜLFÖLD.

Taft programja.

Washington, márczius 4.

Ma délelőtt iktatták be ünnepélyesen Sir William Howard Taftot, az Egyesült Államok huszonhatodik elnökét. Tekintettel a nagy hóviharra, a szertartás a szenátus termében folyt le. Az ünnepélyen a szövetséges hadsereg, a tengerészet és a milícia 25.000 embere vett részt. Fuller szövetséges főtörvényszéki főbíró vette ki az elnök esküjét, aki hangosan ismételte az esküformulát és megcsókolta az eléje tartott bibliát. Azután fogadta a melléte állók, elsősorban Fuller és Roosevelt gratulációit. Ezután elmondotta székfoglalóját. Taft beiktatását megelőzőleg Sherman al-elnököt iktatták be, majd az elnök beiktatása után harmincegy új vagy ismét megválasztott szövetséges szenátor beiktatása következett. A város utcáit, melyeknek lobogó-, virág- és girland-disze a nagy vihar miatt nem igen érvényesült, sűrű embertömeg töltötte meg, amely a hivatalba lépő és távozó elnököket élénk orációkban részesítette. A ceremónia után Roosevelt nejevel és diszkisérétével a pályaudvarra ment, ahonnan Oysterbay-i földbírtokára utazott, és Taft, ki Rooseveltet a pályaudvarig kísérte, visszatért a fehér-házba.

Taft elnök székfoglaló beszédében többek közt kifejtette: e székfoglaló beszéd feladata, hogy körvonalozza azt a politikát, amely az új kormányt vezérli. Abban a szerencsés helyzetben voltam — így szólt — hogy kiváló elődöm egyik tanácsadója lévén e minőségemben, az általa kezdeményezett reformok szolgálatába álltam. Hűtelenné volnék önmagamhoz, ígéreteimhez és pártomnak tett kijelentéseimhez, amely alapján megválasztattam,

ha eddigi működésem legjelentékenyebb eredményét nem e reformok keresztülvitelében és fentartásában látnám. E reformok oda irányultak, hogy a nagy töke szövetségeknél a vasutak, az ipar- és az államközi kereskedelem terén hatalmukkal üzött visszaéléseit és féltelenségeit megakadályozzuk. Elődömmek, a törvényhozás által is jóváhagyott intézkedései e káros, a népet aggasztó eljárást megakasztották és az illető társadalmi körökben a fennálló törvények fokozottabb mértékben való figyelembe vételét eredményezték. Hogy azonban a reformok állandó jellegűekké váljanak és nehogy azok, akik tisztességes és a kor-szellemnek megfelelő üzletrendszert követnek, károsodjanak — további törvényhozási és végrehajtási törvény szükséges. A vasutak ügyét meg kell könnyíteni az antitrust törvény által teremtett bizonyos korlátozások tekintetében. Másfelől megfelelő szövetséges állambeli ellenőrzés hivatott lesz megakadályozni azt, hogy oly társaságok, amelyek az államközi kereskedelemre érdekelt vasutak birtokában állanak, tulságos sok bondon vagy részvényt bocsássanak ki. Reményem, hogy a szeptember hónapban egybegyűlő legközelebbi kongresszuson alkalmam lesz határozott javaslatokat előterjeszteni, amelyek az antitrust-törvény szükséges módosításaira és az államközi kereskedelemre vonatkozó törvények megjavítására vonatkoznak. Nagyon fontos és sürgős ügy a vámtarifa revíziója.

A folyó év kiadásai mintegy 100 millió dollárral fogják felülmúlni a bevételeket, újabb bevételi forrásokról kell gondoskodni. Ha a behozatali vámkok nem volnának elegendők, új adókat kellene behozni és evégből a fokozatos örökségi adót ajánlanám. Vannak feltétlenül szükséges kiadások, melyek azért szükségesek, mert országunkat a világ nemzetei közt méltóképpen kell elfoglalnia helyét. Oly hadsereg kellene, amely a veszély esetén a nemzeti millióival együtt oly haderő volna, amely minden kívülről jöhető támadás visszaverésére elég erős volna és amely megengedhetné, hogy megfelelő expedíciót küldhessünk ki az esetben, ha a hagyományos amerikai politikánk, mely Monroe elnök nevét viseli, — fenntartásáról volna szó. Amit a hadseregről mondtam, még fokozottabb mértékben áll a flottát illetően. A modern flottát nem lehet hirtelenében megteremteni. Kiváló elődöm meggyőzően fejtegette a nagy flotta fenntartásának szükségét az erős nemzetközi ügyekben való befolyásunk érvényesítésére. Nemzetközi politikánk mindig a békét szolgálja. Az eljövendő kormányzati periódus egyik reformja a pénz és banktörvényének módosítása a végéből, hogy a rendelkezésére álló eszközök nagyobb elváltására tegyenek szert s megakadályozzassék hogy a törvényes rendelkezések a pénzügyi kalamitásokat megnöveljék. Az alacsony kamatláb a bankok közönségét nem fogja elvonni. Már elődöm is felhívta a kongresszus figyelmét arra, hogy Észak- és Dél-Amerika között gőzhajó-járatot kellene létesíteni. Országunk keleti és nyugati felének kereskedelmi szempontjából nagyon fontos a Panama-csatorna építése.

Beszéde további folyamán az elnök a Filippiszigeteken uralkodó helyzetről és a néger-kérdésről szólt, majd pedig a munkás-kérdést taglálta és utalt a kongresszus által elfogadott azon törvényre, amely az államközi vállalatok felelősségét kimondja balcsenek esetében, amelyeknek az alkalmazottak munkaközben esnek áldozatul.

A helyzet Ausztriában. Bécsből jelentik, hogy lovag Abráhamovics Dávid lengyel miniszter benyújtotta lemondását és nemcsak a kabinetből lép ki, hanem mandátumáról is lemond. A kettős lemondás okául az szolgál, hogy a lengyel klub és a társaság nélküli minisztérium képviselőjéül demokratikusabb irányú egyéniséget óhajtat. Amikor Abráhamovics levágot a klub eme felfogásáról értesítették, arra a figyelemreméltó elvi álláspontra helyezkedett, hogy őt a korona nevezte ki Galícia minisz-

terének és mint ilyen csak a császári bizalom megvonása, vagy a képviselőházi lengyel klub votuma birhatná lemondásra. Abrahamovics ezt a meggyőződését védelmezte, de nem ragaszkodva állásához, elvi álláspontja kijelentése után elhatározta, hogy végleg visszavonul. A kabinetben lovag *Dulemba* dr. képviselő lesz Abrahamovics utóda.

A bécsi „Centrum“ cz. könyvatos jelentése szerint azoknak az értekezleteknek az eredménye, melyek *Bienert* báró cseh pártvezérekkel és a cseh pártvezetőség parlamenti bizottságával folytatott, a cseh tábor állásfoglalása a következőkben foglalható össze: *Teljes rendületlen szolidaritás, a Bienert-kormány, a németek vétója és a háború ellen.* Azt a jelszót adták ki, hogy a Bienert-kormánynak nem szavazzák meg az állami szükségleteket. A cseh képviselők álláspontjukat az első kínálkozó alkalommal és pedig elsősorban a cseh radikálisok által benyújtott sürgős indítványok tárgyalásánál kifejezésre fogják juttatni. Bienert bárót nem fogják kétségben hagyni arra nézve, hogy közte és a cseh képviselők között lehetetlen a meggyőzés. A „Centrum“ véleménye szerint lehetséges, hogy Bienert ebből le fogja vonni a konzekvenciát és helyet csinál egy olyan államférfiúnak, akinek a semlegessége az unjontörvény és az államosítási javaslatok elintézését biztosítja.

Meggyezésünk Törökországgal. Az ifju-török Schura-i-Ummet vezérezsékben fejtegeti, hogy *Ausztria-Magyarország és Törökország közt az entente-jegyzőkönyv aláírásáról a viszony normálisra vált.* Az aláírás szomorú, de politikailag szükség volt rá. A lap kiemeli a boszniai mohamedánok kalifatusi központjának hivatalos elismerését, ami eddig csak papíron volt meg. A petróleum- és gyufamonopóliumot a ciklik szerencsétlenségnek mondja. A postahivatalok és a kapitulációk megszüntetése a hatalmak hozzájárulásától függ. A Schura-i-Ummet azonban be akarja várni azt az indoklást, amelylyel a kormány benyújtja a jegyzőkönyvet. Említésre méltó az ellenzéki „Mizan“ véleménye, mely szerint az entente-jegyzőkönyv politikai sikert jelent. Ilyen sikerektől már régóta elszoktunk.

Keras kivételével az összes kikötőkből, amelyeket a Lloyd hajói érintenek, szintugy az összes városokból, ahol osztrák-magyar konzulátusok vannak, épp ugy a belső tartományokból a bojkott megszűnéséről érkeznek jelentések, aminők csak a távolabbi helységekből hiányzanak. A kirakó hajók sztrájkja terjed és az olasz és orosz hajóstársaság ellen is irányul, mert ez is néhány kirakóhajót bír. A sztrájkok követelik, hogy czekek hét-fői czeheknek átadják. Az összes hajóstársaságok ma a diplomáciai misszióknál és a portánál tiltakoztak. Említésreméltó a lakosság hangulatának gyors megváltozása Ausztria-Magyarországot illetően, amely egyes helyeken még rokonszenves tüntetéseken is nyilvánul. Az ifju-törököknél és a hadseregben is észrevehető ily változás.

Német birodalmi gyűlés. A postaügyi költségvetés folytatódó tárgyalása során dr. *Dröschner* (konzervatív) kifejti, hogy a posta nem nyereszkes vállalat, hanem közhasznú intézmény. Üzletnek a kerek 82 millió korona fölöl nem volna fényes. A fizetésjavítás 40 millió márkás szükségletével újabb jelentékeny megterhelést jelent, amiért a legnagyobb fokú takarékoság ajánlatos. *Singer* képviselő szerint a postánál nagyon sok a felügyelő tisztviselő. A főhivatalnokok igen rövid szolgálati idejével szemben áll az alsóbb alkalmazottak hallatlanul nagy szolgálati ideje. Tulsok a pénzbüntetések száma is. Az államfők portoprivilegiumát meg kell szüntetni. A hivatalnokok vélemény szabadságának korlátozása is elítélendő.

Támadás Bülow ellen. A sokat emlegetett *Martin* kormánytanácsos újabb röpiratot írt, amelynek czíme „Bülow herceg és II. Vilmos császár.“ A röpirat hemzseg a Bülow ellen irányuló támadásoktól, sürgeti a birodalmi kancellár lemondását, mert súlyosan kompromittálta a császárt és a saját díszségére hozta be a személyes uralmat. Ugy látszik, hogy a röpirat szerzője mögött magasállású politikusok és udvari személyiségek rejtőznek.

Porosz képviselőház. A belügyi költségvetés második olvasása folyamán több tételt különösebb vita nélkül megszavaztak. Indítványt nyújtottak be a rendőrség titkos céljai számára megszavazandó 300.000 márkás tétel eltörlésére nézve, amelyet azonban a szociáldemokraták, a longyelck és szabadelvűek szavazatai ellenében elvetnek.

A török kamarából. A kamarában tegnap folyt vita folytán a hivatalos lap kommunikét közöl, mely kifejti, hogy a legutóbbi intézkedéseket félreértették. A nyilvános gyűlékezésekre nem kell engedélyt kérni, hanem azok megtartását csak huszonnégy órával a gyűlés előtt jelezni kell a rendőrségnek, mely ezután bizonyítványt ad ki. A török sajtó foglalkozik a kérdéssel és éles hangon bírálja azokat az intézkedéseket, amelyeket az ifju-török lapok és a Sabah védenek.

Sztambulban ma azon agitáció következtében, amelyet a liberális unió, a politikai menekültek és más elégedetlen elemek kifejtének az ifju-török komité ellen, valamint a mohamedán papság és a szofták egy részének a szent Sira törvényvel kapcsolatban álló folytonos mozgalmi miatt bizonyos izgatottság uralkodott. Tekintettel azon hírekre, hogy a szofták be akarnak nyomulni a kamarába, hogy ott a Sira törvény érdekében tüntessenek, a kamarai Sira megkezdése előtt gyalogságot és lovaságot vonultattak fel az épület előtt.

A bolgár kárpótlás. Török félhivatalos forrásból jelentik, hogy Oroszország a bolgár kártalanítás kérdésének megoldása után a szerb-montenegrói kérdés rendezésére javaslatot fog tenni Törökországnak, amely Törökországra előnyös. Oroszország a hatalmakkal legközelebb közli propezióit. Rifaát basa török külügyminiszter ma reggel Pétervárra érkezett és a pályaudvaron a török nagykövet, valamint *Szavinszki* orosz külügyminisztériumi irodavezető fogadta. *Nuradinkian* török kereskedelmi miniszter közölte a *Yeni Gazette* szerkesztőjével, hogy Rifaát basa külügyminiszternek Pétervárott választania kell, vajjon a hadi kárpótlás rendezése kapituláció vagy konverzió útján történjék-e; a választás valóban nehéz. A fődolog a kamatláb megállapítása, miután minden fél százalékos 500,000 font differenciát jelent. A bolgár hadi kárpótlás, amely levonásba hozandó lesz, 125-150 millió frank lesz.

A szerzői jog védelme. Az Unio kongresszusa elfogadta a szenátus által már határozottá emelt módosított javaslatot a szerzői jog védelmére vonatkozó törvényhez, amely zeneművek szerzőinek jogát, automatikus zongorát vagy más mechanikai hangszerek útján való jogosulatlan terjesztés útján megvédi és a szerzői jogra vonatkozó törvénynek a könyvek és zenei, valamint művészeti termékekről szóló részéről kimondja, hogy azt teljes revízióknak kell alávetni.

TÁVIRATOK.

Ferdinánd Bukarestben.

Bukarest, márczius 4. Ferdinánd bolgár király ma este Bécsből ideérkezett. A pályaudvaron Károly király fogadta. Ferdinánd király holnap reggelig marad a király vendége, azután visszatér Bulgáriába.

Közgazdasági táviratok.

A francia bank állása.

Páris, márczius 4. Készpénzkészlet: (arany) 3622.625.000 (—17.043.000). Készpénzkészlet (ezüst) 888.171.000 (+87.000). Váltótárcza 848.888.000 (+72.003.000 frank). Bankjegyforgalom 5122.312.000 (+188.500.000.) Magánszámlák 647.138.000 (—160.141.000). Kincstár követelése 162.065.000 (—87.908.000). Összes előleg 511.569.000 (+8.329.000). Kamat és leszámítolási jövedelem 6.382.000 (+450.000). A bankjegyforgalom aránya a készpénzkészlethez 88.06.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A nagyszerb összeesküvők.

— Második nap. —

Budapest, márczius 4.

Ma folytatták a felségárulással vádolt nagyszerb összeesküvők pörének tárgyalását. A mai második napon a tárgyalás sokkal nyugodtabb mederben folyt le, mint tegnap. A közönség érdeklődése jócskán megcsappant és a vádlottak is sokkal nyugodtabban viselkedtek, mint tegnap. A tárgyalás legnagyobb része a terjedelmes vádirat felolvasásával telt el, amely szöveges történelmi visszatekintéssel kezdődik. A vádirat szerint a legsúlyosabbak a vizsgálat adatai a két *Pribicevics* testvérre és *Lukács* Vászó kereskedőre.

A mai tárgyalás.

A tárgyalást pontban kilencz órakor nyitotta meg *Tarabokia* elnök. A szokásos formások elintézése után folytatják a vádirat felolvasását. A járások szerint csoportosított bizonyítási anyagnál tartanak, még pedig *Czirkeniczanál* és *Dubiczanál*.

Mikor a vádirat felolvasása közben a cirkveniboki járásban az ügyészség százharminczkettedik számmal megjelölt *Kukavicsa* Matija nevű tanujának említéséhez érnek, akinek vezetékneve magyarul azt jelenti, hogy: gyáva, a vádlottak felkiáltanak:

— Méltó tanu! . . . (Derültség.)

Fél tíz óra tájban az elnök elfárad és átadja a vádiratot az ítélőtáncos egyik tagjának azzal az utasítással, hogy ezentul minden félóránál váltásfél egymást az olvasásban a szavazó bírják.

Az elnök, alighogy a vádirat felolvasásában felváltotta őt az egyik szavazóbíró, észreveszi, hogy néhány vádlott újságolvasással tölti az idejét. Az elnök haragosan rájuk szól:

— Ne tessék itt újságot olvasni. Ez már mégis csak lebecsülése a bíróságnak. Tegyük le azokat a lapokat!

A vádlottak szó nélkül engedelmeskednek. Háromnegyed tízkor az elnök öt perces szünetet rendel el.

Szünet után tovább olvassák a vádiratot. Az egyik passzuznál elkeseredetten fakad ki *Kacsar* Szteván vádlott, Sztrmen község fiatal jegyzője:

— Ez hazugság!

Elnök: Ezért rendreutasítom. És ha ez bármelyikük részéről is megismétlődik, kénytelen lesz az illetőt fegyelem büntetéssel sújtani.

Féltizenegy órára végeztek a vádirat bizonyítási anyagának *Jaszenovacz*, *Okutyáni* és *Pak-rácsza* vonatkozó részeivel. Negyed tizenkettőkor az elnök hosszabb ebédidőt rendel el.

Szünet után folytatják a vádirat felolvasását. Sorra kerül a sztara—gradiskai anyag. Ezt követi az utolsó járás, a kostajniczai. Azután a védelemre való általános visszatekintést és végezetül a vádirat befejezését olvassák fel. Déli egy órakor elvégezték a vádirat felolvasását. Ekkor az elnök megjegyzi, hogy a vádhatározatot a báni tábla megerősítette, szóval az jogerős.

Dr. *Hinkovics* védő panasolja, hogy a védők nem kapták meg a báni tábla végzését és kéri, hogy közöljék velük a megerősítés megokolását. Az elnök nem adhat helyt a kérelemnek, mert annak idején a vádlottakkal közölték a báni táblának a vádhatározatot megerősítő végzésének megokolását. Féltettőkor az elnök berekeszti a mai tárgyalást.

Holnap reggel kilencz órakor elkezdik a vádlottak kihallgatását, amely a vádirat sorrendje szerint fog megtörténni.

Ujabb letartóztatások.

Az ügyészség elkoboztatta a „Hrvatska“ című újság ma megjelent számát, mert a lap egyik közleménye azt írta, hogy a pör iránt nem érdeklődnek a bécsi tényezők és hogy a tárgyalással a bánt akarják a szegénytől megmenteni.

Ma különben újabb letartóztatások is történtek. *Mitroviczáról* távirat érkezett, mely jelenti, hogy az ottani ügyészség a nagyszerb összeesküvésben való részvétel gyanúja miatt *Vala* Masicza faluban letartóztatta *Markovics* Szyetoszláv polgármestert, akit még a mai nap folyamán a horvát fővárosba kísérnek. *Dvor* községből is jelentenek letartóztatást, de részleteket nem mond a távirat. Az újabb letartóztatott vádlottak ellen egy második nagyszerb felségárulási pert fognak indítani.

A holnapi tárgyalási nap elé általános érdeklődéssel tekintenek. Holnap kezdődik ugyanis a vádlottak kihallgatása, első sorban a fiatal *Pribicevics*, a képviselő fivérért hallgatják ki. A védők minden tekintetben azon lesznek, hogy a per mielőbb befejezéshez jusson, ez azonban aligha lesz lehetséges, mivel a tényleg kihallgatása csak 17-én kezdődik. A külföldi hírlapírók nagy figyelemmel kísérik a per lefolyását. Általános az a

vélemény, hogy azon esetre, ha Szerbiával a háboru kitor, hogy akkor a per tárgyalását félbeszakítják, ha pedig bekére kerülne a sor, akkor a pert leteszik, úgy hogy semmikép sem jut itélethozatalra a dolog.

Általánoson feltűnik, hogy a budapesti és a bécsi lapok alig küldtek külön képviselőt a tárgyalásra, ellenben nagy számmal vannak képviselve a külföldi lapok. Belgrádból a „Stampa“ és egy szocialista lap, Prágából a „Narodni Politika“, Oroszországból az „Odeszkija Wjedomosti“, a „Ruszkija Szlovo“, a „Petersburgszkija Wjedomosti“ és a pétervári távirati ügynökség, Párisból a „Petit Journal“ és a „Newyork Herald“, Londonból a „Times“, azonkívül a „Corriere de la Sera“ és más lapok küldtek külön tudósítókat. Holnapután Pribicevics Valerian tanár vádlott kihallgatásával kezdődik a tárgyalás.

Kraszojevics György orsz. képviselő, a radikális szerb párt elnöke és Miladinovics Zsarkó al-elnök ma Budapestre érkeztek és a képviselőház folyosóján felkeresték a függetlenségi párt több elöljáró tagját, hogy a zágrábi perben őket ért sérelmekről informálják a pártot. Miladinovics ügyvéd, ki egyike a védőknek, akiket kizártak, elmondotta, hogy mikor ő az ügyész kizárási indítványára reflektálni akart, az elnök nem engedte szóhoz jutni, azt mondván, hogy amíg a vádlottakat ki nem hallgatta, semmiféle előterjesztést nem fogadhat el. Ugyanigy járt dr. Dobrisics védőügyvéd.

A függetlenségi párti képviselők, kikkel Kraszojevics és Miladinovics beszéltek, kijelentették, hogy itt egy horvát bíróság ténykedéséről lévén szó, ez autonóm ügy, amibe Magyarországnak be-
szólása nincs.

UJDONSÁGOK.

Beomlás.

Ma délelőtt meghalt egy ember a budapesti törvényszék vizsgálati fogházában.

Lehet, hogy ártatlan volt, lehet, hogy nem. Én el nem döntöm, mert azt se tudom, hogy miért volt befogva a szerencsétlen. De nem is érdekel. Végre is, itt mindenki rab. Az egyik így, a másik úgy. Mit érdekelhet engem, hogy az a másik rab miért rab, és hogyan rab. Engem, a rabot, csak az érdekelhet, hogy kaczagott-e az a szabaduló, amikor már érezni kezdte a nagy bizonyosságot. Hogy megy... Innen, oda... valahová!... Vajjon kaczagott-e a falakon, a rabtartókon, a bírásokon, az orvosokon, mindenen, amik utját akarták állni az indulásban? Ő pedig csak ledől az a gyalutlan fapricsesen, az arczára ráköltözött az a nagy fakóság... a nagy világosság gyenge visszaverődése és nézte maga fölött csöndesen az utat, amelyen elindulni készült... a fehérre meszelt, rajztalan menyezeti falát, amelyet már nem is látott... És szólították és kínálták neki a rabság bájitalait... és ő nagyszerű némasággal hallgatott, hűlő szívében a szabadság nirvánájával. A rab, akit vallomásra hajszoltak tegnap még, holnap is raboskodó gögös rabtársai, — nem felelt többet... De vajjon kaczagott-e? Belül valahol... ahol a százszor megkorbácsolt idegek, a zsongva, halkán szálló nagy szabadulást legelőször érzik... Oh, be gyönyörű, gyönyörű lehet az! Kilépní könnyen a bilincsek közül és rákaczagni a tehetetlenekre, akiknek itt kell maradniok, őrizni sárga börtönfalakat, holnap is, hajszolni rabot raboskodva, keverni haszontalan kotyvalékokat és tudni, hogy csak egyetlenegy bizonyosság van, és az nincs benn az ő rabságukban, hanem ezében, aki hitványabb, szorongatottabb volt mindeak-nél, amíg az övék volt... Amíg egyszerre fölkel a bilincsek közül és leverte maga előtt a pislogó fagygyertyát...

— Nekem nem kell több világosság!

Hogy kaczaghat az, akinek nem kell

több világosság, se rabság, se élet, se küzdés, se siker, se kenyér, se semmi... csak hat-lábnyi agyagos föld...

(g-y.)

NAPIREND. Naptár. Péntek, márczius 5. — Róm. kath.: Örséb vt. — Prot.: Örséb. — Görög-orosz: febr. 20. Leó pk. — Zsidó: Adar 12. — A nap kel reggel 6 óra 35 perczkor, nyugszik d. u. 5 óra 18 perczkor. — A hold kel d. u. 4 óra 4 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 17 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órákor.
A belügyminiszter fogad d. u. 3 órákor.
A földmívelésügyi miniszter fogad fél 5 órákor.
A közoktatási miniszter fogad 4 órákor.
A közoktatási államtitkár fogad d. u. 4 órákor.
A képviselőház ülése d. e. 10 órákor.
Nemzetközi grafikai kiállítás a Múcsarnokban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemes Marcell mesterműveinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. — A Mienk kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán Nagyszobor-utca szalonja rendezés miatt zárva. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kiglyó-téri szalonjában nyitva 4—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A N. Múzeum régiségára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képesarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma zárva. — A Széchenyi Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 9—8-ig. — Az Akadémia Könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 3—7-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— Udvari gyász Az elhunyt Hohenzollern Mária Terézia hercegnőért márczius 6-án kezdődő tizenhatnapi udvari gyászt rendelték el.

— **Bomba a spanyol királyi palota közelében.** Madridból táviratozzák: Mint a „Korrespondencia de Eszpana“ jelenti, a királyi palota épületének közvetlen közelében bombát találtak, amelynek égett a kanóca. A rendőrség több embert letartóztatott.

Madridból táviratozzák, hogy kapcsolatban azzal a jelentéssel, amely szerint a királyi palota közelében robbanó testet találtak, a belügyminisztérium kijelenti, hogy petárdáról van szó, amelyet a királyi palota kertjének külső szélén, a palotától mintegy ötszáz méternyire tettek le.

Tagadják, hogy tegnap a pokolgép fel-találásával kapcsolatban letartóztatások történtek volna. Az esetnek különben nem tulajdonítanak nagyobb jelentőséget.

— **A trónörökös Bécsben.** Bécsből jelentik nekünk, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös tegnap este családjával együtt visszatért és a Belvedere palotában szállt meg.

— **Kinevezés.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Tiehy Gyula m. kir. gazdasági segéd-tisztet m. kir. gazdasági segédfelügyelővé ki-nevezte.

— **Audiencia a kereskedelemügyi miniszte-riumban.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi mi-niszter helyett Sztéryni József államtitkár pénte-ken délután 5 órákor tartja meg a heti kihallgatá-sát. A kihallgatásra előjegyezni lehet pénteken délelőtt az államtitkári hivatalban.

— **Kitüntetés.** A király dr. Drucker Jenőnek, a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete“ igazgatójának, a szőlészet és borászat terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet díj-mentesen adományozta.

— **Tiszti becsület.** Az ember azt hinné, hogy a becsület fogalma egy, oszthatatlan nem is lehet azt fokozni. Vagy becsületes valaki, vagy nem. De becsületesebb senkisen lehet másnál, mert mihelyt kevésbé becsü-letes valaki, már becsületes is. De — úgy lát-szik — a katonai becsület mégis valami apart dolog. Erre mutat az alábbi hír. Ste-fani Gusztáv nyugalmazott hadbíró-örna-gyot, a Grünzweig Arthur altábornagy el-nöklése alatt, tizenhét törzstisztből alakult becsületügyi választmány bírósága Aradon tartott ülésén megfosztotta tiszti rangjától azért, mert nyugalombavonulása után Bras-sóban egy özvegy kávéház tulajdonosnőt vett feleségül és ott letelepedve, mint cégtárs ak-tív részt vett az üzletben. A rangjától meg-fosztott örnagy, ámbár nyugdíját az ítélet nem érinti, felebbezését a hadügyminiszte-rium elé terjesztette.

— **Kossuth Ferenc a rendezett tanácsú városok tisztviselőiért.** Évek óta állandó kérése a rendezett tanácsú városok tisztviselőinek, valamint a köz-ségi és körjegyzőknek, hogy félúru vasuti jegy-kedvezményt élvezhessenek az államvasutak vo-nalain és az általuk kezelt helyiérdekű vasutakon. A kérelem indoka az volt, hogy ezek az autonóm tisztviselők állandóan állami funkciókat végez-nek minden anyagi ellenérték nélkül és ezzel szemben méltányos volna legalább a kedvezmény-nek részükre való biztosítása. E kérésük eddig minden előző kormánytól visszutasításban része-sült. Most azonban, mint a Magyar Tudósító je-lenti, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisz-ter a mai napon tartott minisztertanács hozzá-járulásával elhatározta, hogy a rendezett tanácsú városok közigazgatási teendőit teljesítő tiszt-viselői, nemkülönben a községi és körjegyzők ré-szére saját személyükre vonatkozólag a félúru jegykedvezményt engedményezi. Ezzel kerekén 7200 érdemes köztisztviselőnek méltányos kérése nyert teljesítést.

— **A nagy panamák hazájából.** Oroszor-szágnban nemcsak a politikai gyilkosságok, a rablások és tömeges kivégzések vannak napi-renden, de a mállós sikkasztások is a minden-napi, megszokott dolgok közé tartoznak. Egy pétervári hír szerint a közlekedési miniszte-riumban az új közlekedési miniszter vizsgá-latot rendelt el, melynek folyamán tömeges visszaélések derültek ki. A vizsgálat első napján Delarov titkos tanácsost több rend-beli sikkasztás vétségeért felfüggesztették. Egy másik miniszteri hivatalnokot, Zetini herceget, hamisításért szintén felfüggesztet-ték állásától. A vizsgálat folyamán már ed-dig is annyi sikkasztás és csalás bizonyoso-dott be, hogy a közlekedési minisztériumot már csak rablótanyának nevezik. A miniszte-rium hivatalnokait állítólag rákényszerítet-ték a bűnös manipulációkra, mert aki lopni nem akart, nem tudott, azt azonnal elbocsá-tották hivatalából. Ez az állapot már évtize-dek óta tartott és a változó új minisztereket a magasabb miniszteri tisztviselők annyira lekötötték, hogy senkit sem engedtek hozzá-juk és így minden az ő kedvük szerint tört-ént. A nemrég elbocsátott minisztert, Schau-fuszt, meg is vesztegették a hivatalnokai. El-csalták mulatságokba és estélyekre, amelye-ket gazdag szénzállító-vállalatok rendeztek. A vállalkozók aztán udvariasságukért hősé-gesen kaptak megrendeléseket a legmaga-sabb árért. A minisztériummal egyidejűleg a vasuti kezelést is át fogják vizsgálni, mert az a hír kelt szárnyra, hogy a szibéria—kö-zépszásiai vasutnál több százmillió rubelt sik-kasztottak. A közlekedési minisztériumban lázas hangulat uralkodik.

— **Follért Károly üdvözlése.** Follért Károly, a posta és távirda most kinevezett vezérigazgatóját a központi tisztikar testületileg üdvözlölte Bene Róbert főigazgató vezetésével, majd a posta és távirda tisztviselők kaszinójának és az altisztek és szolgálknak küldöttsége kereste fel. Földessy János felügyelő üdvözlő szavaira Follért Károly megha-tottan mondott köszönetet a tisztviselők ragaszkodásának kifejezéséért és hangsúlyozta, hogy mint eddig, továbbra is minden erejével a posta-és távirdayintézmény fejlesztésére fog törekedni és odaadón fogja istápolni a tisztviselők érdekeit. Holnap a VII. ker. függetlenségi és 48-as pártkör fogja üdvözölni Földiál Gyula elnök vezetésével Follért Károlyt, mint a kör tagját.

— **Öngyilkos katonatiszt.** Bécsben Mária-ssy Brunó közös hadseregbeli százados agyonlőtte ma-gát a temetőben, tavaly meghalt menyasszonyának, Gerlach Róza Krisztinának a sírján. Mária-ssy két esztendővel ezelőtt, főhadnagy korában ismerkedett meg Gerlach Rózával, aki akkor vált el az urától, az aszony tavaly nyáron vakbélgyuladást kapott s az operációba belehalt. Ettől fogva Mária-ssy bus-komor volt. Kassára, ahonnan menyasszonya halá-los ágyához ellívták, megtörtén tért vissza a teme-tés után s valószínű, hogy már akkor foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Minthogy fájdalma nem enyhült, nem akart tovább élni. Holttestét a katonai kórház halottasházába vitték.

— **Romanovok örökösödési pöre.** Nemcsak közönséges földi halandók, de hatalmas császárok ivadékai is pörösködnek néha, amikor örökségről van szó és ha egyik-másik megrovidítve érzi magát. Most az orosz csári család nagyhercegeinek örökösödési peréről van szó. Közöltük, hogy az elhunyt *Alexis* nagyhercegnek értékes mügyüjteménye volt. A nagyherceg ezt végrendeletileg a pétervári csári Eremitagenak hagyományozta. A végrendelet végrehajtójának, *Schillings* tengeruagnak a legnagyobb meglepetésére azonban, a mügyüjteményből épp a legértékesebb darabok hiányzanak, többek között a gyüjtemény koronája, egy pénzárca, amely valamikor Stuart Máriaé volt. Mint később kiderült, ezeket a ritkaságokat *Wladimir* nagyherceg felesége vitte el jóhiszeműleg, akinék a nagyherceg azokat odaigérte. Az Eremitage igazgatósága még a császár személye körüli miniszternek a közbenjárását is igénybe vette, de mindezekig eredménytelenül. *Alexis* nagyherceg készpénzvagyonát, mintegy háromnegyed millió rubelt, természetesen fiára hagyta, aki hadnagy a pétervári testőrezredben. A fiatal tisztenek az anyja *Wolkonszky* hercegnő, aki igen kalandos életet élt. Fiát Párisban neveltette. Egy napon a fiatal *Wolkonszky* azzal vonta magára a világ figyelmét, hogy az intézet igazgatójának az osztályba lépéskor nem kelt fel, mint a többi osztálytársa.

— Egy *Wolkonszky* csak a császár előtt áll fel! — szölt és ülve maradt.

Ezért el kellett hagynia a párisi intézetet. Másrészt azonban a csárának, akinék az eset föléhez jutott, megtetszett az önértékes fiu, neveltetését magára vállalta és mostani háromnegyed millió rubelnyi örökségét egy millióra egészítette ki. *Wladimir* nagyherceg halála nyomán még az előbbinél is nagyobb botrány támadt. Amikor a nagyherceg Párisban, ahol ezínészek és színésznők társaságában gondtalanul töltötte napjait, hirtelen elhunyt; kitünt, hogy nem irt végrendeletet. Az orosz törvények szerint így egész vagyona férfitódaira és férfirokonaira szállt volna. Am a nagyherceg neje, *Mária Pavlovna*, aki így egy fillért sem örökölt volna, egyszerűen birtokba vette a nagyherceg Néva-parti palotáját és jussából többé engedni nem akar. A nagyherceg fiai pedig, *Cyryll*, *Boris* és *Andrej* nagyhercegek anyjuk erélyes eljárásába sehogyan sem tudnak belenyúdni és panaszt tettek ellene a csárnánál. A császár, bár szerint, külön házi törvényszék elé terjeszti az ügyet, amely a Romanovok családi törvényei szerint fog majd dönteni.

— **Izgatás a hadsereg ellen.** A budapesti szindikalisták ujabban megint élénk antimilitarista agitációt fejtenek ki és izgató tartalmú falragaszokkal, röpvivel árasztják el az országot. Két ilyen falragasz az „Emberek nem akarjuk bevárni” és „Le a háborúval” kezdetűeknek a tartalmát a vizsgálóbíró hadseregellenes izgatónak találta és elrendelte az elkobzását. A rendőrség tegnap este megjelent *Marton József* Levente-utca 12. számú vendéglőjében, ahol az antimilitaristák éppen összejövetelt tartottak és a két plakát példányait lefoglalta. Házkutatást tartott *Beller Ignác* Levente-utca 18. számú lakásán is, ahol a falragaszokból 48 példányt talált. A nyomtatványokat tegnap este skarták kiragasztani.

— **Eltűnt mérnök.** A rendőrségen ma bejelentették, hogy *Ballagi Ferenc* huszonhétéves mérnök a minap eltávozott *Dob-utca* 53. számú lakásáról s azóta nyoma veszett. A rendőrség keresi.

— **Gyilkol a villamos.** A *Retek-utca* 67-ik számú háza előtt borzalmas szerencsétlenség történt ma délután. A közuti villamos vasut egyik robogó kocsija elgázolta *Hiller Sándor* tiz éves tanuló. A szerencsétlenül járt kislucskát félholtan húzták elő a villamoskocsi kerekei alól és a mentők bevitték a Rókus-kórházba. Életben való maradásához az orvosok nem fűznek reményt. A gondatlan kocsivezető ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Letépett pocsót.** A fuvaroskocsisok Föthi-ut 21. szám alatti szakegyletét tegnap pocsótelték le. Alig távozott a bizottság, két férfi jelent meg a szakegylet helyisége előtt és letépte az ajtóról a pocsót, azután mind a ketten elszaladtak. A rendőrség zártörés címen megindította a vizsgálatot.

— **Megdézsmált pénzeslevelek.** Amerikába szakadt véreink agyondolgozzák magukat a vastag levegőjű bányákban, a füstös gyárakban s mindenütt csak azért, hogy a maguk biztos megélhetésén felül otthonmaradt övéiknek sanyaru sorsán segíthessenek egy pár időnkint hazaküldött dollárral. Dolgoznak, fáradoznak, éheznek és megvonják maguktól a pénzt kétszeresen is. Először azért, hogy az otthon maradtaknak megélhetésére jusson, másodsor azért, hogy újra összegyűjtsön annyi pénz, melyért ismét vissza lehet térni a régi hazába. Talán minden munkájukban az a megnyugtató tudat növeszti erejüket, és sck sikertelenségeikben gyöngíti kétségbeesésüket, hogy nemcsak magukért vannak ott hanem visszamaradt övéikért is, aminek pozitív bizonyítékát adják azzal a haza küldött keservesen és bizony az éhség árán is megtakarított néhány dollárral. Jön a pénz levélben a tengeren át, eljut egészen hazáig, már csak néhány mértföldre van rendeltetési helyétől, ahol örömkönyeket esalna az apa, feleség vagy gyermek szemébe, de ime — megjelenik az emberi szarka, kikaparintja a hivatalos őrizet alól és eldéli a tolvajmódon szerzett idegen pénzt. Amerikában a küldő várja a megnyugtató levelet, helyette azonban csak megint kéro-level érkezik. Erre aztán a szegény munkában kifáradt ember kétségbeesetten írja, hogy „küldtem” s megtörténik illetékes helyen aztán a feljelentés. Hosszabb időn át a vidékről újra és újra panasz érkezik a fővárosi postaigazgatósághoz, hogy az Amerikából elküldött bankjegyekre kiállított levelekhez mellékelt pénzeket nem kapják meg. A postaigazgatóság erre megindította a széleskörű nyomozást, amely azonban kellő eredménnyel nem járt.

Hogy a sikkasztót mégis kinyomozzák, más módhoz folyamodtak. A bankjegyeket ugyanis, hogy a tolvaj használni tudhassa, be kell váltani a bankokban. Ezért a postaigazgatóság az összes helyi és vidéki bankokhoz, takarékpénztárakhoz levelet intézett, amelyben kérte őket, hogy az ilyen amerikai pénzjegyeket beváltó egyéneket tartsák szemmel.

Ma délután végre sikerült a postatolvajt ártalmatlanná tenni. Ugy öt-hat óra tájban a Pesti Magy. Keresk. Bank *Dorottya-utca* i pénztáránál egy postaszolga öt dolláros bankjegyet akart beváltani. A pénztáros előtt, aki szintén tudott a postaigazgatóság felszólító leveléről, gyanus volt a postaszolga idegesen sürgető viselkedése, ezért megnézte a szápját és aztán beváltotta a bankjegyet. Amint azonban eltávozott, rögtön értesítette az esetéről *dr. Alfay Zoltán* postaigazgatósági tanácsost. A tanácsos utána nézett a dolognak és rögtön meggyőződött róla, hogy a bankban járt szolga azonos *Fehér János* levélleadáson alkalmazott postaszolgával. *Alfay* magához idéztette *Fehért*, aki először tagadni kezdett, sőt kijelentette, hogy egyáltalán nem járt még sohasem a Kereskedelmi Bankban. Később azonban, amikor a saját engedélyével megmotozták és megtalálták nála a Kereskedelmi Bank által kiállított elszámolási jegyet, mindent bevallott.

Elmondta, hogy az öt dolláros bankjegyet egy Amerikából érkezett levélből vette ki. A levelet pedig, hogy tettere rá ne jöjjenek, megsemmisítette. Tagadta, hogy több ízben is felbontotta a leveleket, *Alfay* tanácsos megtette rögtön a postaszolga ellen a rendőrségen a feljelentést. A rendőrség mindenekelőtt házkutatást tartott a szolga *Zsigmond-utca* 9. szám alatti lakásán, hol nagymennyiségű lebélyezett amerikai bélyegekre akadt. Ebből természetesen azt következtették, hogy a szolga már hosszabb idő óta folytatta pénzelkezelési manipulációját és a leveleknek ezzel járó megsemmisítését, *Fehér Jánost* ezért rövid kihallgatás után tartóztatták.

— **Házasság.** *Gyuricza Gyula* házasságot kötött a VIII. kerületi anyakönyvvezetőnél *Darvas Margittal*, *Hartstein Vilmos* Husztról eljegyezte *Weisz Sárkát* Nagyszőlősről.

Csontos Kálmán Tiszaföldvárról eljegyezte *Benkő Emmát* Görögnyezentimréről.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk a legelőnyösebben *Polgár Kálmán* művészi ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., 1. em. szerethetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmertve küldetik.

— **A Szanin-ügy.** Csárán István budapesti királyi főügyész utasítására *Sélley Barnabás* főügyész helyettes intézkedett, hogy a budapesti ügyészség vádat emeljen *Aréibasev* regényének, a *Szaninnak* fordítója és kiadója ellen s indítványt tegyen a rövidesen híressé vált regény lefoglalása iránt. Az ügyészség indítványa tegnap délben jutott *Zsitvay Leó*, a törvényszék elnöke elé, aki azt *dr. Szlavek Ferenc* vizsgálóbírónak osztotta ki. *Dr. Szlavek Ferenc* még nem döntött a lefoglalás tárgyában, mert a terjedelmes, mintegy négyszáz oldalra terjedő könyv átolvasásával még nem készült el, lévén egyéb sürgős, halasztást nem tűrő ügyei is. Értesülésünk szerint *dr. Szlavek* holnapután fog az ügyészi indítvány felett dönteni s az esetleges lefoglalás foganatosítása szombat délre várható.

— **Az ujonezállítás.** A hivatalos lap közli a m. kir. honvédelmi miniszter körrendeletét valamennyi vármegye közönségéhez az idej ujonczállítási foganatosítása tárgyában. Ebben így rendelkezik: 1. Az 1909. évi fősorozás a már jóváhagyott utazási és működési tervtől részben eltérőleg a folyó évi március 8-tól május 15-ig, Budapest székesfővárosában pedig június 15-ig terjedő időben lesz megtartandó és ehhez képest az egyes törvényhatóságokra már megállapított működési tervek annyiban szenvednek változást, hogy azokban a sorozó járásokban, amelyekben a sorozás kezdete március 8-ánál korábbi napra esett volna, a fősorozás új utazási és működési tervek szerint, lehetőleg közvetlenül a többi járásokban lebonyolított sorozások után, május 15-ig lesz megtartandó. Ehhez képest tehát mindazokban a sorozási járásokban, ahol a már jóváhagyott sorozási utazási és működési terv szerint a fősorozás március 8-án vagy valamely március 8-ika után következő napon kezdődik, a fősorozás teljesen már jóváhagyott ujonczállítási terv szerint hajtható végre. Ennél fogva felhívom azokat a törvényhatóságokat, amelyeknek egyes sorozó járasaiban a fősorozás kezdő napja a március 8-ika előtti időpontra volt terelve, hogy az elmaradt sorozó járasokra vonatkozó új utazási és működési terveket a hadkiegészítési kerületi és honvéd kiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg minél előbb készítsék el és jóváhagyás és tudomásvétel végett hozzám folyó évi április 10-éig okvetlen terjeszték fel.

— **A villamos áram halottjai.** Dortmundban egy olaszt, aki az elektromos vezeték drótját el akarta lopni, a vezetéken függve megszenesedett holttesttel találták. A hatalmas feszültségű áram a szerencsétlent egy pillanat alatt megölte. Egy berlini újság ebből az alkalmából felelevenít néhány esetet, amikor a villamos áram önmaga végzte el a rendőrség, a törvényszék és a hóhér munkáját, vagyis a bűnöst elfogta, halálra ítélte és a szörnyű végzést végre is hajtotta. Különösen a dél-afrikai gyarmatokon akadt sok dolga az elektromosságának a kivánsi és a csillogó rézdrótra védő benzülöttekkel. A vezetékek itt rendszerint könnyebben hozzáférhetők, mint a nagyvárosokban, többnyire ipartelep üzemét látják el világítással és hajtóerővel s így a dróthban keringő áram tiz. tizenöt ezer volt feszültségű. A rézdrót szörnyen izgatta a kaffereket. A boldogtalan feketék első gondolata, amikor a szabályosan kifeszített drótokat megpillantották, az volt, hogy otthon várakozó menyasszonyuknak, nővéruiknek, majd finom rézhuzalból készítenek fülbevalót és karpereczet. Természetesen már az első érintésre olyan hatalmas ütést kaptak, hogy megköszönhette akármelyik, ha csupán örökös bánásár árán menekült a kitűnőnek vélt vállalkozásból. Nem régea történt, hogy egy nagy afrikai ipartelep vezetékén három négert találtak élettelenül. Évekig tartott, amíg végre a benzülöttek lemondtak arról, hogy vezetéket lopjanak. Egy egész kis temető keletkezett addig. A könnyebben hozzáférhető helyeken még ma is faburokban helyezték a rézdrótokat, mert bizonyos, hogy még ma is akadna vállalkozó a sötétbőrű legények között, annyival is inkább, mert, mint a dortmundi eset bizonyítja, még a fehérbőrűek sem tanultak a maguk kárán.

— **Gyilkos asszonyok.** Az aradmegyei *Ternova* községben *Madalina János* román ember szerelmével üldözte *Ignyska Mária* fiatal özvegycet, az asszony azonban hallani sem akart róla. Ma reggel a legény fenyegetőzött, hogy az asszonyra gyújtja a házat, ha nem hallgatja meg, mire az asszony nővérel egy karót kapva, a legényt lefogták és agyonverték.

— Egy trónörökös afrikai útja. Brüsszelből jelentik, hogy Albert belga trónörökös április 3-án indul afrikai útjára, amely alkalommal különösen a Kongo-vidéket akarja felkutatni. A herceg hajóval Fokvárosba utazik és onnan vasúton egészen Brockenhillig. Innen gyalog történik majd a továbbhaladás a Moero-tóhoz és a Kongó-folyóhoz. A trónörökös azonkívül még az ásványokban gazdag Katanga vidéket is be fogja utazni. Az expedíció, amelyhez a király sokáig vonakodott beleegyezését adni, öt hónapig fog tartani. Maga a gyalogut két hónapot fog igénybe venni. Abban a tényben, hogy a király végre mégis beleegyezett a trónörökös elutazásába, újabb bizonyítékát látják annak, hogy a király betegségről és állítólagos lemondási szándékáról szóló hírek milyen alaptalanok.

— A fővárosi vendéglősök és koresmárosok ipartársulata ma este az Intim-színház dísztérképében fényesen sikerült társulatot rendezett. Igami, lehet mondani, hogy koresmai jókedv uralkodott, a méreteiben is nagy bálon. Az öregebbek söröskanós, vagy boros üveg mellett nézték, hogyan tánczolnak szép koresmáros leányok a tüzes fiatal-sággal, amely ugyancsak szép számban jelent meg ezen a mulatságon s amely a rendezőség élén fáradhatatlan buzgalommal gondoskodott arról, hogy a mulatni vágyó leányok mulassanak is és kellemes emlékekkel távozzanak egy mindenképpen sikerült mulatságról.

— A helyettes. Balázs András harmánzéves fuvaros kérésny estéjén egy külvárosi koresmában mulatott, s mert a cigány rosszul húzta, megpofozta. Ebből nagy botrány támadt és Balázst a hatodik kerületi kapitányság két napi elzárásra ítélte. A jókedvű fuvarosnak most kellett volna leülne a büntetést, de mert munkája volt, megkérte Nagy Lajos 40 éves napszámost, hogy ülje le helyette a két napot, ad érte 6 koronát. Nagy Lajos belement a dologba és tegnap Balázs helyett jelentkezett a toloncházban. Itt azonban leleplezték és a helyettes urat közokirathamisítás címén letartóztatták.

— Öngyilkos kísérlet az Andrássy-uton. Deutsch Oszkár kereskedősegéd ma délelőtt az Andrássy-ut 9. számú háza előtt revolverrel mellbe lötte magát és életveszedelemesen megsebesült. A mentők bevitték a Ferenc József kereskedelmi kórházba, ahol az életunt fiatal ember haldoklik. Tettének okát nem tudják.

— A részeges férj. Többször ült már börtönben Vásári Lajos napszámos. Legutóbb nyolcz hónappal ezelőtt szabadult ki. Azóta nem bírt munkát kapni s a felesége, Nagy Eszter mosónő tartotta el. Az elzülött ember iszákos volt s ha mámorosan tért haza, mindig bántalmazta a feleséget. Tegnap úgy szerzett pénzt a dorbézolásra, hogy eladta a télikabátját, amit a felesége vett neki. Amikor reggel kabát nélkül, részegen hazatért, az asszony ijedten kérdezte, hogy hol a kabát?

— Elittam, felelte a napszámos. Adj pénzt, mert nem volt elég.

Az asszony elutasította, mire Vásári nekironott. A napszámosné kezében véletlenül egy fazék forró víz volt. Ezzel leöntötte az urát, aki most baltát ragadott. Az asszony elfutott és néhány percz múlva rendőrrel tért vissza. Vásári akkor már nemcsak a baltával hadonászott, hanem egy éles konyhakést is fölkapott. Amikor meglátta feleségével a rendőrt, toporzékolni kezdett.

— Megnyuzlak mind a kettőtöket, — kiáltotta. A garázda embert nagynehezen bekisérték a főkapitányságra s letartóztatták.

— Az ajkai katasztrófa áldozatainak a mai postával Gregoresk Oszkárné egy koronát, Nyizsny Margit husz fillért küldött be címünkre Magyarokanizsáról az ajkai bányakatasztrófa áldozatai ezámára. Az adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

— Az éjjeli őr drámája. Lippán az elmúlt éjjel több berugott kőmives hazafelé menet nagy lármát csapott. Gottfert János éjjeli őr csendre intette a lármázókat, mire Gezli János bicskával rátámadt és megölte. A rendőség Gezli letartóztatta, többi társait is keresi, mert alapos a gyanu, hogy ők is részesek az őr meggyilkolásában.

— Halálos végű késelés. Még a múlt hónap végén történt, hogy a Mária Terézia-téren Stanolits Pál 26 éves péksegéd megtámadta Hekspacher Ferencz vésnököt és összeszurkálta. Hekspacher tegnap a Rókus-kórházban meghalt. A merénylő péksegédet a rendőség ma letartóztatta.

— Bojkottált pánszláv agitátor. Dr. Bazovezky losonci ügyvéd több pánszláv agitátortól támogatva pénzintézetet alapított Losoncon, amelynek főcélja a pánszláv törekvések támogatása. A város polgármestere indítványára a város közönsége egy rendkívül népes gyűlésen elhatározta, hogy dr. Bazovezkyval minden társadalmi érintkezést megszakít, ugyszintén azokkal is, akik vele esetleg érintkezének. A határozatot ezer példányban nyomtatják ki és falragaszokon is köztudomásra hozzák. A bojkott kiterjed azokra a kereskedőkre és iparosokra is, akik tőle megrendeléseket fogadnak el, ügyfeleire is, akik hozzá, mint ügyvédnek fordulnak jogvédelemért, valamint mindazokra, akik az általa alapított pénzintézettel összeköttetésbe lépnek.

— Halálos bukás. Pásztélyi Sándor, az aradi 3. honvédszázad századosa ma délelőtt az aradi kaszárnya udvarán leszedült lováról és néhány percz múlva meghalt. Pásztélyi néhány hónap előtt lebukott lováról, fejét megütötte és azóta erős főfájásban szenvedett. Az orvosok agyszélütést és vérömlést konstatáltak.

— Ékszerlopás. Ghasem Mehedin huszonhét-százötven drágaköves ékszerboltjából a Fehérlő-szállóban kiloptak egy különös formájú pergamentsomagot. Ebben sok ezer koronányi amerikai eszszolatlan gyöngy és gyémánt volt. A gyöngyök nagy része fehér és szürkés színű.

— Halál a börtönben. A maszó-utcai ügyéségi börtönben ma hirtelen meghalt egy vizsgálati fogoly, Hajdok János. Először a mentőket hívták, akik megállapították, hogy a húsznyolcz éves embert szívizélhűdés érte. A halottat ezután a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Betörés a templomban. A debreczeni katolikus templomba ma ismeretlen tettesek betörték. A betörők felfeszítették a Szt. Antal-perselyt és jelentékeny összeget raboltak.

— Tolvaj kocsis. A hódmezővásárhelyi rendőség ma letartóztatta Florián Ferencz kocsist, ki gazdáját, Kokovai Mátyás nagykereskedőt és főtrafikost egy év óta állandóan lopta. A kocsis különösen dohányt, csukrot és rumot lopott és a lopott dolgokat a szomszédos községekben adta el. A lopást Lelle községben fedezték fel a pénzügyőrök, kik Floriánt le is tartóztatták. A kár mintegy 10.000 korona. A nyomozás a délvidékre is kiterjed.

— Sikasztás. Vankó Alajos bécsi nagyfuvarosmester észrevette, hogy két könyvelője és üzletvezetője évek óta károsítja. Följelentést tett ellenük s a vizsgálat kiderítette, hogy az elszikkasztott összeg meghaladja a 100.000 koronát. A két könyvelőt és az üzletvezetőt letartóztatták.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítottak a gyermektorna- és vívásra.

x Bobhashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x A Parisiana-Orfeumban zsúfolt néptömeg előtt folytatja vendégzereplését a néger operett-társulat, mely egy csapásra meghódította a budapesti közönséget. Szombaton, e hónap 6-án, az előadás után nagy alarozos-bál lesz az orfeum teliertében Banda Marci zenekarának és a néger-operett-társulat tagjainak közreműködésével. Ez utóbbiak különféle komikus néger-táncokat mutatnak be.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. Cahierné asszony ma fejezte be vendégzereplését az Operában. Bucsuszerepének a *Proféta Fidesét* választotta, amelynek az énekrésze nem felel meg teljesen a hangjának. Ennek lehet tulajdonítani, hogy mellregiszterének a fénytelen csengése ma sokkal erősebben észrevehető volt, mint előző föllépései alkalmával. Még ezekben a kiénekelte kopott régiókban is visszazugárzik néha a hangjának régi, szépséges fénye, föl-fölszillan egy-egy bársnyos, teli csengés, de ez már csak másodvirágzás; föltörő emlék. Magasabb hangjai ma is ép olyan puhán, ép annyi érzéssel zengettek, mint „Orfeusz”-ban és „Sámson”-ban és ma is teljesen megkapták és meghódították a közönséget. Az énekművészetét ismét meg kellett csodálnunk Cahierné asszonynak, a lélekzetvétele briliáns, az intonálása tiszta, a passzázásai finoman lepergők. Igazán élveztük a játéknak a bámulatos művészetét, annál is inkább, mert ebben az Opera színpadán ritkán van részünk. Az ő Fides-e elsőrangú színészi alakítás, amelynek minden egyes momentumja ki van élezve és meg van játszva. Nem mondhatjuk el ugyanazt az est többi szereplőiről. *Sebeők* Sári Bertája nehékes volt és darabos, ami erősen rontotta különösen precíz énekének a hatását. Jánost *Lunarái* énekelte friss és csengő hanggal, ellenben minden egyenletesség nélkül. Az intonálása sokszor bántóan hamis volt, a második fölvonás nagy jelenetét pedig tönkretette a játékaival. Igen jó volt *Szendrói*, *Ney* és *Pichler* 3 anabaptistája, valamint az énekkar is kitünőt produkált, ha a templomjelenet gixereit leszámítjuk. Az előadást *Benkő* Henrik karmester vezette határozottan és biztos kézzel. (dó.)

(*) A budapesti egyetemi énekkarok hangversenye. A több mint száz tagból álló egyetemi énekkar ma este *Hackl* Lajos karnagy vezetésével mellett szépen sikerült magas nivón álló hangversenyt rendezett a Vigadó nagytermében. Az ifjak több színesen megkomponált magyar dalt adtak elő szépen és oly összefogóan, mintha egyetlen művész lett volna az egész énekkar, aki énekével belebúvóli magát a hallgatóság szívébe és aki hangról-hangra tudja a közönséget egy érzésben, egy hangulatban összehangolni. Gyönyörűen érvényesült az először alkalmazott visszhangkar is, amely precízítésével ki tudta hozni az erdő mélyiből hozánk futó visszhangokat. Az énekkarnak a száma közé két szubtilisan egyéni művészek a játéka ékelődött be. Az egyik *Rév* Kálmán, a még gyerekzsámba menő hegedűművész, aki az öntudat és az ösztön szerencsés összetételének biztonságával csalta ki a Polonaise szépségeit. A másik *Thomán* István zongoraművész, aki játékaának finom eleganciájával, a megértésnek és a megérzésnek intim készségével artisztikus szempontból igaz, nagy sikert tudott elérni.

(*) Az Operaházban holnap, pénteken az előre hirdetett „Carmen” előadása Szamosi Elza és Környei Béla rekedtsége miatt elmarad és helyette „Mignon” kerül színpadra a következő szereposztással: Mignon — Payer, Filine — Szilágyiné, Fridrik — Palócyné, Lotharie — Szemere, Meister Vilmos — Pichler, Leartes — Mihályi, Jarno — Hegedüs. Vezényel *Benkő* karmester, rendező *Alszevgy* K. főrendező. Szombaton *Feinhaus* Frigyes bájos királyi kamaranékes vendégfelléptével a poliklinikai egyesület javára a „Nürnbergi mesterdalnokok”-at adják. A vendégművész *Hans Sachs* szerepét éneklí, a többiekben *Medek*, *Várent*, *Arányi*, *Déry*, *Dalnoky*, *Várad* S., *Erdős*, *Pichler*, *Mihályi*, *Ney* B., *Venczell*, *Kertész* és *Kárpáth* működnek közre. Vasárnap a „Csavargó” van műsoron.

(*) Ifjúsági hangverseny. Szépen sikerült hangversenyt rendezett ma este az I. ker. főgimnáziumi ifjúsága. A hangverseny az intézet hatalmas tornatermében folyt le a szülők és nagy érdeklődő közönség jelenlétében. A hangversenyen *Dobokay* Zoltán ifjúsági elnök vezetése alatt részt vett az intézet énekkara, a tanuló ifjúság köréből: *Géczy* Barnabás (hegedű), *Géczy* Iván (zongora), *Bursics* László (szavalat), továbbá *Matyéka* Béla, *Sebestyén* Sándor, *Trombitás* Gyula, *Bárany* László, *Brabecz* Sándor. Ezenkívül közreműködtek

Klisék

amelyek megjelentek az Egyetértés Vasárnapja ingyenes heti mellékletben

olcsón eladók

az Egyetértés Klado-hivatalában

Eötvös-utca 32.

a hangversenyen: dr. Matyeka Károly, Himpfner Irma és Baumgarten Alajos.

(*) A Vigszinházban szombaton és vasárnapon két-két előadás lesz. Szombaton délután az Orsz. Színészegyesület színésziskolája rendez vizsgaelőadást amelyben a „Vasgyáros“-t, Ohnet drámáját játsszák, este pedig „A király“, Flers, Caillavet és Aréne népszerű vigjátéka kerül színre, Hegedüs Gyulával a czimszerepben. Vasárnap délután a „Tanítónő“-t adják, este pedig a „Kivándorló“-t, Herczeg Ferencz nagyhatású új színművét, amely holnap, pénteken is színre kerül.

(*) A „Hivatalnok urak“ főpróbája. Földes Imre új társadalmi színművének, a „Hivatalnok urak“-nak ma tartották meg a sajtó meghívott képviselői előtt az utolsó jelmezes főpróbáját. A közönség körében a bemutatott előadás iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánult, hogy a jobb helyeket mind elvitték és már csak olcsó jegyek kaphatók.

(*) A „Nyugat“-nak. Ignotus, Fenyő Miksa és Osváth Ernő kiváló folyóiratának most jelent meg az 5-ik száma. A szám tartalma a következő: Laczkó Géza: Lucien Bezard históriája. Karintly Frigyes: Vers. Babits Mihály: Szagokról, illatokról. Ady Endre: Versek. Tóth Vanda: Az 50 éves ember (Elbeszélés). Nagy Zoltán: Versek. Bresztovszky Ernő: Éhe a szépnek. Kállár Endre: Örökimádás (Novella). Babits Mihály: Versek. Figyelő: A Mienk (Lengyel Géza). A tizenegyedik terem (Tóth Árpád). Henri Bataille: A meztelen nő (Fenyő Miksa). A gümőkór (Ignotus). A Nyugat előfizetési ára egy évre 20 K, egyes szám ára egy korona. A kiadóhivatal címe: VII., Akácfa-utca 5. szám.

(*) Az Országos Színészegyesület évi jelentése. Az Országos Színészegyesület tanácsa most készült el évi jelentésével, amelyet a közgyűlés elé fog terjeszteni. A jelentés a múlt évi nevezetesebb eseményeiből kiemeli a soproni első teljesen magyar színházi évadot, Egressy Gábor születésének századik évfordulóját, a veszprémi új színház felavatását, a nagyváradi nyári színház megnyitását, Polgár Károly színtársulatának belgrádi vendégszereplését, Feld Zsigmond dísztaggá választását, Krecsányi Ignác, Mezei Péter, Takács Mihály, Szalkay Lajos, Borbély Sándor, Peterdy Sándor jubileumát. A jelentés megemlékezik még a színeszet halottairól: Somogyi Károly, Vízvári Gyula, Makó Lajos, Vedress Gyula, Krecsányi Sarolta, Hubay Gusztáv stb. haláláról. Az Országos Színészegyesület nyugdíj-alapjának vagyona értékben és készpénzben 1,387.644 korona 66 fillért tesz ki.

(*) „A Család. Magas irodalmi színvonalon áll Buttkay György lapjának új száma. Heltai Jenő s Rella Pál irodalmi jelentőségű, színes novellákat, Gárdonyi Géza színházi jegyzeteket írtak bele. A vezető-cikk a morál ma értékéről szól. Verseket Pásztor Árpádtól és Feléki Sándortól közöl a lap. Jánoska megfigyelései, aktuális croquis, ötletes színházi napló, a közélet némely nevesebb szereplőjének jellemrajza, közgazdasági rovat élénkítik „A Család“ új számát is. „A Család“ előfizetési ára egész évre öt korona. Mutatószámokat ingyen küld a kiadóhivatal: VII., Erzsébet-körút 26.

(*) Shakespeare-matiné. A Kisfaludy-Társaság e hónap 7-én, vasárnap délelőtt tizenegy óra körül tartja a Nemzeti Múzeum dísztermében VI. (utolsó) Shakespeare-matinéját, amelynek tárgysorozata a következő: 1. dr. Sebestyén Károly: Antonius és Cleopatra. 2. Cs. Alszegehy Irma: Jelenetek a Makranczos hölgyből. 3. Ferenczi Zoltán: Petőfi és Shakespeare. Jegyek Kilián Frigyes könyvkereskedésében (Váci-utca 32. sz.), az előadás napján pedig a Múzeum portásánál válthatók.

(*) Kauffmann Angelika emlékezete. Az idén van századik évfordulója, hogy Rómában meghalt Kauffmann Angelika, a németek nagy festőnője, Goethe, Klopstock, Winckelmann híres kortársa és barátja. Az évforduló alkalmából a nagy művésznőnek a Szépművészeti Múzeumban őrzött képeiből és első sorban remek rézkarczaiból a múzeum földszinti helyiségében kiállítást rendeznek, mely márczius hó végén nyílik meg.

(*) A Szépművészeti Múzeum kiállítása, amelyet a Nemes Marcell királyi tanácsos régi mesterműveiből rendezett, márczius 15-ig marad nyitva. Az érdekes gyűjteményt naponta sokan nézik, különösen a műbarátok és a művészvilág tagjai.

(*) Szilágyi-est az Urániában. A márczius 6-ikára hirdetett hangversenyt bizonytalan időre elhalasztották.

FŐVÁROS.

(*) Küldöttség a polgármesternél. A „Török-és“ sportegylet legközelebb megtartandó birkózó versenye alkalmából küldöttségileg tisztelgett ma dr. Bárczy István polgármesternél, akinek felajánlotta a verseny védnökségét. A polgármester a védnökségét elfogadta.

(*) A Zella-tér szabályozása. A főváros tanácsa ma foglalkozott a Gizella-tér szabályozásának kérdésével és elhatározta, hogy a mérnöki hivatal részéről készített szabályozási tervezet egy példányát előzetes tanulmányozás céljából megküldi a magánépítési albizottság tagjainak, a Magyar Mérnök- és Építészegyesületnek, az Építőművészek Szövetségének és a fővárosi közmunkák tanácsa tagjainak.

(*) A Széchenyi-sziget rendezése. A főváros tanácsa ma tárgyalta a mérnöki hivatalnak a városligeti Széchenyi-sziget rendezési és parkolási munkálatairól készített tervezetét. A tanács a tervezethez hozzájárult és kimondotta, hogy ebben az ügyben a földmívelésügyi miniszterhez felterjesztést intéz.

EGYESÜLETEK.

(—) A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület budapesti osztálya tegnap tartotta meg választmányi ülését gróf Teleki Arvéd, dr. Heinrich Antal országgyűlési képviselők elnökei alatt a választmányi tagok élénk érdeklődése mellett. A központ részéről Gallovich Jenő főtitkár jelent meg. Dr. Gönczy Elemér titkár beszámolt a választmányának az egyesület fejlődéséről, a fő- és székváros II., III., IX., környékén pedig újpesti, monori, nagykátai kerületi választmányok szervezési munkálatairól. Gallovich Jenő főtitkár indítványozta ezután, hogy az osztály vegye programjába területén Pest és Jász vármegyékben az analfabeták tanítását; kéri a választmányt, bizza meg dr. Gönczy Elemér titkárral egyetemben a tanítás részletes tervezetének elkészítésével és hatalmazza fel arra, hogy az analfabeták tanítása ügyében lépjenek érintkezésbe a kerületi katonai parancsnoksággal is, eszközöljék ki annak engedélyét még aziránt, hogy a kaszárnyákban az egyesület népkönyvtárakat állíthasson fel és ismeretterjesztő hazafias népszerű felolvasásokat tarthasson. Gróf Teleki Arvéd elnök felszólalása után a választmány elhatározta, hogy május havában jövedelmének gyarapítása céljából D. M. K. E. napot és hangversenyt rendez. A választmányi ülés a folyó ügyek és az évi költségvetés megállapításával véget ért.

(—) A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet vízépítési szakosztálya és a Magyar Hajózási Egyesület tegnapi együttes ülésén Sajó Elemér kir. mérnök nagy és előkelő közönség előtt előadást tartott a vízutak és vasutak közti viszonyról. Az előadó először a külföldi viszonyokat ismertette. Vázolta azokat a technikai vívmányokat, melyek a vízi közlekedés teljes átalakulását idézték elő. Az előadó a követendő magyar víziut-politika pénzügyi és közgazdasági oldalának megvilágítása után ismertette a kormány víziut-programját és azokat az akadályokat, melyek valószínűvé teszik, hogy víziutaink csak hosszabb idő alatt, mérsékelt tempóban fognak kiépíttetni. Az előadást a nagyszámú hallgatóság tetszéssel fogadta.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, a mely a vért gazdagítja és a test husát szilárdítja és egészségessé teszi.

A SCOTT-féle Emulsió

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Az Emulsióval és a SCOTT-féle módszerrel vért készítenek — a halászt — kérjük figyelembe venni!

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillár.

Kapható minden gyógyszerárban.

Mulatságok.

** Nótiszviselők nagy estélye. E hét szombatján, 6-án lesz a Vigadó összes termeiben az a nagyszabású művészestély, melyet a Nótiszviselők Országos Egyesülete állászköztető intézménye és balatonmenti üdülőtelepe javára rendez. A táncmulatságot hangverseny előzi meg Jászai Mari, Ch. Révy Aurélie, Ötvös Gitta, Rózsavölgyi Kálmán és Dioniz Oszkár közreműködésével. A 100 tagú rendezőbizottság permanenciájában van és ez uton is figyelmezteti a közönséget, hogy a hangverseny pontosan egy negyed tíz órakor kezdődik. Az egyes számok alatt az ajtók zárva maradnak. Az estély sikere, tekintve a városzerte megnyilvánuló rendkívüli érdeklődést, máris biztosítottak látszik, amit az estély jövedelméből dotálandó emberbaráti intézmények a legnagyobb mértékben kívánatosnak tesznek. Jegyek Rózsavölgyi és Társa zeneműkereskedésében (Krisztof-tér) 5 koronáért, tagok és hozzátartozóknak 2 koronáért az egyesületben (VI., Andrássy-ut 83.) és a vigalmi Bizottság tagjainál kaphatók.

** A Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvénytársaság tisztviselői márczius 6-án, szombaton tartják meg az Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör összes helyiségeiben, (V., Akadémia-utca 3.) táncestélyüket. A táncmulatságot kabaret előzi meg, melyen a fővárosi színházak több előkelő művésze fog közreműködni. A rendezőség mindent elkövet, hogy a magas színvonalon álló kabaret, valamint a táncestély épp úgy, mint az előző évkeben, most is fényesen sikerüljön. Meghívó és jegy a vigalmi bizottságnál (V., Mérély-utca 11.) kapható.

** A „Zalamegyei Kör“ e hó 13-án rendezi felolvasás és hangversenyyel egybekötött estélyét jóteknony célra. A felolvasást *Vulpes* tartja. A hangversenyen Grünwald Erzsébet hangversenyekesnő, Kalmar József, a m. kir. Opera tagja, Glussek Loránt esellőművész, Erdély Erzsike, Faragó Lajos és Lengyel András működnek közre. Meghívókat Kovács Ede gépészmérnök, a kör háznagya küld (VI., Szondy-utca 19.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A székesi püspök zsarolói. A budapesti királyi tábla harmadik büntető tanácsa Horváth Béla elnöklésével ma folytatta Kovács Klotild és társai bünpörben a tárgyalást. Miután Balocsi Imre bíró befejezte az ügy ismertetését és az iratok fölolvását, a pörbeszédék kerültek sorra. Fényes Samu dr. Kovács Klotild és Bodor Gézáné védője, az elsőrendű vádlottra nézve az enyhítő szakasz alkalmazását, a szerinte ártatlan Bodor Gézánéra vonatkozóan teljes fölmentést kért. Utána Admettő Géza dr. Dán Anna védője, szintén védetteje fölmentését kérte. Az elnök a pörbeszédék után tudatta, hogy az ítéletet márczius 10-én, szerdán fogja kihirdetni.

§ Politikai sajtóper. A nemzeti ellenállás lezajlása után Juhász Béla, Abauj-Torna vármegye ügyésze öt kassai újságban megírta a nemzeti ellenállás történetét. Megírta egyebek közt, hogy a legkeményebb ellentállást Hevesmegye fejtette ki, ahová a darabont-kormány Pongrácz Ferenczet küldte el kormánybiztosnak. A megye lezárta a lepecsételtette a megyeházát s hajdukat állított az ajtó elé, hogy a kormánybiztos be ne juthasson. Pongrácz azonban betörtte az ajtókat s elkergette a hajdukat s így mégis csak elfoglalta a megyeházát. A megye később hivatalos hatalommal való visszaéléseiért s idegen vagyon megrongálásáért pört indított Pongrácz ellen a kassai törvényszéken. Az ügy Rác Ernő vizsgálóbíró kezébe került, aki, így írta ezt meg Juhász Béla, hazafias érzésű, igazságszerető ember létere nem úgy vezette a vizsgálatot, ahogy azt az elnök, Sziráky Barna szeretete volna. Ezért az elnök el is vette tőle az ügyet s más bírónak adta. Juhász Béla azt is megjegyezte, hogy Sziráky Barna maga is darabont volt. Sziráky a kassai Őrben választott Juhász Bélának, akit hazugnak és rágalmozónak nevezett. Erre aztán kölcsönösen pört indítottak egymás ellen rágalmozásért és becsületsértésért. A pör tárgyalására delegált budapesti büntető törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott ezzel az ügygel s Juhász Béla védőjének, Nagy Uzor dr.-nak meghallgatása után a két ellenfelet vád alá helyezte.

§ A kiköszarozott völegény boszúja. Kotrik Lajos erzsébetfalvai asztalos a múlt év november 18-án afeletti elkeseredésében, hogy Gregor Teréz, akinek kezét megkérte, őt kiköszarozta, revolverrel közvetlen közlől három lövést tett a leányra. A leány könnyű sérülést szenvedett. A mai tárgyaláson, melyen Rónay Kamil elnökölt, a vádlott beismerte bűnét s védelmére azt hozta fel, hogy elkeseredésében követte el tettét. Az esküdtek bűnösnek mondták ki Kotrik Lajost az erős felindulásban

elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntetésében, mire a bíróság a vádlottat egy évi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ A házártsos család. A budapesti büntető-törvényszéknek Jamnitzky dr. bíró elnöklésével ítélező tanácsa mára tüzte ki *Ofenthürl* Mózes esereyökészítő és két csavargó fia: *Salamon* és *Lipót* bünpörének tárgyalását. A három *Ofenthürl*, akik garázdálkodásukkal már ismételt dolgot adtak a rendőrségnek, a múlt év nyarán, június 14-én reggel zsebkéssel támadták meg *Csavajda* János rendőrt, ki egyiküket be akarta kísérni. A mai tárgyaláson azonban nem került a sor ítélethozatalra, mert Tarján Mihály dr. védő kérelmére a bíróság elrendelte *Ofenthürl* Salamon és Lipót elmeállapotának megfigyelését.

SPORT.

() **Bajnoki mérkőzések. FTC.—MTK.** Vasárnap délután a Thököly-uti pályán mérkőzik a két ellenfél a bajnoksáért. A két csapat tavaszi formájában már szenzációs győzelmeket aratott és pedig: a MTK. 4:0 győzte le a MAC-ot, míg a „Typographia” ellen 5:0 győzelmet aratott. A FTC. 4:0 győzte a BAK. ellen és 3:0-ra győzte le a BTC.-t. Az eredmények igazolják, hogy két teljesen egyenrangú csapat kerül össze a bajnokságért, mely bizonyára izgalmas és heves küzdelem után kis gólaránnyal fog az egyik fél javára végződni.

A BAK—Törékvás bajnoki mérkőzése vasárnap délután fél 2 órakor lesz a millenáris pályán a FTC.—MTK. mérkőzés előtt. Bíró: Szűsz Hugó (MTK.) lesz.

() **MAC.—Typographia.** Vasárnapon kellett volna a Magyar Athletikai Club—Typographia Sport Club bajnoki mérkőzésének lefolyni. Mint-hogy azonban a MAC. a jövő vasárnap Bécsben játszik a Wiener Athletiksport Clubbal, a Typ. S. C. beleegyezett a bajnoki match elhalasztásába, amit a MLSz. is jóváhagyott és az így elhalasztott bajnoki mérkőzés megtartására a jövő csütörtököt, márczius 11-ét tüzte ki. A match a millenáris-pályán Szűsz Hugó (MTK.) bíraskodása mellett fog lefolyni.

() **Vivás.** A Nemzeti Vivó Club e hó 2-án tartott vivó-estélyével kapcsolatban adta át tagjai számára ujonnan berendezett klubhelyiségeit. A helyiségek rendkívüli kényelemmel vannak berendezve és a klub mesterének, Fodor Károlynak terve szerint készültek, aki ez alkalommal felhasználta külföldi és különösen legutolsó párisi tanulmányútján a teremrendezések körül szerzett tapasztalatait. Így első sorban a gyönyörű fürdőhelyiség és kényelmes öltöző tűnnek fel. Az estély a tagok élénk részvétele mellett folyt le, kik élükön dr. Domony Mór elnökkel, majdnem teljes számban megjelentek. Az assautkban résztvettek: dr. Hajdu, Werker, Krenosey, Stéger, dr. Stillor, Grünwald, Garay, Remeniczy, Gonda, dr. Strauss, dr. Nagy Sándor, Fodor Gábor, Nyiri, Grauer, Jacobi, dr. Iványi, dr. Horváth, Szűcs, Zoltán, valamint dr. Gerentsér és Katona mesterek.

() **Nemzetközi vadászati kiállítás Bécsben.** Földi miniszteri tanácsos, a magyar földművelésügyi minisztérium képviselője jelenleg Bécsben üozik, hogy a magyar albizottság képviseletében az előmunkálatokat véglegesen befejezze. Németország teljesen elkészült munkálataival és kiállításának területe is, melynek diszt a „német birodalmi ház” fogja képezni, meg van már határozva. *Björkenstam* svéd fővadászmester, ki e napokban Bécsben tartózkodott, a svéd albizottság terveit bemutatta a bécsi vezető bizottságnak. E tervek szerint Svédország két nagy pavillonnal és egy „Bar”-ral lesz képviselve. A pavillonok egyikét a svéd téli sportnak szentelik. Az olasz földművelésügyi miniszter az ország összes vadászegyesületeihez köriratot intézett és a feleletek, amelyek ez iratra beérkeztek, arra engednek következtetni, hogy Olaszország kiállítása nem kevésbé fog az exoziczió díszére válni, mint a többi országoké. Joggal tulajdonit a vezető-bizottság nagy fontosságot a vadászkiállításra és az agancskiállításra. *Herczeg Trauttmannsdorf* Károly és gróf *Wurmbrand-Stuppach*, a két albizottság vezetőinek neve biztos garanciát nyújt arra nézve, hogy ezen albizottságok mindent el fognak követni, hogy a kiállítás eme része minél tökéletesebb legyen. A kiállítás területén több szórakozóhely fog a közönség rendelkezésére állani, ilyenekül vannak tervezve egy kinematográf-színház, egy szerecsen falu és egy vadász-sport Diorama.

KÖZGAZDASÁG.

A posta és a távirda reformja. Sokaknak — különösen a laikusoknak — fel sem tűnt, hogy *Follért* Károly eddigi posta- és távirtdai főigazgatót kinevezése alkalmából a királyi kézirat csupán posta- és táviró *vezérigazgató*nak említette és nem *elnökigazgató*nak, amilyen ezimen megboldogult elődje *Szalay* Péter államtitkár szerepelt. Ennek pedig — mint értesülünk — mélyebbre ható okai vannak, mint az az első pillanatra látezanék. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter *ugyanis a posta-, táviró- és távbeszélő intézményt alapsan reformálta*, amely újítás, bár egész csöndben, már életbe is lépett. A reform abban nyilvánul, hogy a kereskedelemügyi minisztérium kebelében eddig fennállott V. szakosztály megmarad ugyan továbbra is szakosztálynak, de sokkal önállóbb és messzebb terjedő hatáskörrel ruházta fel. Az összes posta-, táviró- és távbeszélő ügyek előadásával pedig *Follért* Károlyt az új vezérigazgatót bizta meg a miniszter, akinek az alacsonyabb fizetési fokozatokba tartozó alkalmazottak kinevezése is jogkörébe utaltatott. Rendezés alá került a posta- és táviró-tisztviselők által oly régóta és állhatatosan kérelmezett *státus*-ügy is, amelynek kikérkötése végre *Wekerle* pénzügyminiszter hozzájárulásával megoldást nyert. A posta- és táviró-ügyek vezérigazgatósága közvetlenebb befolyással irányítja a *vidéki* kilencz postaigazgatóság összes ügyeit. *Szalay* Péter idejében elnökiigazgatónak nevezték ki a posta- és táviró-ügyek legfőbb intézőjét, de belátta a miniszter, hogy valamint az államvasutaknál szükség van a gyökeres reformra, — s ott is a legközelebbi időben már be is következnek az a hasznos átalakulás, amely az államvasutak központi igazgatását a minisztériumtól *függetlenebbé és önállóbbá* van hivatva tenni, — épp úgy a posta-ügyeknél is a közvetlen irányítás a vezérigazgatóság feladatául jutott, s a miniszter magának csak a legfőbb felügyeletet tartotta fenn. Mivel pedig *elnök* csak ott képzelhető, ahol valamely tanács, tehát több egyenrangú tényező tárgyalásának és tanácskozásának vezetéséről van szó, miután a posta- és táviró központi igazgatóság mostan egymagában nem tanácsot, hanem *igazgató*-szerepet képez, az eddigi elnökiigazgató elnevezés illuzoriussá lett, s így a helyesebb, a helyzetet és körülményeket találóbban kidomborító *vezérigazgató* címmel cseréltetett fel.

Az értéktőzsdéről. A budapesti tőzsde közismert félenksége ismét végzetesen megboszlta magát: kitűnt ma, hogy a Reuter-ügynökség tegnap távirata egyszerű — *kacsa* volt. De drága kacsa, mert a tegnap fejüket vesztett tőzsdetagek ma jóval magasabb árfolyamokon voltak kénytelenek visszavásárolni azokat az értékeket, amelyeket csupa okatlan félenkségből tegnap a piacra vetettek. Bebizonyosodott, hogy a felelem még a tőzsdén is rossz tanácsadó, mert elveszi a nyugodt ítélőképességét a tőzsdemesternek is, akinek pedig a kapkodás helyett a válság igazi pillanatában is a higgadt és reális számítás a főfegyvere. Ma, mint azt már tegnap is előreláttuk, az egész szerbiai háborus hír valótlannak bizonyult. Minden oldalról hivatalos czáfolatok érkeztek s a tőzsde — természetesen — megnyugodott, minek következtében a vezető értékek jelentékenyen megjavultak. A tegnapi utótőzsdén az Osztrák hitelrészvény 620.50 K, a Magyar hitel 724 koronával zárult s ma a Magyar hitel 628 K, az Osztrák hitel 730.50 koronára emelkedett. A vezető értékeken kívül az Államvasuti részvényeket is élénken vásárolták bécsi számlára, ezek 672 koronáig emelkedtek. A többi érték közül egyedül a Hazai bankrészvények javultak 3.50 koronával, míg a többi értékek, amelyek a tegnapi pánik alatt nem szenvedtek jelentékenyebb áresést, majdnem változatlanul álltak. A járadékpiacra is jelentékeny javulás

volt érezhető a mai nap folyamán. A koronajáradék, mely a tegnapi utótőzsdén 91 koronás árfolyamon alul volt forgalomban, ma 91.25 koronáig emelkedett. A helyi piacon a Magyar általános takarékpénztár, a Salgótarjáni, a Drasche-részvényekben voltak kötések. A sorsjegyek közül a Szanatórium és a Hazai sorsjegyeket keresték.

Bécsi tőzsde irányzata hasonlóképen megszárdult. Az összes értékek ára a tegnapi árfolyamnál magasabban zárult. Osztrák hitel 3, Államvasut 4 koronával emelkedett. A budapesti árhullámzásokat a következő táblázat mutatja:

	márcz 1	márcz 2	márcz 3	márcz 4
Magyar hitelrészv.	734.25	734.—	723½	731¾
Osztrák hitelrészv.	628.50	629.50	621.—	629.—
Jelzálog-Hitelbank	421.50	422.—	416.—	421¼
Leszámitolóbank	478.50	478.—	473.—	477.—
Salgótarjáni köszén	577.—	553.—	553.—	—
Rimamurányi	526.—	525.—	518.50	525.—
Városi villamos	261.—	261.—	259.—	262.—
Osztr.-m. államv.	669.—	671.—	664.—	671.—
4¼%-os m. kor.-jár.	91.40	91.50	90.60	91.25
Adria tengerhajóz.	395.—	390.—	390.—	390.—
Közuti vasut	565.—	564.50	564.—	564.—

A Magyar Általános Takarékpénztár r.-t. közgyűlése. A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság ma tartotta XXVII. rendes közgyűlést Beck Miksa alelnök elnöklésével. A napirend előtt az elnök kegyeletes szavakkal parentálta el dr. Kán Béla felügyelőbizottsági tagot, aki több éven át kiváló munkakészséggel szolgálta a takarékpénztár érdekeit. Az igazgatóság jelentése kimeli, hogy a lefolyt üzlet a tavalyi év válságos viszonyainak utóhatása alatt kevéssé kedvező kilátások mellett indult meg. Hazánk kipróbált elmentálló képességében való bizalom azonban ismét felülkerekedett s az üzleti tevékenység a rendes keretekbe tért vissza. Megemliti továbbá a jelentés, hogy az év második felében mutatkozó nagy pénzbőség a kamatbevételekre kedvezőtlenül hatott ugyan és a külföld a befektetési értékek vásárlásától még mindig idegenkedett, a társaság mindamellett oly eredményekre utalhat, amelyek az előző évi hozamot meghaladják és az igazgatóságot abba a kellemes helyzetbe juttatják, hogy a közgyűlésnek ismét a tavalyinál nagyobb osztalék megállapítását javasolhatja. Leszámitoltak 106¼ millió korona összegű váltót, értékpapirokra adott előlegekben 15 millió koronát helyeztek el, az adó és ovadékhitelek összegé közel 13 millió koronával szerepel, a pénztárforgalom 676 millió koronát és az összeforgalom 2449 millió koronát tett ki. A felügyelőbizottság jelentésének felolvasása után a közgyűlés elhatározta, hogy a kimutatót 1.531.275 korona 54 fillér tiszta nyereségből az igazgatóság jutalékára 112.938 korona 41 fillér fordítandó, a tartalékalapba annak 2.250.000 koronára való kiegészítése céljából 149.964 korona utaltassék, az intézeti ház értékéből 25.000 korona leirassék, a nyugdíjpénztár 20.000 koronával dotáltassék, a részvénytársaság — 1909. márczius 5-ikétől kezdve — 34 koronával (6.8 százalék, tavaly 33 korona) és a még forgalomban lévő 1000 darab alapítói részjegy szelvénye 14 koronával váltassék be, míg a fennmaradó 121.255 korona 83 fillér új számlára vitessék át. A közgyűlés az igazgatóság összes javaslatait határozattá emelte és a felügyelőbizottságra dr. Zsilinszky Mihály v. b. t. t., nyug. államtitkárt választotta be. Megválasztotta ezenkívül a közgyűlés három évi időtartamra a választmány eddigi tagjait, s új tagokként dr. Burger Árpádot, dr. Gobbi Károlyt, Hermann Ignácot, Kauszer Gyulát, Kurzweil Vilmost, dr. Nagy Emilt és Zsembery Istvánt. A napirend tárgyainak elintézése után *Hitcz* István részvényes szólalt fel. Indítványozta, hogy az igazgatóságnak, különösen Kronberger Lipót vezérigazgatónak, valamint a tisztikarnak körültekintő és gondos munkásságukért a közgyűlés köszönetét fejezze ki. A közgyűlés az indítványt egyhangu lelkesedéssel magáévá tette.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert elsőrangú őr szabó-termék szállit mérték szerint, kifogástalan kelméből, több szöri kelméből, prima munka.

Atmeneti kabátot (angol kelméből) 35 frt-ért
 Felöltőt 30 „
 Smoking-öltönyt (selyem bélésel) 35 „
 Prima utcai öltönyt 30 „

IV., BELVAROS, Magyar-u. 3. I. emelet,
 Kossuth L.-u. mellett
 Telefon 116-95

A Magyar Jég- és Viszontbiztosító Részvénytársaság ma tartotta XIX. rendes közgyűlését Molnár Viktor v. b. t. tanácsos elnöke alatt. Az alakítások elintézése után felolvastatták az igazgatóság jelentése, melynek alapján a közgyűlés elhatározta, hogy a múlt évi 384,509 K 07 fillérnyi nyereségáthozattal együtt rendelkezésre álló 513 ezer 589 K 64 fillérből az alapszabályszerű leírások tekintetbe vételét után 8%-os, azaz részvényenkint 16 korona osztalék fizetessék folyó hó 5-étől kezdve és 245,191 K 93 fillér új számlára vitessék elő. A közgyűlés ezután 3 évre megválasztotta a felügyelő-bizottság eddigi tagjait: Birnbaum Imrét, Gaszner Bélát, Schmidt Albint és Szemrecsányi Jenőt.

A MÁV. bükkfalpfaszükséglete. A Magyar kir. Államvasutak — amint ismeretes — többrendbeli tölgy- és bükkfalpfa szállítására pályázatot hirdetett. A pályázat eredményét Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter — amint annak idején megírtuk — végleg eldöntötte, s a szállítás megbízásáról a M. Á. V. táviratilag értesítette is az egyes pályázókat. A M. Á. V. ezenkívül külön pályázatot irt ki bükkfalpfa szállítására; a verseny tárgyalás napja december 10-én volt. A pályázat eredménye most nyilvánosságra került s eszerint nagyobb megbízást kaptak a következő cégek:

Bihari erdőipar és mészégető r.-t.		
Bükkfalpfa	Egységár	Főösszeg
270 cm. közb.	3.14 K	628.000 K
250 cm. ütk.	3.35 „	6.030 „
250 cm. közb.	2.83 „	226.400 „
220 cm. ütk.	2.46 „	24.600 „
Goldfinger és Teplanszky		
270 cm. közb.	3.30 „	89.100 „
250 cm. ütk.	2.80 „	20.160 „
250 cm. közb.	2.80 „	112.000 „
220 cm. ütk.	2.10 „	9.450 „
Schreiber H., M.-Sziget		
250 cm. közb.	3.20 „	80.000 „
Fogel F. és Epstein J., M.-Sziget		
250 cm. közb.	3.20 „	89.600 „
La Roche és Darvas, N.-Várad		
270 cm. közb.	3.30 „	31.850 „
250 cm. ütk.	3.30 „	92.400 „
250 cm. közb.	3.10 „	465.000 „
220 cm. ütk.	2.20 „	33.000 „
220 cm. ütk.	2.40 „	36.000 „
Élesdi Erdőipar r.-t., N.-Várad		
270 cm. közb.	2.90 „	58.000 „
270 cm. közb.	3.20 „	64.000 „
250 cm. ütk.	3.05 „	15.250 „
250 cm. közb.	2.70 „	81.000 „
250 cm. közb.	3.— „	60.000 „
220 cm. ütk.	2.10 „	10.500 „

Takarékpénztár Fehérgyarmaton. Ez év elején Fehérgyarmaton új takarékpénztár alakult: Fehérgyarmati Hitelintézet R.-I. cég alatt csekély 50.000 korona alaptőkével, de annál több igazgatósági taggal. Igazgatósága ugyanis csak husz tagból áll. Ezek: Luby Géza, Gacsó László, Goldstein Ignác, Kalydi Zsigmond, ifj. Kerekes László, Nagy Lajos, Szarka Gyula, Schönwald Miklós, Mikula György, Hirschfeld Ignác, Weisz Ignác, Thegza György, Jakab Lajos, Roth László, Szőke József, Fülöp Gergely, Kormány Károly, Kandó Ferenc, Grossmann Mór és Spitz József.

Az O. M. G. E. tanácsülése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácsa most tartott rendes havi ülésén folyó ügyek és adminisztratív természetű kérdések elintézésén kívül elhatározta, hogy a folyó hó 12-iki igazgató-választmányi ülésén a gróf Károlyi Mihály lemondása folytán szükségessé vált új elnökválasztó közgyűlésnek április hó 25-ére való kitűzését hozza javaslatba. Az ülés legfontosabb tárgya a Balkán-szerződés ügyében az igazgató-választmány elé terjesztendő javaslat megállapítása volt. Rubinek Gyula igazgató indítványára kimondta a tanács, hogy az O. M. G. E. mindenkor következetesen bangoztatott álláspontjának megfelelően a leghatározottabban tiltakozik az állatbehozatalnak bármely Balkán-állam felől való engedélyezése ellen. Ami most a napirenden levő román kereskedelmi szerződési tárgyalásokat illeti, az O. M. G. E. elvárja a kormánytól, hogy a létesítendő megállapodásokban kellő figyelemmel lesz a magyar mezőgazdaság érdekeire és a

legteljesebb állategészségügyi védelem biztosítása mellett gondoskodni fog róla, hogy a román nyerstermények behozatala a hazai termelés jogos érdekeit veszélyeztető versenyt ne támaszthasson. A Szerbiával folyó hó 31-éig fennálló provizórium meghosszabbítását az O. M. G. E. tanácsa feltétel nélkül ellenzi és a román szerződés megkötésének előfeltételül tekinti az autonóm vámtarifa tételeinek Szerbiával szemben való életbeléptetését s a Szerbiának megadott huszbehozatali kontingens megszüntetését, amit a magyar mezőgazdaság érdekein kívül Szerbia mostani magatartása és politikája is indokol. Kimondta az O. M. G. E. tanácsa, hogy a román szerződésben kedvező feltételeknek biztosítása és a szerb szerződési provizóriumnak április hó 1-ével való megszüntetése érdekében országos mozgalmat indít a gazdaközönség körében és hasonló értelmi sürgős állásfoglalásra hívja fel az ország valamennyi gazdasági egyesületét.

Új kereskedelmi részvénytársaság. Felsővisón a múlt napokban új kereskedelmi társaság alakult: „Felsővisói kereskedelmi részvénytársaság” cím alatt 100.000 korona alaptőkével. A vállalat tárgya: kereskedelmi ügyletek kötése és lebonyolítása; különösen fűszer, vas, rövid- és gyarmatárúk nagybani elárúsítása, kereskedők (viszont elárúsítók) iparosok és vállalkozók részére a detail-üzlet kizárásával, kivéve azonban az építkezési anyagokat, amelyek építető magánfelek részére is nagyobb mennyiségben szolgáltathatók.

Az Országos Iparegyesület ülése. Az Országos Iparegyesület acetylenipari szakosztálya tegnap ülést tartott, amely tudomásul vette a kereskedelmi minisztériumnak az acetylenvizsgálati díjak beszedése dolgában életbeléptetett reformját, foglalkozott az osztrák acetylen-egyesületnek azzal a mozgalmával, amely az autogén fémmegeg munkálás által érdekelt iparokat szervezni kívánja és megállapította a szakosztály közgyűlésének napját és napirendjét. A közgyűlésen Pfeiffer Ignác műgyegetemi tanár az autogén fémhegesztésről és Klemp Gusztáv felsőipariskolai igazgató a különböző modern világítási források értékéről fog előadást tartani.

Új villamossági társaság. Ada—Moholi Villamossági Részvénytársaság cím alatt villamossági társaság alakult 100.000 korona alaptőkével. A társaság főtelege Ada községben van. Célja: Ada és Mohol községek határában egy villamos telep létesítése nevezett községeknek villamos árammal (erő és világítás) való ellátása és az ehhez szükséges berendezés létesítése.

A MÁV. forgalmi zavarainak megszüntetése. Érdekes és sok tekintetben igen tanulságos kis füzetben tette ma közzé Szabó Aladár államvasuti hivatalnok nyomtatásban „Miként lehetne a forgalomzavarokat megszüntetni” című művét, amelyet a Magyar Vasuti és Hajózási Klub pályázatán dícsérettel tüntettek ki. Munkájában a szerző, aki évek óta a külső szolgálatnál volt alkalmazva, rámutat azon okokra, melyek a forgalmi zavarokat előidézték. Ezek közül a megnövekedett áruforgalom, a rendező pályaudvarok szűk állapota, kevés kocsi, rövid kettős vágányú vonalak többé-kevésbé ismert és tárgyalat dolgok. A gyakorlati érzékkel megírt tanulmány szerint a budapesti pályaudvarok kibővítése is csak enyhíthetné, de meg nem szüntethetné a hálózat sajátossága folytán keletkezett kocsitorlódást s ebből származó forgalmi zavart. Ezen kérdés gyakorlati megoldása — ellentétben a jelenlegi középponti rendszerrel — kizárólag az áruforgalom lebonyolításának decentralizációja lehetne. E célból szükséges lenne az egy középpont felé törekvő fővonalak alkalmas pontjai között olyan összeköttetéseket létrehozni, melyek lehetővé tennék, hogy az egyik vonalról a másikra átmenő áruforgalom a centrum érintése nélkül közvetlen történjék. A legtöbb összeköttetés már megvan, azokat csupán a tanulmányban részletesen említett módon kellene fölhasználni s csak 2 új rövid vonalat építeni. Bizonyos összeköttetések segítségével s az u. n. „közvetlen vonat” járatok alkalmazásával gyorsan és pontosan bonyolítatnák le Budapest érintése nélkül a teljes átmeneti áruforgalom s így csökkenne a Budapesten levő nagy árutorlódás.

Új vízmérő társaság. A bécsi Wasserwerke Gesellschaft m. b. H. Budapesten — amint értesülünk — fiókot állított fel „Víz mérőművek k. f.

társaság” cím alatt. A vállalat tárgya a H. Weinecke cég alatt Wienben fennálló vízmérők gyártásának megszerzése, ezen gyártás folytatása és továbbfejlesztése; vízmérők iparszerű vétele és eladása ugy azonos vagy hasonló vállalatra vonatkozó jogok, arra vonatkozó találmányok és szerkezetek megszerzése, valamint az e szakba vágó kereskedelmi ügyletek iparszerű gyakorlása. — A társaság alaptőkéje 100.000 korona, mely teljesen befizettetett.

Az angol bank állása. Össztartalék 27,605.000 (—73.000) Bankjegyforgalom 29,056.000 (+407.000) Bankkéslet 38,211.000 (+333.000). Váltótársa 32,020.000 (—1.178.000). Magánosok követelése 40,705.000 (—2.538.000). Kincstár követelése 16,794.000 (+1.519.000). Bankjegytartalék 25,929.000 (—121.000).

Megszűnt szatmári cégek. Nem kis föltűnést kelt az, hogy az ország számos vidékén az utóbbi hetekben igen nagy számban jegyezték be a törvényszékek kereskedő- és iparos-cégek megszűnését. Így Szatmárnémetiben magában 35 cég megszűnését jegyezték be februárban. Ezek: Özveggy Jungsz Árpádné, Deéssy Margit, Polonyi Mátyásné, Pénzváltó és Kézizálogület, Beer Sámuel, Müller Zoltán, Horvát Mórné, Berkovics Mórné szül. Minzent Regina, Krausz Fülöp, Zichermann H., Jobágy Ferencz, Roóz Szilárd, Csepka István, Goldstein Mayer, Moldován László, Guth Ede, Wollner Márton, Krausz ezetlélgyár, Gulden Ignác, Roth Sallamon, Krámer Lipót, Klein József, Siehermann Ferencz, Hermann F.-né, Wigdorovits József, Szász Lajos, Messer Sámuelné, Ráth Zsigmond, Weisz Lajos, Vojnár István, Neufeld Vilmos, Hermán Ferencz, Markovits Áron, Csernel Antal, Kranzthor Jakab, Pál Jenő, Báron Mór, Komka Kálmán, Östreich Sámuel, Koós Károly és Simon István. Ezenkívül sok cég megszűnése jegyeztetett még Nyíregyházáról és Nyírbátorból is.

Kiállítási hírek. A IV. nemzetközi tejjgazdasági kongresszussal kapcsolatban rendezendő nemzetközi tejjgazdasági kiállítás június hó 6-án nyílik meg a városligeti Iparcsarnokban. A kiállítás három csoportból fog állni: I. Tejjgazdasági termékek. II. Tejjgazdasági gépek és eszközök. III. A tejjgazdaság fejlesztésére irányuló tudományos kísérletek ismertetése, kísérletezési eszközök és műszerek, statisztikai és grafikai táblázatok, s irodalom. — Szeptember 1-től 28-ig ezen cím alatt nagyszabású kiállítást rendez a londoni Olympia csarnokban a társadalom legkülönbözőbb osztályainak btonásával egy magántársaság. A kiállításnak, melynek védnökségét Christian hercegnő vállalta el, hogy teljes egészében bemutassa a női munka szerepét és fontosságát a mai társadalmi és gazdasági életben. A kiállítás nemzetközi jellegű lesz ugyan, de a dolog természetéből folyólag túlnyomóan Angolország lesz benne képviselve. — Ugyancsak Londonban a „The Daily Mirror” című napilap „Fashion fair” cím alatt a Horticultural Halleban folyó évi június hó 26-tól július hó 3-áig divatkiállítást rendez. Ezenkívül a Women of all Nations Exhibition, Arts Crafts and Industries kiállítás szeptember hó 1-étől szeptember hó 26-áig lesz nyitva az Olympia Halleban. — Az 1911-iki turini nemzetközi kiállításán gazdagnak ígérkezik a társadalomgazdasági kiállítás is, mely négy csoportban be fogja mutatni az ipar és kereskedelem fejlesztésére létesített összes közintézeteket, a munkások ügyének ellátására létesült szociális intézményeket, jóléti és segélyező intézeteket. — Madridban „Nemzeti, ipari és mezőgazdasági kiállítás” név alatt állandó kiállítást létesítenek, mely a tartományi fővárosokban fiókokkal, képviselőkkel és ügynökökkel fog birtni. A kiállítás célja, hogy a kiállított tárgyakat összeköttetései segítségével a belföldi piacokon kedvező árakon elhelyezze. Minden nagyobb piacon lesznek ügynökei, kik az illető piacot alaposan ismerik és így az eladó és vevő között a közvetítést a legmegfelelőbb módon végezhetik. A kiállítók csak saját gyártmányaikat állíthatják ki, avagy oly cikkeket, amelyeknek képvisletét megszervezték.

Általános Berendezési Részvénytársaság cég alatt Budapesten új vállalat alakult 100.000 korona alaptőkével. Igazgatósága: Babocsay Hermann, Wollák Soma, Merényi József, dr. Sebő Béla és Kanitz Henrik.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatával valódi áldás gyomor-
bajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

Az osztályorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:
 100.000 koronát nyert: 69459.
 20.000 koronát nyert: 28242.
 10.000 koronát nyertek: 21518 98704.
 3000 koronát nyert: 92760.
 2000 koronát nyertek: 3556 105797 119706.
 1000 koronát nyertek: 7771 94564 101634.
 500 koronát nyertek: 3297 5593 12004 14480
 1718 16486 19809 22237 22488 23520 25554
 26351 27411 29349 30524 30573 34470 42325
 43953 44310 45546 50983 51614 66893 69272
 69895 81736 81806 82374 87546 87831 89851
 96196 102268 107338 115013. — A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Kiss szerencsése Nagy! Az osztályorsjáték mai húzásán a 10.000 koronás főnyereményt Kiss Károly és Társa bank részv. társaság (Kossuth Lajos-utca 13.) szerencsés vevői nyerték a 21518. számú 8/8 osztályorsjeggyel.

A budapesti kirakatverseny. A kirakatverseny rendező bizottsága tegnap este ülést tartott és elhatározta, hogy a versenyben résztvevő cégek és kirakatrendezők között oklevelet fog kitüntetésképpen szétosztani. A versenyben résztvevő cégek az okleveleken kívül plaketteket is nyernek majd, amelyek arany, ezüst és bronz kivitelben készülnek. A cégek kirakatrendezői viszont az oklevél kivül pénzbeli jutalomban fognak részesülni azaz a célzattal, hogy annak felhasználásával a külföld egyik vagy másik városát keressék fel tanulmányozás végett. A bizottság végül elhatározta, hogy a bíráló bizottság elnöki tisztségét Gelléri Mór kir. tanácsosnak ajánlja fel.

Czégváltás. A Pozsonyi II-od kerületi Általános Takarékpénztár változtatta Pozsonyi Általános Takarékpénztár r. t.-ra változtatta.

Visszaélés állati tápszerekkel és gyógyszerekkel. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter szigorú rendeletben hívta fel a hatóságok figyelmét arra, hogy a miniszterileg nem engedélyezett, tiltott módon előállított és forgalomba hozott állati tápszereket és gyógyszereket minden esetben kobozzák el és úgy azoknak készítői, mint forgalombahozói ellen a legszigorubb büntető eljárást tegyék folyamatba.

A magyar államvasutak önállósága a köteléki díjszabásokban. A német vasutegylet kötelékében, amelyhez többek között a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutak is tartoznak, eddig a m. kir. államvasutak az összes díjszabásokban és nyomtatványokban mindig úgy szerepeltek, mintha a vasuti ügy is Magyarországnak és Ausztriának közös egyetértéssel intézendő ügye volna és így a magyar vasuti igazgatás önállósága nem jutott kifejezésre. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, mint a Magyar Tudósító jelenti, e kérdésben tárgyalásokat folytatván a német vasutegylettel, ezek arra az örvendetes eredményre vezettek, hogy ezután Magyarország állami önállósága a vasuti ügy terén ebben a vonatkozásban is teljes mérvben kifejezésre jut. Megállapodás létesült ugyanis, hogy a jövőben a német vasutegylet összes kiadványaiban (ideszámítva a köteléki díjszabásokat is) a magyar vasutak a következőképpen fognak megnevezettni: „osztrák, magyar és bosznia-hercegovinai vasutak“ (e helyett: „osztrák-magyar és bosnyák-hercegovinai vasutak“), a következő alosztályokkal: I. osztrák, II. magyar, III. osztrák és magyar, mely utóbbi a déli vasutakra és a kassa-oderbergi vasutára vonatkozik és IV. bosznia-hercegovinai vasutak.

A Honi Ipar márczius 1-i száma igen érdekes tartalommal megjelent. A lap 48 oldalra terjed és tele van a legérdekesebb cikkekkkel és egy a kisipart, mint a nagyipart érdeklő aktualitásokkal.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
 Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
 Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Nyílttér.
 E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.
Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
 Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
 — Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC.

TŐZSDÉK.
A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabontőzsde.

Budapest, márczius 4.
 A készáru piacra szilárd volt ma az irányzat. Csekély kínálattal szemben, a malmok meglehetősen tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak, de azért mégis rákellett magukat szánni jobb árak fizetésére, mivel az árubirtokosok különben nem lettek volna hajlandók az eladásra. Csak kisarányu forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze alig 7000 q buza kelt el, a tegnapiaknál 20—30 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 28.55 korona volt 80 kilós tiszavideki buzáért, a legolcsóbb pedig 27.60 koorna, 76 kilós tolnai buzáért. Egyéb gabonaművek közül rozs 15 fillérrel, tengeri és takarmányárpa egyenként 20 fillérrel drágább, zab ártartó, korpa szilárd. Forgalomba került: 1100 q rozs, 20.40—20.50 koronás áron, 400 q zab, 17.50—17.80 koronás áron és 300 q tengeri, 14.80 koronás áron. — A határidőpiacon a mai üzlet, amint már említettük, rendkívül viharosan indult meg, a forgalom folyamán, amely különben mindvégig igen élénk volt, nyereségi realizálásokra lanyhult az irányzat és meglehetősen visszaestek az iménti legmagasabb árfolyamok. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményben ma az áprilisi buza két fillérrel, az októberi buza tíz fillérrel, az áprilisi rozs husz fillérrel, az októberi rozs négy fillérrel, az áprilisi zab szintén négy fillérrel javította az árfolyamát, a májusi tengeri két fillérrel gyöngült.

A készáru piacon elkelt:
 Buza: Tiszavideki: 100 q 80 k 28.55 K, 200 q 80 k, 200 q 80 k, 200 q 79 k, 250 q 79 k 28.40 K, 100 q 79 k, 100 q 79 k 28.30 K, 150 q 79 k 28 K üszkös, 100 q 78.8 k, 100 q 78.5 k 28.30 K, 500 q 78 k 28.10 K felső, 200 q 28 K, 100 q 77.8 k 28.10 K, 200 q 76 k 27.70 K, 150 q 75 k 27.40 K.
 Pestvidéki: 200 q 80 k 28.05 K, 100 q 79 k 28.10 K, 100 q 79 k 28.10 K, 100 q 78.5 k 28.15 K, 100 q 77.5 k 27.10 K üszkös, 120 q 77.5 k 27.80 K, 100 q 76 k 27.60 K.
 Felsőmagyarországi: 200 q 76 k 27.70 K.
 Fejérmegyei: 150 q 77.5 k 27.80 K, 150 q 77.5 k 27.80 K, 400 q 77 k 27.65 K, 300 q 76.5 k 27.70 K.
 Bácskai: 100 q 80 k 28.40 K, 100 q 78 k 27.90 K, 200 q 78 k 28 K, 400 q 78 k 28.10 K, 400 q 78 k 27.80 K.
 Bihari: 800 q 7.95 k 27.60 K.
 Tolnai: 100 q 76 k 27.60 K.

Rozs: 400 q 20.40 K kpf. par., 400 q 20.50 K kpf. par., 300 q 20.40 K.
 Zab: 100 q 17.80 K kpf., 100 q 18 K kpf., 100 q 17.50 K kpf., 100 q 17.60 K kpf.
 Tengeri: 300 q 14.80 K.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavideki	75	—	79	27.60—28.10
"	76	27.05—27.65	80	27.75—28.20
"	77	27.25—27.85	81	28.—28.40
"	78	27.45—27.95	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27.35—27.55
"	76	26.90—26.95	80	27.60—28.05
"	77	27.10—27.20	81	—
"	78	27.25—27.65	82	—
Pestvidéki	74	—	78	27.30—27.70
"	75	—	79	27.40—27.85
"	76	26.95—27.—	80	27.65—28.10
"	77	27.15—27.50	81	—
Bácskai	74	—	78	27.40—27.95
"	75	—	79	27.50—28.10
"	76	27.—27.45	80	27.75—28.15
"	77	27.20—27.65	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	20.65—20.80
" középminőségű uj	—	—	—	20.50—20.60
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.60—17.85
" II. rendű	—	—	—	17.10—17.40
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.90—18.25
" II-rendű	—	—	—	17.50—17.80
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.70—15.—
Korpa:	—	—	—	12.20—12.30

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	13.63—13.68—13.69—13.65—13.72—
Buza májusra	13.35—13.43—13.31—
Buza októberre	11.30—11.40—11.20—11.31—
Rozs áprilisra	10.45—10.54—10.43—
Rozs októberre	9.57— 9.62— 9.53— 9.44—
Zab áprilisra	8.82— 8.83— 8.73—
Tengeri májusra	7.47— 7.53— 7.48— 7.42—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	13.56—13.57
1909. májusi buza	13.31—13.32
1909. októberi buza	11.80—11.81
1909. áprilisi rozs	10.45—10.46
1909. októberi rozs	9.44— 9.45
1909. áprilisi zab	8.75— 8.76
1909. májusi tengeri	7.43— 7.44

Budapesti gabonaforgalom.

1909. márczius 2-től 1909. márczius 3-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	12146	—
Rozs	775	—
Árpa	657	101
Zab	917	—
Tengeri	714	—
Liszt	—	12982
Korpa	—	4857

Értéktőzsde.

A mai eseményekről közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 623—626.50—625.50, Magyar hitel 725—730—725—729, Jelzálogbank 419, Rimamurányi 520—521, Közuti vaspálya 565, Magyar koronajáradék 91—91.30—91.05 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 626—627.75—627—627.75—629.50, Magyar hitel 730—730.50—730—730.50, Osztrák-magyar államvasut 669.50—671 Leszámitolóbank 476, Jelzálogbank 420, Rimamurányi 522—523.50—523, Városi villamosvasut 261.—261.50, Közuti vaspálya 564—564.50, Magyar koronajáradék 91.25 K.

Dijbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 8—10 korona, márczius hónap végére 24—26 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 629, Magyar hitel 731.75, Államvasut 71, Leszámitoló 477, Jelzálog 421.25, Rimamurányi 525, Városi villamos 262., Közuti villamos 564.

Heti műsor:

1909. márczius hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
6 Szombat	d. n. este A nürnbergi mesterdalnokok	A gyermekkirály	—	A vasgyáros A király	A sasfók Hivatalnok urak	Tánczos huszárok	Szilágyi Imre hangversenye	—
7 Vasárnap	d. n. este A csavargó	A kaméliás hölgy	—	A tanítónő A kivándorló	Falusi idill Hivatalnok urak	Varázskeringő Tánczos huszárok	—	Royal: Brüsszeli vonás négyes

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, márczius 4. (Saját tudósítónktól.) A mai tőzsdén buza és rozsa árát 10. tengeriét 5 fillérrel emelték, zab ára ellenben nem változott. Az üzleti forgalom majdnem teljesen szünetelt, sőt árpában is alig volt kötés, ami az áruhiánynak tudható be.

Jegyztetett buza: tiszavidéki 14.40-14.75, Bánáti 14.10-14.35, mosoni 13.60-13.85, tótfelvidéki 13.60-13.95, déliavasuti 13.65-14, márcsiföldi 13.40-13.70.

Rozs: tótfelvidéki 10.70-10.90, csepeli 10.65-10.85, pestmegyei 10.85-11, déliavasuti 10.70-10.90, különféle magyar 10.65-10.90, osztrák 10.65-10.90.

Árpa: morvaországi 9.20-10.35, márcsiföldi 8.20-9, bécsvidéki 9-9.30, tótfelvidéki 8.10-9.80, csepeli 7.90-8.40, Középdunai állomások 8.20-8.80, déliavasuti 8-9.50, északmagyarországi 7.60-9.10, tiszavidéki 7.60-8.50.

Magyar tengeri 7.90-8.15. Cinquantin 9-9.50. Magyar zab 9.35-9.75, válogatott 9.75-10.15, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.60-9.75.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

A tőzsde mai lefolyásáról közgazdasági rovánkban számolunk be.

11 órákor zárultak:

Osztrák hitel 626.50, Magyar hitel 730, Bankgyesület 518.50, Laenderbank 432, Államvasut 668, Déli vasut 103, Alpesi 626, Földhitel 1070, 3 százalékos déliavasuti elsőbbségi 269.25, májusi járadék 91.55, Török sorsjegy 182.50 korona.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 627.75, Magyar hitel 730, Anglo 293, Bankgyesület 519.25, Földhitel 1072, Laenderbank 433, Union 534, Államvasut 672, Déli vasut 103.50, Elba 445, Alpesi 625, Pimamurányi 522, Orosz járadék 96.60 Török sorsjegy 183 K.

Bécs, márczius 4. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjádék 111.—, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 142.75, Magyar hitelbank részvény 731.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 475.—, Rimanurányi 524.40, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 398.50, Magyar koronajádék 91.40, 4 százalékos magyar földterhm. kötv. —, Magyar nyer.k. sorsjegy 191.75, Kassa-Oderbergi Vasut részvény 355.—, Magyar Jelzálogbank 419.30 Magyar keresk. bank 3310.—.

Bécs, márczius 4. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papírjádék 94.25, 4 százalékos osztrák aranyjádék 114.85, 1860-as sorsjegy 155.—, Osztrák hitel-sorsjegy 465.—, Angol-osztrák bankrészvény 292.50, Bécsi Bankverein 519.25, Osztrák-magyar bank 1754, Déli vasut 103.25, Dunagózhajózási társ. 910.—, Dohány részv. 341.50, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 116.96, Osztr. Lloyd 417.—, 4.2 szaz. ezüst jár. 94.25-97.95, Osztr. koronajádék 94.20, 1864-es sorsj. 267.—, Osztrák hitelintézeti részvény 626.75, Union-Bank

535.—, Osztrák Länderbank 433.50, Osztrák-magyar államvasut 671.40, Elbevolgyi vasut 444.—, Alpesi részvény 627.25, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.92, Lipótkohó 413.—, Töröksorsjegy 182.50.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, márczius 4. A tegnapi gyöngülések után ma a Balkánról szóló legutóbbi jelentések hatása alatt, amelyek kedvező kilátásokat nyújtanak, lassan irányváltozás állott be, amely különösen a bank- és járadékpiacozon jutott kifejezésre, ahol az árfolyamok túlnyomórészt kissé magasabban indultak. A többi piac szintén jelentékeny ellentálló erőt mutatott, itt azonban egyelőre még esekély lemorzsolódások voltak túlnyomók. Általában a forgalom, mint eddig, ugy most is, igen korlátozott volt, miután a spekuláció a politikai helyzet további tisztázódását várja be. Csak a későbbi folyamatban, amidőn a bécsi tőzsde kedvező belgrádi jelentésekkel kapcsolatban szilárd jegyzésekről küldött jelentést, jutott kifejezésre jobb alapirányzat általános árfolyamemelkedésekben is. Ami az egyes értékeket illeti, ki kell emelni, hogy a járadékpiacozon, különösen 1902-es évi oroszok tanúsítottak jobb magatartást, míg a 3 százalékos birodalmi kölesön kevésbé változott. Bányarészvényeket futólag egyes visszavásárlások élénkítette. Vasutak közül Kanada-Pacific részvények Newyorkkal és Londonnal egybehangzóan folytatták visszamenő mozgalmukat. Az utótőzsdén alig változott árfolyamok és esendes forgalom mellett várakozó magatartást tanúsítottak. A készpénzpiac ipari értékei túlnyomórészt gyöngék voltak. Napi pénz 2 1/2 százalékos, magánleszámitolási kamatláb 2 3/8 százalékos.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjádék 98.10, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.—, osztrák hitelrészvény 198.60, Déli vasut 17.50, orosz bankjegyek 215.75, 4 százalékos új orosz kölesön 77.—, Disconto Commandit 186.90, Dinamitruszt 160.50, Harpeni 185.70, Unifikált török járadék 93.80, 4-2 százalékos ezüstjádék 94.50, 4 százalékos magyar aranyjádék 94.10, Magyar koronajádék 92.—, Osztrák-magyar államvasut 144.—, Bécsi váltóár 85.75, Olasz járadék 104.20, Alt. vilamosság Edison 222.—, Gelsenkircheni 183.40, Laurakohó 191.—, Gyengébb.

Frankfurt, (Zárlat.) márczius 4. 4-2 százalékos papírjádék 111.—, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.25, Osztrák hitelintézeti részvény 198.20, Osztrák-magyar államvasut 143.70, Északnyugati vasut —, Bustienradi vasut —, Londoni váltóár 205.02, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcson 78.—, 4-2 százalékos ezüstjádék —, Osztrák koronajádék 98.25, Magyar koronajádék 94.92, Osztrák-magyar bank 126.40, Déli vasut részvény 17.40, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.25, Párisi váltóár 812.33, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) márczius 4. 4-2 százalékos ezüstjádék 97.90, 1860, sorsjegy 158.—, Déli vasut 17.40, 4 százalékos aranyjádék 98.60, Osztrák hitelrészvény 198.50, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjádék 94.30, Nyugodt.

London, márczius 4. Angol consol 85 1/2.

Páris, (Zárlat) márczius 4. 3 százalékos Francia járadék 98.07, Osztr. aranyjádék 99.—, Magyar aranyjádék 94.50, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 285.—, 5 százalékos marokkói járadék 523.—, 4 százalékos spanyol járadék 97.90, 4 százalékos unifikált török jár. 95.75, Török sorsjegy 91.75, Török dohányrészvény 375.—, Osztrák földhitelintézet 1152.—, Osztr. Länderbank 482.—, Magyar jelzálogbank 462.—, Banque de Paris 1577, Banque Ottomane 713.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 508.—, Urikányi község —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.72, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 3/2, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 1.75 Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Budapesti vágómarhavásár.

Március 4. Felhajtott: Magyar bika 321 drb, magyar ökör 2753 drb, tehén 1081 drb, bivaly 101 drb. Növendékmárha 64 drb. Pótelhajtásra bejelentve 31 drb. Összesen 4351 drb. — Árjegyzések: (métermázsánként elősúlyban, levonás nélkül.) Magyar hizott ökör, legjobb minőség 66-73 koronáig, kivételesen 75 K. Középmínőségű 54-64 koronáig, silányabb 44-52 koronáig. Magyar parasztmárha 52-62 koronáig, silányabb 40-50 koronáig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 72-84, kivételesen 89 koronáig, középmínőségű 60-70 koronáig, silányabb 46-56 koronáig. Bika jobbmínőségű 56-70 koronáig, kivételesen 72 K, silányabb 44-54 koronáig. Bivaly 30-42 K-ig. Magyar tehén 40-56 koronáig. Tarka tehén 44-68 koronáig, kivételesen 76 koronáig. Kicsontozni való marha 34-40 koronáig. Növendékmárha 40-52 koronáig. A felhajtás majdnem 1000 drbba nagyobb volt a múlt hetinél s a szükséges tetet jóval túlhaladta; ennek következtében az irányzat lanyha volt, az árak 2-4 K mm-kint eszkcentek. Néhány száz darab eladatlanul maradt.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztosági igazgatóság.) Márcz. 4-én. Előző napi eladatlan maradvány 145 drb sertés, 60 drb süldő, 7 drb malacz. Pótelhajtás 95 drb sertés. Mai felhajtás 934 drb sertés, 82 drb süldő, összesen 1174 drb sertés, 142 drb süldő, 7 drb malacz. Eladott 973 drb sertés, 70 drb süldő, 7 drb malacz. Mai maradvány 201 drb sertés, 72 drb süldő. Következő árak jegyeztettek: Zsírterítés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 108-114 fillér, fiatal 11-odrendű 280-350 kilogramm 104-108 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül elősúlyban 108-114 fillérig, életsúlylevonással 136-148 fillérig, fiatal közép 220-300 kg-ig életsúlylevonással 136-148 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogramm felül levonással 134-148. Hussertés, könnyű 140-300 kilogramm 92-120 fillérig, belföldi süldő 80 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak 2 fillérrel emelkedtek.

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Gőszalmek, Iparvállalatok, Közelekedési vállalatok, Sorsjegyek, Pénz- és váltók. It lists various financial instruments and their current market rates.

Kőbányai sertéspiacz.

Márczius 4. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (pár-
onként 320 kg-ron felül) 142-144 fillérig, fiatal köz-
p (párónként 251-320 kg-ig.) 142-144 fillérig, könnyű
(párónként 250 kg-ig) 142-144 fillérig, Magyar
szedett: Közép (párónként 240-280 kg-ig.) 142-144
fillérig.) Sertéslelészám: 1909. márczius 2. napján volt
készlet 20099 darab, 1909. márczius 3. napján felhaj-
tatott 652 drb, 1909. márczius 3. napján elszállított
158 drb, 1909. márczius 4. napjára maradt készlet
20593 drb. A hizott sertés útleíránzata: szilárd.

Budapesti szurómarhavasár.

Márczius 4. Felhajtott 462 drb élő borjú, (közte
84 rugott), 81 drb leölt borjú, 75 drb élő bárány, 1709
drb leölt bárány. Árjegyzékek: Elsőrendű élő borjúkért
86-92 fillérig, kivételesen 96 fillér, középminőségű élő
borjúkért 74-84 fillérig, leölt borjúkért 73-100 fillér,
silány és rugott borjúkért 30-64 fillérig, kilogram-
monként (levonas nélkül.) Élő bárányokért 11-15 kor,
leölt bárányokért 10-18 korona páronként. Irányzat:
a borjувásáron lanyha volt, az árak 4-6 fillérrel kilo-
grammonként csökkentek, a bányavásár élénk volt.

Bécsi szurómarhavasár.

A mai vásárra fölhoztak 5355 darab borjút, 2283
drb fiatal sertést, 1011 drb levágot sertést, 406 drb le-
vágott juhot, 1475 drb bárányt.

Heti lóvásár.

Budapest, márczius 4. (Hivatalos tudósítás.) A
Tatterszall-telepen ma megtartott heti lóvásárra fel-
hajtottak 404 drb első, 404 drb másodikotyalu, összesen
808 darab lovat. Eladott 340 darab ló, melyből a
szekesfőváros vágónak vásárolt 89 darabot 40-100 ko-
rona között váltakozó árban.

Kivonat a hivatalos lapból.

Márczius 4.

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter
Okolicsányi Hugó irodatisztát az országos kémiai inté-
zetnél és központi vegykerületi állomásnál eddigi mi-
nőségében a X. fizetési osztályba, Antalóczy Péter és
Csuresics György irodasegédit irodatisztékké;
a pécsi itélőtábla elnöke Győre Kálmán ozecezi lakos
jogszigorlót a pécsi itélőtábla kerületi bírósági jog-
gyakornokká; a pozsonyi itélőtábla elnöke Dóka Loránt
pozsonyi törvényszéki díjtalan joggyakornokot a po-
zsonyi itélőtábla területére díjas joggyakornokká, Hor-
csin Béla szeneci járásbírói díjtalan joggyakornokot
a pozsonyi itélőtábla területére díjas joggyakornokká;

a tomesvári törvényszék dr. Crisán Aurel ujaradi ügy-
védet az ujaradi járásbíróshoz állandó román to-
mácsésá; az igazságügyminiszter Hetey Márton deb-
reczeni törvényszéki irodaigazgatót eddigi alkalmazása
helyén a IX. fizetési osztályba sorozott irodaigazgatóvá
nevezte ki.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi mi-
niszter Bakos István szegedi felsőbb leányiskolai ideig-
lenes rendes tanárt rendes tanári minőségében, Felházy
Károly ideiglenes minőségben kinevezett irodasegédit
a vezetése miatt álló minisztériumban eddigi álla-
sában végleg megerősítette.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Szabó
József szatmárnémeti törvényszéki albirót az erdői já-
rásbíróshoz mint végleges székhelyére rendelte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Tűrr
Antal Viktor budapesti kereskedelmi és váltótörvén-
széki és Hatfaludy Jenő keesemeti törvényszéki iroda
tisztakat kölesnősen áthelyezte.

Anyakönyvvezetői kinevezések. A belügymi-
niszter Miskolcz th. városban a miskolczi anyakönyvi
kerületbe Krizsanovszky József városi tanácsost anya-
könyvvezetővé, továbbá Papp István I. aljegyzőt és
Csontó Dezső városi II. aljegyzőt anyakönyvvezető-
helyettesekké nevezte ki és valamennyit a házassági
anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közre-
működéssel is megbízta.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Állomás), water level (Légnyomás), wind direction (Szélirány és ereje), and temperature (Hőmérséklet). It lists various stations like Szt. István, Ungvár, Késmárk, etc., with their respective measurements for March 4 and 5.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Föld-
múgnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap is sok helyütt volt csapa-
dék, jobbára havazás. A csapadék nagysága csak
itt-ott haladta meg az 5 mm-t. A hőmérséklet
északon és nyugaton süllyedt, egyebütt alig válto-
zott; a maximum Eszéken 11 C. fok és a minimum
Árvaváralján, meg Sopronban -11 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Hőemelkedés és helyenkint - főleg nyugaton
- csapadék várható.

Table with columns for location (Állomás), water level (Légnyomás), wind direction (Szélirány és ereje), and temperature (Hőmérséklet). It lists various stations like Szt. István, Ungvár, Késmárk, etc., with their respective measurements for March 4 and 5.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

DARROW HALÁLA.

REGÉNY.

Irta: M. L. SEVERG.

Még mindig töprengök, kezdte a
beszélgetést, amint helyet foglaltam, a gyil-
kosság egyik lehetősége okára. Csak egy té-
bolyodott követhet el ilyen eseményt min-
den ok nélkül, és mégsem tudunk okot találni.
Egy örült! Zeusra mondom, erre nem is gon-
doltam. Mit gondolsz?

Kijelentettem, hogy nem tartom való-
színűnek ezt a feltevést.

Az bizonyos, hogy gyakran tapasztal-
tam az örülteknél feltűnő ravaszságot és
furfangosságot, de ilyen mesteri ügyességet
az agyafurtságban, mint amelyet ez a mi bű-
nösünk csinált, erre még sem képes egy örült!

Figyeljen ide, doktor, - szolt hirte-
len Maitland, - egy eszmém támadt. Az az
érdeklődés, amelyet ez az ember a rákbeteg-
ségek iránt tanusít, talán onnan ered, mert
ő maga is beteg? Ön megpróbálhatná, hogy
az összes bostoni rákspécialistáknál érdek-
lődnék, vajjon nem emlékezik-e valamelyi-
kük egy betegére, akire ráültek az a személy-
leírás, amelyet én a könyvtárhivatalnok ál-
tal kapott leírások után önnek adok. Egy fel-
szólítást fogok továbbá közzétenni az újsá-
gokban, melyben a rák egy újabb gyógyítási
módja lesz feldicsérve és az érdeklődőket fel-
kérem, hogy az ön rendelésébe jöjjenek, to-
vábbi felvilágosítások végett. Ez a terv nem
nagy sikert ígér, de mindamellett lépre csal-
hatja a madarat. Mit szól hozzá?

Kijelentettem, hogy teljes örömmel se-
gítségére leszek, mire Maitland azonnal fel-
kerekedett, hogy tervét megvalósítsa. A kö-
vetkező napon már benn volt az értesítés a
lapokban és különböző látogatók keresték fel.
Ezek kellemetlenül is váltak volna, ha titok-

ban egy orvos jó barátomat bele nem avatom
a dologba, akinek a rák kezelése volt a szak-
mája. Ez volt jelen az általam jelzett időben
a rendelőmben. Ha olyan beteg jött, akiről
meggyőződtem, hogy nem a keresett egyén
és nem is ő küldte, mindjárt Rhodes doktor
barátomhoz utasítottam. Valószínűleg soha
nem gondoltam volna arra, hogy azokat a
személyeket is figyelembe vegyem, akikre
nem illik a Maitland által adott leírás, ha
erre külön nem figyelmeztettek volna.

Rendkívül tehetséges, agyafurt em-
berrel van dolgunk! - szolt hozzám. - Mint
már tapasztalhattuk, nem teszi ki magát
olyan veszedelmeknek, melyeket elkerülhet.
Nagyon valószínű tehát, hogy ha olvassa a
felhívást és igénybe akarja venni, valószínű-
leg egy közbenjáró személyt fog felhasz-
nálni. Azután az sem bizonyos, hogy a rák-
betegség iránt való érdeklődése személyes
természetű; lehet, hogy a felesége, a nővére,
vagy másvalaki rokona szenved benne. Ebben
az esetben nem várhatjuk, hogy ő maga
jőjjön el. Legyen tehát nagyon óvatos és a
kérdéseivel ne hagyjon fel, míg teljesen meg-
nem győződött róla, hogy az illető nem áll
összeköttetésben az általunk keresett sze-
mélylyel.

Ezt a tanácsát szöszériant követtem és
megállapítottam, hogy egyik látogatóm sinez
összeköttetésben, vagy összefüggésben John
Darrow gyilkosával. Így tartott ez néhány
napig...

Időközben Maitland új nyomot követtem,
melyet időközben fedezett fel. Megígérte,
hogy mindent elmond majd, ha végigkövette.
Három nappal később felkeresett minket és
elbeszélte, hogy beszélt egy emberrel, aki is-
meretségben állt egy Henri Cazot nevű fran-
cziával, akire a leírás nagyon illik, az az ál-
tala megjelölt pontokban Darrow gyilkosára.

Florence kérelmére elmondta a követke-
zőket:

Mikor átnéztem a Weltz-Riezi által
olvasott könyveket, „A leleplezett család”

című Robert Houdin által írt könyvben egy
fogást olvastam, amelylyel a játékos a kártya
leemelését teszi hatástalanná. Ezt a fogást
következőképen csinálják, ha a kártyák le-
vannak már emelve és két részben fekszenek
az asztalon, a hamis kártyás jobb kezével
felveszi azt a csomagot, amely eredetileg lent
feküdt. Tehát, mint a jobb leemeléssel a má-
sik rész fölé lesz téve, de éppen ott, ahol a
két csomagnak össze kell esnie, az alsó részt
a jobb kéz kis ujjával ügyesen felfelé hajt-
juk, a felsőt pedig alája toljuk s ekkor a kár-
tyák ugyanugy fekszenek, mint voltak ere-
detileg a leemelés előtt. Erre a célra a jobb
kéz kis ujját rendkívül hosszúra növesztik a
kőrmöt, hogy azt könnyebben lehessen a cso-
magba beletolni.

Tehát itt van a lehetősége a gipszöntvé-
nyem különösségének. A hosszú köröm a bal
kéz kis ujján talán a játékosnál teljesíti
feladatát. Ezek szerint az emberünk balkezes
lenne, de azt már láttam az írásból, hogy
mindkét kezével egyforma ügyesen tud írni.
Tehát nem szabad csodálkozni, következett-
ten tovább, hogy ha azt tapasztaljuk, hogy
mindkét kezén a kis ujj körme hosszúra van
növesztve. Azonnal felfogtam a praktikus
voltát ennek a következtetésemnek és felke-
restem a város összes játékbarlangjait. Hogy
feltűnést ne keltsek, minden helyen játszot-
tam, aztán alkalmas pillanatban a tulajdo-
nossal beszélgetést kezdtem. Mindenütt
ugyanazt a kérdést tettem fel: Emlékszik
egy urra, aki ide szokott járni? Egy külföldi,
aki francziául beszél, középnagyságu, vala-
mivel magasabb, kissé biczegő a járása, a
kőrmét lerágja, stb. stb. Az alsó városban
nem igen volt szerencsém, ámbár az egyik
hely tulajdonosa azt mondta, hogy azt hiszi,
mintha látott volna ilyen férfit, de csak egy,
vagy kétszer és nem egészen biztos a
dologban.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1909. márczius 5-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A gyermek- király.

Történelmi színmű felvonásban.
Írta: Porzso Kálmán.

Személyek:

Gara Anna	Alszegey I.
Einzinger Márta	Török L.
Podiebrad Katalin	Várady A.
V. László király	Garamszeghi
Cillei Ulrik	Gá
Hunyady László	Mihályfi
Hunyady Mátyás	Mészáros A.
Vitéz János	Szacsavay
Gara nádor	Gyenes
Podiebrad	Barthos
Szilágyi Mihály	Horvath J.
Csan	Rózsahegyfi
Konrad	Pálffy
Venczel	Haidu
Einzinger Borbála	Demjén M.

Kezdeté 1/8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hivatalnok urak.

Társadalmi színmű 3 felvonásban.
Írta: Földes Imre.

Személyek:

Brosner gyáros	Vágó
Barna Gábor	Törzs
René neje	Batori G.
Müller	Papp
Feleki	László
Herczog	Reboly
Vedres	Dobi
Ulrich	Vándori
Roth	Rátkay
Élta, lánya	Tóth L.
Kozma	Tarnay
Vámosiné	Forrai R.
Déző, fia	Z. Molnár
Nag. Pál	Czobor
Smolla János	Körmendy
Jutiska	Makay G.
Terka	gépírók Kacsoh F.

Kezdeté 1/8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám.
Telefon 68-39.

Sherlock Hochmec.

Eneklő kép. Eneklő és előadja
Bau mann. (Szárt fölvetel.)
A lámpa. — Majomországban.
A kómiikus öngyilkos lesz.
Iskolatársak. — A Götta-
csatona Svédországban.

A kis Kohn.

Eneklő kép.
Kezdeté 5 órákor, vasár- és ün-
nepnapokon 3 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Mignon.

Regényes dalmű 3 felv. Zenéjét
szerző: Thomas A. Szövegét:
Goethe «Meister Vilmos tanuló
évei» című regénye után írta:
Carré és Barbier, Ford. Ormay F.

Személyek:

Meister Vilmos	Pichler
Lothario	Szemere
Laertes	Mihályi
Fridrik	Palóczyáné
Jarno	Hegedűs
Mignon	Payer M.
Philine	Szilágyiné
Antonio	Herczeg
Akrobata	Zolnai
Zafari	Tóthlalus
Inas	Fodor

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

A kivándorló.

Színmű négy felvonásban. Írta:
Herczeg Ferencz.

Személyek:

Halfaludy herceg	Fényvesi
Palfi Miklós	Góth
Bárc Szentgróthy	Tanay
Jesszi	Harmat H.
1. egyi	Tapolczay
Keresztessy	Vendrei
Mihályi	Szerómy
A felesége	Rónaszékíró
Adó, leányuk	Hegedűsné
Kelemen	Hegedűs
Erika	Baiassa
Veres	Kazaliczky
Kristóf	Bárdi
Henrik	Sarkadi
Beni	Gyöze

Kezdeté 1/8 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Írta:
Rajna Ferencz. Zenéjét Szép
Erő verselre szerezte: Szirmai
Albert.

Személyek:

Hubert Egon herceg	Király E.
Von Ffliegen	Szirmai
Von Saarburg	Csiszár
Von Donnenvitz	Sárosi
Von Stackelberg	Margittay
Hellbrück	Simbi
Canisius Wolf	Papir
Herna, neje	Erdei B.
Thea, leánya	Kosáry E.
Proschk Libor	Németh
Ede, a fia	Otvás G.
Dürenstein	Sáfrány
Ema, a felesége	Nyáráiné
Herta, leányuk	T. Harmath
Dr. Frolocker	Rásko

Kezdeté 1/8 órákor.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/9 órákor.

11 órákor. Ma! 11 órákor.

„Der Herr Ersatzmann“

Bohózat, írta: Armin József. Rendező: Werner Manó

Ezt megelőzi 9 1/4 órákor

! „Az első Stáció“ !

Bohózat, írta: Salyr. Rendező: Rott Sándor.

Nappali pénztár d. e. 9-1-g és d. u. 3-6-ig.

Az I-ső emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú
Tánc-Attraktiók kezdete 1/12 órákor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 8 órákor. Ma és mindennap Ujdonság!

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Írták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt.

Ezt megelőzi:

EGY NAGY PETITE.

Bohózat. Írta: Lucian.

Továbbá: Steinhardt, Gyárfás, Nedics, Sándor, férfi
kettős új magánzsámokkal, valamint: Tomm Butler, ko-
mikus biciklizista és a Walord-estád, tornászok fellépte.
A remek telikertben reggelig tánc és zene. — Elsőrendű
attrakciók. — Belépődíj nincs.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özv Kontiné
dohánykülönlegességi áruházaiban, Andrássy-ut 29.

Vasár- és ünnepnap délután fél négy órai kez-
dettel mérsékelt helyáru előadás.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.

Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Az előadás kezdete: 1/9 órákor.

Pénztári órák d. e. 10-1-ig / 29 órákor.
délután 3-9 óráig.

Uj szenzációs műsor.

Utazás Kanabokába. Eredeti néger

Előadja a 22 tagból álló, világhírű néger operett-társulat.

16 új varieté-szám.

Előadás után a remek telikertben kabarét, előkelő művészek
közreműködésével. — Kétféle konyha. — Pompás üvegsőr.
Szombaton, márczius 6-án nagy átmozgás nál Banda Marci
zenekarának és a néger operett-társulat tagjainak közreműködésével.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 órákor:

A szenzációs sikert aratott fenome- nális márcziusi műsor!

Falrengető kacagás:

Pampoulette éhes ■ A mutyi-szoba A HÁLÓSZOBALÁNY.

Tánc Le Bella Rosetti l'Idole des deux
szenczációk Hémasphéres.
Spanyol és hindu táncok.

Sorella Kosmos dancztrio internazionale. — La Com-
pagnie Lepomme a világ legkacagtatóbb látv. némajátéka.
Marco, le chanteur-phenomine. Staggione per minute.
A nimfa és a faun nász. Ezenkívül: A hét mozija.
Montekarlo! — Varjas Antal és még 12 attrakció.

Még e héten be- mutatóra kerül: BEREGISS

Jegy váltható. Jéveteli díj nélkül a Royal Orfeum nappali
pénztáránál d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig.

A telikert tükörmézőben Royal-Cabaret. Énekek, új tánc-
attrakciók. Cziranzyene reggel 6 óráig.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol RENDSZERŰ FOGMŰTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkálatat jóságát részletfizetési kedvezményenyl is biztosítja.

BUTOR

RÉSZLETFIZETÉSRE
KÉRDHIVŐI ÖLCSŐÁRON

BUDAPEST VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SÁROKI
HÉLYÉN) ARJÉGYZÉN INOVÉN. TELEFON 82-27

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Japán Budapesten!

A) 8 IGAZI GÉSA B) THE RIOGOCKUS

Először Európában!

Szenzációs fellépések. Továbbá

12 új attrakció.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel: délelőtt 10-1 óráig és délután
3-6 óráig. — Telefon: 93-36.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-87.

Az előadás kezdete 9 1/2 órákor

A Müncheni Scharfrichterek vendégjátéka

1909. márczius 7-ig bezárólag meghosszabbított.

Marya Delvard. M. Henry, Carl Hollitzer, Arcus Troll, Heinz
Lebrun, Oscar Leu új műsorral.
Fényes magyarság. — A második rész német.
Jegyek 6. s. 4, 3 korona. — Bővebbet a plakátok.

Munkásember Szegény ember

a telet könnyen túri

Miért? Miért?

1. Mert minden szegény em-
ber házában van egy olesó
üveg valódi

DIANA SÓS- borszesz

ami pótolja az egészséget.

2. Mert aki Diana sósbor-
szeszszel bedörzsölteti ma-
gát, az másnap frissen és
egészségesen folytathatja
munkáját.

3. Mert a Diana sósborszesz
cukorra ceppentve a leg-
kellemesebb ital és enyhíti
a belső fájdalmakat.

4. Mert a Diana sósborszesz
a legjobb étvágygerjesztő
házi-szer.

5. Mert aki egész nap talpon
van, dolgozik, mozog, gör-
nyed vagy bármilyen más
nehéz munkát végez: annak
feltétlenül jól esik egy kis
bedörzsölés a valódi Diana
sósborszeszszel.

6. Mert a Diana sósborszesz
erősíti, edzi, frissíti az
emberi szervezetet, a cson-
tokat, ereket és inakat.

7. Mert a Diana sósborszesz
enyhíti az összes fájdal-
makat már a masszírozás
alatt.

Éppen ezért minden szegény
és munkásember vásárol
DIANA SÓSBORSZESZT

44 fillérért

eredeti üvegekben

Minden háztulajdonos,
 ki meggyőződni óhajt, vajjon általanly szerint, vagy **vizmérő** után kevesebb vízdíjat tartozik-e fizetni és ha konstataálni óhajtja, vajjon egyes bérlő a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vízmérő-órát.
 Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vízmérő Betéti Társaság” KUNZ F. czég
 Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és ültöde: I. Maros-utca 19. sz.
 Telefon II-06. Saját gyártelep. Telefon II-06.

Márczius 15-iki irodalom!

SAS EDE: Hősök-hőse. Nyolcz képmelléklettel. Díszkötésben ... 7.- kor.
 SEBŐK ZSIGMOND: Kossuth Lajos életrajza. Kötve ... 60 fill.
 RÁKOSI VIKTOR: Korhadt fakerosztek. Harmadik ifj. kiad. Díszköt. 4.- kor.
 PÓSA L.: Szól az énev. Szavalmi való haz. versek, füzve 2 K. díszköt. 4.- kor.
 RÁKOSI VIKTOR: Hős fiuk. Regényes történet a szabadságharczából. Díszkötésben ... 7.- kor.
 PÓSA LAJOS: A szabadság hősei. Képek az 1848-49. szabadságharczából. Képekkel ... 60 fill.
 Haza és szabadság. Hazafias szavalmányok és költ. ... 60 fill.
 GAUSS VIKTOR: A piros köpenyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharczából. Képekkel ... 60 fill.
 GAÁL MOZES: A vasember fia. Történeti elbeszélés, képekkel ... 1.50 fill.
 Bem apó. Történeti elbeszélés ... 60 fill.
 HAVAS MIHÁLY: A hősök. Hazafias elbeszélés, képekkel ... 6 fill.
 KRUDY GYULA: A komáromi fiuk. Történeti elbeszélés ... 1.- kor.
 Előre. Hazafias elbeszélés, képekkel ... 60 fill.
 LENGYEL LAURA: Magyar hősök. Történeti elbeszélés, képekkel ... 1.- kor.
 A virradat napja. Történeti elbeszélés, képekkel ... 1.50 fill.
 MADARASSY L.: A kis hadsereg. Történeti elbeszélés ... 1.- kor.
 PERÉNYI LAJOS: A hazáért. Hazafias elbeszélések, képekkel ... 60 fill.
 TÁBORI ROBERT: Gábor Áron. Történeti elbeszélés ... 60 fill.
 FARKAS IMRE: A kapitány. Jelenet. Előadja 2 férfi és 1 nő ... 30 fill.
 ILLYÉS BALINT: Hazafias költemények. Ara füzve 3 kor., kötve ... 5.- kor.
 UNNEPI VERSEK: Szerkeszti dr. Vajda Gyula. Szavalkönyv. Iskolai ünnepélyekre alkalmas költemények gyűjteménye. 2. kiadás. Ez a gyűjtemény aranykönyve a magyar ifjuságnak. Egyrészt az összes iskolai ünnepélyekre alkalmas szavalkókat csoportosítja, másrészt remekirőink költeménye mellett az újabb magyar költészet összes nevesebb képviselőinek műveit tartalmazza. A vaskos kötet 300 költeményt tartalmaz. Ara füzve 3 korona, díszkötésben ... 5 korona.

SINGER és WOLFNER kiadása
 Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőit és elismert egy és kétosövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, cüllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied
 fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Titkos betegségek
 gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY
 v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, lujakort (syphilis), borbajokat, elgengült férfért, idősenbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerőzsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 2.
 Levelekre válaszol, gyög. szerekről gondoskodik.
 Levél útján is biztos gyögyszer.

Szőnyeg-ujdonság!

200-300 nagyságban nyírott Jaquard szőnyeg, tartós minőségben 5 fnt 80 krért.

Rosenberg és Qitt
 női divat, szőnyeg- és vászonárak nagy árúháza

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet

Alapítotok 1898.

Kovács Gyula
 zongoratermei
Budapest,
 (Gresham-palota)
 V., Ferenc József-tér 5-6.
 Telefon 110-06.

Különleges vállalat

keményítő, glucose, szágó- és dextrin-gyárak berendezésére és átalakítására

W. H. UHLAND, G. m. b. H.
 LEIPZIG-GOHLIS. Prospektus ingyen.

THE GRESHAM
 Eletbiztosító Társaság Londonban.
 ALAPITTATOTT 1848.

Magyarországi Igazgatóság Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6. (saját palotában.)

Előad elletbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös díjak és feltételek mellett. A Gresham ötvenfeltételei kiválóan liberálisak.

Magyarországi igazgatótanácsa:
 Gróf Andrassy Géza v. b. t. t. országgy. képvis. elnök.
 Batthyány Tivadar gróf országgyűlési képviselő.
 Honvovszky Sandor gróf országgyűlési képviselő.
 Dr. Gerenday György kincstári joggyi főtanácsos.
 Garatsonyi Jenő gróf v. b. t. t. országgy. képviselő.
 Boglári Simon Jakab a budapesti tőzsde alelnöke.

Igazgatók: Beckott A. Reginald, Schuk Lőzse

Vagyonállás 1907. december 31-én 235,857,564.85 K
 Érvényben levő biztosítások — 600,000,000. —
 Biztosított feleknek kifizetett — 564,526.6 5.95
 Magyar értékek. elhol. ezen díj tartalék 27 436 085.10

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában

most jelent meg:

Beatrix királyné
 (1457-1508)

TÖRTÉNELMI ÉLET ÉS KORRAJZ
 ÍRTA: BERZEVICZY ALBERT

A kötet tartalma: Bevezetés. — I. könyv: Gyermek- és leányévek (1457-1475). — II. könyv: A nász. (1476). — III. könyv: Az uralkodótárs. (1477-1485). — IV. könyv: Lappangó ellentétek. (1485-1490). V. könyv: Küzdelmek és ármányok. (1490-1497). — VI-ik könyv: A hajótörött (1497-1508).

A nyolcvanhét fve torjedő vaskos kötetben tizenhat önálló képmelléklet, közel kétezáz szövegkép és három genealógiai tábla van.

Ára füzve 16 korona.

Megrendelhető az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat könyvkiadóhivatalától (VII., Rákóczi-út 54) és minden hazai könyvárustól.

EDISON
 Mozgófénykép Vállalat
 VI., Nagymező-utca 21.

Elő előadás hétköznap d. u. 8 órakor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órakor. Utolsó előadás kezdete 11 órakor.

Szenzációs ujdonság!

Műsoron kívül:
 páratlan látású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelső nagy művészi közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
 Páhely 1 K. I. hely 20 fill. II. hely 40 fill. III. hely 20 fill., Gyermekeknek félár.

Mozgófénykép vállalat tulajdonosok figyelmébe
 Megjelent 150.000 méter ujdonságot tartalmazó legjobb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve.
 Telefon 64-20.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6—C. 28

Férjhezmenne
38 éves róm. kath. gyermektelen községi hivatalnok özvegye, 10.000 kor. értékű ingatlan vagyonnal, feltétlenül intelligens, nyugdíjas hivatalnokhoz. Leveleket „Özvegy” címmel továbbít a kiadóhivatal. 5734

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, koscsikra, varrógépekre, kerékpároknak, kereskedelmi cikkeknek, melyeket utólagos díjfizetéssel legutóbban bizományba beraktároztunk. Tauber Armin és Társa, kizárólagosan csak VII., Baross-tér 18. Telefon 97—68.

Csemegecsőlőt,
fagymentesen csomagolva postaköszvényként 3.50 K. csemegealma, papírhéjú dió 3.90, világos kajszinbarackok kg. 1.80, mézédess szilvalekvárnak 80 fill., különleges birsalmalekvárnak vagy sajtnak 1.80, hordóskáposztát hasábbal postaivegyként 2.20 kor. Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Hordóskáposztát,
kosárvégyként 2.20, világos kajszinbarackok kg. 1.80, mézédess szilvalekvárnak 80 fill.ért, különleges birsalmalekvárnak vagy sajtnak 1.80. Fajborokat lefejtve, kölesönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Fajborokat,
lefejtve, kölesönhordóban, 28 koronájával, kisüstön főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Gyümölcsfa,
diszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békás, megyeren, (Budapest mellett.) 27041

Gramofon
200 koronás, hatalmas, 16 forintos eladó. Dup. almezek! Nyár-utca 5., ajtó 5. 5731

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1898-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre virgázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel s más hirdetésünkben utazó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64—68. Beiratások egész napon át. 28944

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

LEGNAGYOBB Pénzelőleget
kaphat zongora, butor, varrógép, kerékpár, hintó, autómobil, könyvek és kurásárakra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározzák.
TAUSZIK és TÁRSA
VI., GYÁR-UTCA 21. SZ.
TELEFON 83—97.

BENZINMOTOROK
15—25 lóerőig műhelyünkben gyártás alatt, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.
Kallai motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gézcsepítő-készletek és oriomalmok is kaphatók.

Zálogszedőulákat
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltozt és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER ISZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. szám.

Vadászfegyver
Ritka kedvező alkalmi vétel-egyenként is potom áron eladó. Köztük Toplewer-kulesu Lancaster 20 ftt. Előrefekvő lakatszerkezettű, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru. Bücksiflute 40 ftt. Schnelleres Mannlicher 28 ftt. Ejectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 ftt. Drilling, valódi Krupp acélcsővel 65 forint. Winchester 35 forint. Néhány jobb revolver, mint Branning Welodoghammerles, ugyanitt alkalmi ajándék tárgyak szebbnél-szebb disz és használati tárgyak és Gramofon beszélőgépek valamint Görz, Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, perzsa szőnyegek és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. (Nem Egyetem-utca. Telefon 105-82.)

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82—13.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alav- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma, Bpest, IV., Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Névtéveszsze össze más hirdetéssel. 681

Eladok
Vasárnapi Ujság 1903—1909. jan. 1-ig mezejelent 6 évi összes számait, tisztán, hiánytalanul, egy évfolyamot 4 koronáért. Magyar nemzet története (Szalay) 87 füzet, füzetenként 20 fillér. Természettudományi Közlöny, 73 füzet, füzetenként 20 fillér. Szűcs Bertalané, Szendrő. 5733

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárta a Szentkirályi utcából. Készpénzelőleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintszerű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 9984

Ha meglepő és praktikus alkalmi ajándekre akarunk szert tenni, akkor Kohn Ede és Tsa utóda, Budapest, Város-ház-utca 6. (volt Granatos-utca) czégghez forduljunk. E régi szolid cég nál előnyösen szerezhettünk be arany-, ezüst- és ékszerárut. 29505

BUTOR
reszietre is mélyen leszállított áron kapható a **Butor - Udvarban,** Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarhá.) **Árjegyzék ingyen.**

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsíró- oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró-klubban havonta új magyar, német gyorsírói, gépirási, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és viztrási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és diszmunkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” szepirási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepirás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 302

Meghülésből
származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle cukorkát Ára gyógyszerárakban 60 fillér. 26796

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszer- és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95—48.—

Pénzt, rögtön
butorra, zongorára, varrógép, kereskedelmi arura, melyeket legutányosabban bizományba beraktározt

Tauber és Társa
VI., Nagymező-utca 25 sz.
A szétküldés megkezdődött **Luxus árúim nincsenek, darabja**
6 FORINT

Valódi harci kanárk! a legfinomabb énekrakkál, fuvola- és fülémile-hanggal, mely gyász- és ivben görülő enekkel. A legújabb készülék szerint betanítva. Zeiffert-féle hangolás. Hathónapi próbaidő. Kicsérelés meg van engedve. Tenyészös-tény 1 forint 50 kr. Kanárk-taplak 5 kg. zsák, 1 ftt 50 kr.

A. SAUER
Meierhöfen bei Karlsbad.

+ Soványság +
Az egyedüli eredménytől kísért háziszser a dr. William Hartley tanár amerikai erőtlap-pora. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegényesség, gyengesség, idegesség ellen és gyomorhajosoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintüntetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 ftt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

INGYEN! Sérvkötő,
múlábak, műkezek, műfüzők, támgépek, egyenestartók, haskötőkörből és az összes betegpótlási cikkek-ről szóló nagy képes árjegyzékünket barkinek ingyen és bérmentve zárt borítékban küldjük.
UNIVERSALIS SÉRVKÖTŐK
páratlanok, kis gummi nyomlap-pal legnagyobbr sérv is elzárható.
SÉRVKÖTŐK
egyoldalú 4—14, két oldalú 8—22, gummból 8—12 koroná.
Gummiharisnyak, haskötők
nérték szerint készíttetnek.
+ Magyar Orvosi Műszeriár +
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pontos árra és a vörös keresztre ügyeljünk.

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedüt**

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű **bankhitel** utján kizárólag csakis **REMENYI** nagy magyar hangszertelepén **Prospektus és árjegyzék ingyen.** 649 **Budapest, Király-u. 58.**

Mme. Valter
angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legújabb kivitelben, szolid árk mellett. Átalakítások elfogadotnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

200.000 drb igen erős **disz- és sorfa**
különösen szép közönséges és vörös virágú vadgesztenye, gombakész, gömbkőrös, kr sz-tüstövös, juhar, stb., vegyes szomorufa. Ára darabonként 80 fillértől feljebb. 1 millió **gyümölcsfa** minden kelendő minőségben és csakis a legértékesebb fajban. **100 drb almafa** a mi fajválasztásunk szerint 50 koronától feljebb.

2 millió alma és körtevadoncz 1 és 2 éves 1000 árb 10—50 K. Képes főárjegyzék kívánatra ingyen **Gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézősége** Csendiak up. Ferenczlak, Vasm.

KWIZDA-FÉLE FLUID
Kigyó-véd/egy. Turista-fluid.

Rég bevált aromatikussá beörzöslés az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpározók, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb túrak után.
Egész üveg ára K 2.— Fél üveg ára K 1.20
Kwizda-féle Fluid
Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: **T5 5k József** gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-u. 26.

Pénzelőleggel
beraktároztunk butort, zongorát, autómobil, minden nemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költözetest elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. — Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Betéti Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Király-színházzal szemben. Telefon 119—05. 26997

Légszész és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhettök be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessoeffy-u. 9—11.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. **Telefon 14—09.**

A Franklin-Társulat kiadásában legújabbán megjelent:

ELEMI FIZIKAI KISÉRLETEK GYŰJTEMÉNYE
Közl, számos feikusz közreműködésével **ABRAHAM HENRIK** az „École normale supérieure” tanára, a „Société française de physique” főtitkára.

Fordította Sziójártó Miklós.
I. rész: Műhelymunkálatok — Geometria és mechanika. Hidrosztatika. Termika.
II. rész: Akusztika. — Optika. — Elektromosság és mágnesség.
A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával.
Ára a két kötetnek 16 K.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT HÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLTNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 cm. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINEB

OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISÉLŐM MINDENKÉNT FELVÉTELEBEN.

SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN **RAFAEL** FLYINGPAPYRUS és **RAFAEL** PESTI SZERTI RÓTTA RAM NYITÓTÍVE AL 1908. évi PÁRISI MEJESTHÖZSI KIÁLLITÁSON **OSZKOLVÉLŐ- KERESZT TEL** ARANY-ÉREMMEL.